

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0790
4	Work Number	R 2598
5	Page No (From... To)	1 to 72
6	Name of the Work	BHANUMATHI PARINAYAMU
7	Subject	BHANUMATHI

B
790

TEL. R.
2598

R. 2598

భానుమతీపరిణయము.

Bhanumati parinayamu

Restored from the library Ms. D. 602
in the year 1964-65.

R. 2598

B. 790

copied by :-

P. Sreedharan Panty,
Telugu Pandit.

R. 2598

శుభమస్తు.

భానుమతే పరిణామము.

ప్రథమా శ్వాసము.

ఇంద్రవజ్రాక్షి

స.

కమింకము సుధతవారణము త్రిపునే సదా.

చారణారేంకము హుంకారరవము,

లసదనుజ్ఞానదేవల సుదత్రాహ్నియు

మేమహాత్మానీవ కేదురుకాసును,

పుణిచుంబితగజ్జీరపాదాగ్రణికి సుధా

పానమేంకాచాగున్ జక్తరజము

సకలమహాద్ధారక కళాధురంధరం

చేదనున్ కరుణాద్ధ వీర్యణంబు

స.

నట్టిదేవికమణి భావనాన్తతనంబు.

రత్నమైతేజవిల్లు శ్రీరంగభాను

హ్రీమయజ్ఞాపవిత్ర త్రిలావతారు,

ధరణిః శండాళ శ్రీరంగగురుః పరిపతం.

స.

బహుదేవికుటచూడ బ్రహ్మరాక్షసిః బాపు

రంజిత శ్రీపాదరజముపాగుడు

పుట్టుచూడగను దద్దిపుట్టుగాగైచేసి

పరుగు ప్రసాదరైభవముపాగుడు

సకలదిగంత దిక్పాతంబులగు నిరం

తర తదేంకారాధనములపాగుడు

పరమదయాదృష్టి జక్త హాకములకు

శ్రీ.

సుఖంకరేణా తంబు లా సుఖాదు
వస్యంకరేణా తంబు లా సుఖాదు
వసుధ వస్యే ల కంకాళ తంకరలని.
దాన కుళద సుధాదాదు దాళదళన్
సురుచరంకరంకుండు శ్రీరంగ సురుచిచ్చుండు.

2

కం.

దెలయింతు సంతతము ని
ర్యల కుహనా గాన చాల మంజీర రుళం
ర్యుళ నిశద వచనరచనల
నల మాంకుద్దంతి సింగరా చాన్య విల్లున్.

3

శ్రీ.

నరస మహాపూర్వ శబ్దాక్షమల మింప
నలస దూరీకృతా స్వయంకుంఠెసక
పసమితి తెలయంగ నసమర్థముల విరాడి
యన పున్య పునరుక్తి గరిమ మెరియ
వరకు సదా కృష్ణ పదకాళి చెలగంగ
నవసురావృత్తి వైభవము దనక
సర్వదా సందిగ్ధ సరణి కాజిల్లంగ
సుపయోగమిత భావ ముదవు చుండు
గదిత నిర్మల మత్మికళవ పరాన-
కాత్మభవ కాళిదాస శబ్దానుకాసి
శంభుదాసాది సుకవుల సంస్మృతింజి
మూర్ఖమానస కుకవుల మ్రొక్కి తలచు.

4

వ.

అని యిట్లు వేదతా నుతియును శిష్టజనమును
సుకవి కవితా పురస్కృతీయును సుకవి కవితా శిరస్కృతీయును
గావింజి వృద్ధులును నాధ్యులును చరిశుద్ధులును వారితంశ
ప్రసిద్ధులును నైవదియుగా దలంజి ముద్దజ నాను ప్రవాంబున

5

కం.

వతానిజన సప్రసృతంబును
మానవశుభదంబు ననుక మది వేడుకతో
నానాదువల సమకట్టిగతి
భాసుమ తీవరణంబు ప్రబంధముగానె.

6

వ.

అనమయంబున

7

శ్రీ.

ఘనజంకు శ్రీభామ కలవి నెవ్వని వీర.
నారాయణాంక మున్యతీ వహించు
హిత మహా సందంబిత చాల్మ యెవ్వని
గంత శీతాలకాంకు మెరియు
దత సింహుల సముద్ధతీ చేత నెవ్వని
యూహవ భేదాంక మతీ కయిల్లు
సకలాక్ష సంధాన చాతురి నెవ్వని
యొద్ది మందాకాంక మలరియంతు
నతడు సుతీ గాచు కాచు చొక్కి చుల్లు
కాచు పొక్కి చుల్లుగ దానావరాళ
గాంకు గానాకేళాది కాంకు అరుద
కమన్ సురానీరి వేలగానీరి కాంకు శోరి.

8

చం.

అమర సుఖం నృణానమతా మౌల సప్తవనీత పాణి యు
 త్తమ వరశేణు ధారి మారి దాకక పోన్ క భాగ్య శీతే నా
 నమరు నరారి సూక్ష్మలక హస్యము తీ వెటగ్గిరి రాంయ భూ
 రమణుడై టుంకు నమ్మధుర కావన వహరము తలదెట్టుచున్

9

కా.

కా.

ఏకాంకురే వయి కాంతు గల్గు పదివే తేల్లూరు సన్నెని ధా
 మాకురే డెల్లుక వల్లుకాకున్ లగు సింహ సస్థులం గాల్వఁ గా
 త్తే కూర్చుండి లు తీయ నాత్మ యిడి యా వ్దే డింకు నాచాన్దే
 వాకొతా మాత్ర కాంతు భూ విభూతు శ్రీవత్సాంకు చండులునన్

10

మ.

ధ్వజభాగానగ సింహ తల్పజని కంఠావస్థము భూన్దే ది
 గ్జలమురే గాల్వఁ గ యో గజాన్దే పదవిం దై కాంతు నుభౌంకువనా
 నిజనాథీ శ్వరు దివ్యదైవ నుణానీకంబు వర్ణింపుచు
 వ్యవయంబురే గాను కాంతు భూరమణుడై నీతవిజ్ఞానుడై.

11

శ్రీ.

ప్రతిపాద యాగ్ధానుభవ పూర్ణ హృద్గళి
 కత్రంకుంబును రహస్య త్రయంబు
 పరికృతైతర విక్రమై కాంతి మూర్ధన్
 భూభాగంబును మహాభూభాగంబు
 వికలచక్ర ధురీణ సకలజీవి కలంక
 పంచకంబును వర్ణపంచకంబు
 విదుర ప్రేక్షవజాల హృదయ మత్త మణి
 మానసంబును గురుమానసంబు.

శ్రీ.

నాదిగాఁగల్గినను రహస్యములు భక్తి
 నధికంబు నరారి దివ్య ప్రభాద
 ముఖంబు యాగ్ధాన రహస్యము భున్ పరవ
 రహస్యం దన దిగ్ధి వెటగ్గిరి రాంయ ప్రభాద

12.

మ.

కంఠావస్థానా దేవరాజ వృక్షుఁ దా కంఠావస్థానా
 భుక్తుకంఠీరవసంకు న్నప్తభూతై దుర్భార తేజ్రకణా
 దిరమిప్త స్వేతగ్గిరి రాంకువసుధా ధీనాబ్జబంధుంతు ని
 ర్భరతన భూతలమేతే మేటగల్ ప్రతాపంబు త్త్యజ్యంబునన్

13.

శ్రీ.

అరుణాదయాక్ష కృతములు దేట్లుచు మహా
 పరమభాగవతాధిపతుల కెలమి
 గర్భాకర వేటిక లల్పంబు బహువస్తు
 సంత్రుహంబున రమాభాగి తనియ.

దక్షిణ మతుల త్రయోధర్మములు మించ
 నారశింశు చురానుకారి కథల

పల్లంబు తదనుభవ స్ఫూర్తి గని పంచ
 కాల పరాంకుర తల నమరు

శ్రీ.

భక్తి పదశేణు పద్మకాలజ్జల నాథ
 యోగి పతి మిత్ర నరగాన పయోగి వాహ
 పద్మభవ కులశేఖర భక్తి సార
 భూత మహాదాభి పతి రాంకుభూవిభూతు.

14

వ.

మఱియు సకలదిగంత విస్తారంజీ పరిమళ భారంధర
 బంధుర కీర్తి కదంబ కేతకీ కుసుమ సముదయ సముద్యోతక
 సంపాదిత ప్రతాప సంపాదిత సంపత్కవితా సంపాత వర్ణ
 ఘనాకాశ సువర్ణ మేఘావళి కనా కల్పితాభిరూప భాగవత బుధజన
 వ్యోమజన మమయజ మండలంబును నాటక సంకల్ప మయ
 మరుదంకుర సంకల్ప నటన పటుతర కృపారస తరంగిణితరంగ
 రంగధామ ప్రమమి నిజుల మహావృత్త వతార సమాగమ సంకల్పిత
 ప్రమద వ్యోమజన మరాగ భాగవత కంఠేరవంకూడ బహువిధ
 కథిత బాహ్య నిష్ప్రహస్య గరిష్ఠ కీదం డరామ ప్రతిష్ఠాపమం-
 డును నాప్రతిమల్ల హత్రిమల్ల సముల్లసిత బలవిలాస పోరా
 నిజభుజాదండ పరాక్రమ నిర్భీత సామంత మండలాధిపంధల ధన
 కనక సహిత సమర్థిత శ్రీరంగాచార్య పురాణ మహా ప్రవీర
 విశేష పరితాపిత శ్రేష్ఠ కుటుంబ సహస్ర సంఖ్యకుండును
 పరితాపిత బహులక్ష్మ పరిమిత పౌరాణిక ప్రతీకార రసాల
 నాకేళి షుభత తరునికర పరిమళ మహా నీల శిలాధుటిత
 గచ్ఛతీర్థయ వలయిత సేతు సమంశ శృంగ మదావళదఘ్న
 గంభీర జల తరంగ రంగ చుకలం గాది విహంగ కలకలాంతు మాన
 చక్ర మణి వ్యంభు తటాక తట విరచిత నిత్యవృధాన భారేయుం
 డును ప్రద్యాదిత శ్వేతాచల పుండరీకాక్ష భృగస్తంభ విజృంభ
 మాణ మేటిక పాటనాటాప వైభవంబును కల్పిత శ్రీరాధాకాశ
 నిలయాశ్రయ శ్రాంతాంబు నద చక్ర దిశోఽంబును నానాదేశ దిప్తి
 తీలాస్తావతార పృష్ఠ మాతాకైంకర్య భుక్తింబును నతుల ధర-
 ణ్ నక్షత్ర ప్రదీపంబును వీరిందూరాయ సురత్రాణంబును

నకును పండిత్యంబులు శ్రీంప నెచట గురుజన వైభ-
 వంబుల నాభిల్ల నచట విబుధ మణి ప్రసంగంబులే.
 బాంధు సకలకులంబులు విలసిల్లు నాచాయ రాజ వక్త్రంబులు
 నేదాని సదానందకుమార విలసనంబు లమరు నాదారి బలభక్త
 సమస్తాంబులు నేమక వచ్చ గాది కదంబులు కందళంబు
 నామక గాయకాళ ప్రకాశంబులు రానింప నమందానంద
 కందళిత మండవ సహస్రకావీ స సాంద్ర వదన మంద్రై
 బద్రాసనంబునం బేదాలకు బుండి యుభవ ప్రబంధ కథా
 ప్రసంగంబుల విహారంబులు నను రక్షింప సాధానింప సమం-
 శిత సమూహిత సమంబునం గూర్చుండ నిలుమింప మింపన
 వేడె ననంతరంబు.

15

శ్లో.

సత్రు బంధంబు షులవృక్ష జాల మధుర
 జల తటాకాది సంతతుత వేలయఁ బేయ
 గంధవాహంబు లక్ష మెల్ల గలయఁ బల్లి
 సరస చందన తానన చల్ల గతేని

16

కం.

ఇటులని నిరుపమ కరుణా
 పటుదీప్తల నమ్మఁ జూచి వతకెను వివదా
 త్రుటదుని రుచిర సుధా వి
 స్ఫుట సూక్తుల నామనంబు నాభిల్లం గన

17

శ్లో.

వృష్టాక్ష శిఖర చిక్రిక్ష భావంబు
 క్రమక సంఖ్య భాన కౌశలంబు

స్వరణాను స్మరసింహగా మెరియుచున భూలోకభవేంద్రుడై. 24

ఉ. ఆనందలక్ష్మణాధవనకట్టుతలెల జనించె బాంసుభూ
జానీ వదాన్యశేఖరుడగు సన్నతకంఠుకకుండలద్వయా
మానితనట్టుదేంద్రుడనమానబలాభ్యుడగు రాజరాజ తి
లానిధి రూపశోభిని లాతకర్ణహితప్రబాదుడై. 25

మ. అమలా క్మండనునట్టి ధీరునకు సింహాధీశ తిమ్మవనే
రమణీనాథ కుమార తిమ్మ మనుజేంద్ర సోమి రంగత్నమా
రమణుల్లది ధరిత్రీ దాశరథి మేరల్లాట్ర నా శానననే
రమణస్మితి పద్మ నాటక కులానందానుసంధా మత్ర. 26

స. శరణాగతత్వమాధరదూర్వహాననక్తి
నతినయిల్లన చతురంబునిధులు
వరధరేంద్ర నిర్ముఖుల బరగు నైదావత
కుంభాచతుర్థంతకోరకములు
తల లక్ష్మీదృశా లంగనక్రీడల
బలసిన హరిచతుర్థిమలులతలు
సముద్రత సరస భాభాచుంబనక్రింసు
దుద్రోసి బ్రహ్మచతుర్ముఖములు
సకలధర్మప్రవర్తకాశయధురీణ
మహిమ గనుపట్టి చతురాగదములసంగ
దేలంకుదురు సింగవిభు తిమ్మవిభు కుమార

తిమ్మపార్థివ రంగభాక్రీరమయలు. 27

ఉ. వారలల్గనమింబ బుధవర్జితుడైన కుమార తిమ్మభా
క్రీరమయండు ధీరమత ధీరమణి యునబు ప్రవర్తన
ధారణి-దాల్చుచుండు భుజదండముననే గుహనావరాహుని
శబ్దరణవృద్ధకూర్మ వణిపల్లభ శైలకులేంద్రవైఖరిన. 28

చం. అరుదుగ నాప్రతాపికి నలారింబును బెడకొండధీకుడున
సరసగుణాధికుండనగ బాతవంకూ ఇనతిమ్మశాని వి
స్మరదుదయార్తుడై రుచుల బూడదగుం బెడకొండధారణి
శ్వరుడును గల్గి మింబ రనిశంబుల ప్రమాత్తులచంద మొందుచున. 29

కం. ఆకీర్తియునులల్గవల
జ్జీకరభుజ శోభనైదైన పినకొండవిభుం
దానీనతేయువిధమున
నేకజ్ఞప్రముగ ధరణి నేలనునుండెన. 30

స. గంభీరమగు నంబు గర్భంబున ఘటిల్లు
కూర్మ సనంబుష్ట గుడురుకొనియు
దీప్తమైన వరాహ దేహదంష్ట్రాంకుర
సూరికా గ్రంబున సోంపుగనియు
ధీరమైన నయనంత కుండలయోగప్ర
దీప్త భావంబున దేజరితయు

శ్రీ.

కలిసంబులైన దుర్గమహామయై రెండ్రు
 వికట కూటంబుల విరివిగనియు
 ధీరతపమాచరిం బా శ్రీ వధూటి
 నిలచె వెటగనీటి పైన కొండ వృష నశాక
 సంకుమదపంక సలకేర్ల కుంకు మాంబు
 మిళిత కంకార మణి యుజ్జాక్షయ నందు.

31

మ.

అలగ్నేకుండగు పిన్నకొండపకు రమ్యకాఠ తిమ్మాంబ ని
 ర్మలధర్మాబ్జల యుక్తమాంబ తరుణీరత్నంబు సింహాంబయన
 కల రంజితరూపా ద్దయామణి హితైక శ్రీల శ్రీభూమి తీ
 లల చందంబున నాత్మభర్త కు మనోల్లా సంబుఁ గల్పించుచున్

32

కా.

ఆతిమ్మాంబ కుమారకుత్సె తిసి రత్నాక్షర మాత్రాంతరీ
 లాతేలుండు కుమార లక్ష్మణు నుడేలా గంధీ చూ గామణి
 చేతానాతాత్మ కోన ధీరుడు యుధైశ్రీ సుతబాన్తి వి
 ష్ణుగుండా పీనకొండనాఠ సుబలం గారాంబులుపాటుతున్.

33

కా.

అకాంబామణి గాంచె రంజదియునేవాధీ సు. దిమ్మయ్యమా
 యుక్తాదాకుశ్లీ, సింహమాంబ మదనాభుంబెద్ద తీర్థ ప్రభున
 దికోరతీరమత సాంధ్ర చంద్రుచక్రే, తిన్న తీర్థ ప్రభుం
 బాకాంతాపతీ, గానధీరు, గనియె నట్లగాని గంధీరులన్

34

మ.

వ.

తి కుమారవర్ణంబు నం దప్రబుండు.

35

శ్రీ.

తనుజాసనాద్వైత్య ధర్మాణి మాదుల
 గాచనావల ధర్మ కలనవాడు
 మతి భాగ్య నక్తి, సంతత విష్ణు భక్తుల
 నాదదేంద్ర కుమార సరణి వాడు
 నతదీప్య గాలయు నయ శాశ్వతేభుల
 మోరితుర భవ గురు సద్గురణ వాడు
 బలశైత్యదానకృ పావిత్రేయంబుల

శ్రీ.

తామచంద్ర యునాభరతులవాడు
 నిహత సామంత నీ మంతినీ నితాంత
 తాంత మృదలాంతరాళ సంతపనదనది
 నాంతకేర్తి దురుతలతాంత మంత
 కంతుడు కుమార తిమ్మ భూగాతుఁ డలరు

36

తిన్నపమాళ తమ్మండు మమబలకంపిత గాజ మశుడై
 మాతరదావపావక సమం చిత భూతి తర ప్రభావ్యుడై
 భూమి నుత సామజాత పరిపూర్ణ యువ ప్రతిభా విశేషుడై
 కోనమహా తతేష్వరుడు కుంభానిగా నుతినానె సంతయున్

37

కా.

త్రివిభు నసుబుండు పదకా
 తావని నాథాగ్రగణ్య, డలరున్ వెటగన్
 తీ పంక సుధాంబుగీర్తి నీ
 నావల్లభు, డరివిభేది నాశ్యోదయుడై.

38

౧.

అతులరాశి మదావళా కర్ణాణున
 కీరంబు వెంకటాద్రి యెంత యురుదు
 చటుల యాపాలక నా ర్థాల మెదుటను
 మౌలిక రంభల్లుట యుద్ధులంబు
 మానవాధిపత్య కమాత్మాంతు చెంగట
 నశశబ్ద మెఱుఱుటా శ్చర్య తరము
 భవ్య పార్థివ లోక పరమేశు ముందట
 మదనవల్లరి మించుట దివిచిత్ర
 మనుచు సరసోక్తు లాతుడు రమకవళులు
 దీక్ష వెలుగనట పెదకాండ నాచలామల
 బుద్ధబుంధిత పరిపంథి నా సమేత
 లగుచుఁ బుష్పిత నందనాద్భుత వనిని.

39

౨.

అమమౌల సోదరుం డతి నయిల్లు
 ప్రతిభలు బుగ్గెల్లు నక్రూరభావ మలక
 మెలఁగి యుద్ధ తనెలుల మేరెఱింగి
 ధరణి వెలుగనట రంగభూధవ విజృంభం.

40

మమౌ ప్రశ్నర.

ప్రంబిభూతక్రితేనా తతపదావధానానాశబ్దంబు మెంటన్
 గంభీరావెంకట వేలంకణావతయవన నలమణి గోటి కుర్చ
 ద్రంభావైవాహవేళారణిత నిలడ తాత్పర్య స్వసంతై తగంబు
 రంజించున రంగభూపాత్రుణి పటుబాహుయాత్ర నేబల్గడ్డంధతలన్ 41

కం.

అతనికి సోదరుం డగుచుం
 జతుకాంభాని నిధి పరీతజగతే తలయ
 స్తుతమతియై హితభృతయై
 శతకృతయై కాయ నృపతి చంద్రుం డలరున్

42

౨.

కలధౌతకు ధరంబు గాజోయి కనకాద్రి
 కనకాద్రి గావెండి నట్లు సేయకు
 బుంధచంద్ర కిరీటుగాజోయిఁ బరమేష్ఠి
 బరమేష్ఠి గా బుంధపరసుఁ జేయిఁ
 గంజాతవిద్యుం గాజోయిఁ నమలాప్తుఁ
 నమలాప్తు గా సుధా కిరణుఁ జేయిఁ
 గలకంఠ నామిని గాజోయి శ్రీకాంత
 శ్రీకాంత గాఁ బుటరచెఱిచి చేయి
 భువనభల నాంధాకటివిజాతీ తనరు నప్పు
 డహమహమిక హీరణ్ నట్లాండేవేటి
 కాంతరంబున కాయభూకాంత విజృంభి
 ధరణి హిత నాథ కీర్తి ప్రహవతలుట.

43.

మ.

అసమానుం డల కాయ శైలయభూఁబుం డాపెద్ద తిమ్మప్ప యీ
 వసుధన్ రాజులు రాజరాజుని యునుత వర్ణింప నింపొందు పెం
 పెసఁగం గా నరవాహానత్యమధనాదీశ త్యమన్ యుక్త గా
 న సమాకర్ణన తత్పరత్యము సదానందంబు సంధింపె నన్.

44

సీ.

తన హయములకు లనగా మహిమ
 యువదుర్గముల నఖాంకముల నెత్తిప
 తన హస్త మకరికల్ తతసయత్రిక
 శ్రువదేశ మకరగారము దీర్చు
 తన బాలకీర్తి ప్రకాశ లక్ష్మణ గూడి
 కలత త్రిదేవి సంగమము చూప

సీ.

తన భవభాతవక్త్రము సేవాగత
 రాజకజ్జాంక చంద్రమున దేలుట
 కరము శుభమెందు నిజురామ యుతిత కా
 బలని దాగణ రణధీరభట నశేంద్ర
 బుంధురాస్థాన మందిర ప్రియంగుండు
 మహిత విభవ్రా తు దేవతీమ్మ మహి విభుండు.

45

కం.

అచతురున కనునన్నుడు
 దీనాతుల్యభితిత దివిజగురుండై
 జ్ఞానరభేచరు తెంచ. క
 వేచక్తి తినాథచంద్రుడేలు తుత్రిన

46

సీ.

జంభారతసుభాత జంభారతసుభాత
 సమభాగి కరావ నోద్యముల వాడు
 గంధవాహ కుమార గంధవాహ కుమార
 సమవేగ కక్తి సత్వముల వాడు
 కుంభనీధరరాజు కుంభనీధరరాజు
 సమ భూతాకార్య దైర్ఘ్యముల వాడు

రాజశేఖరమిత్ర రాజశేఖరమిత్ర

సీ.

సమభాతరుచినిధానముల వాడు
 ఆగతి నితడన. బర. సు. బ్రహ్మ వ సమయ
 కల్పితాఖల పటహాఖాంకార నీసద
 కర్ణకుహరావ దిక్కుట యువమదావ
 శక్యముడైన తెంచ ధాత్రిశ్చరుండు.

47

కం.

అయేచ విభున కదిక
 శ్రీయుతునకు. దమ్ము. తగుచు. అనతిమ్మ విభుం
 తాతెంతాదన విజయంకం
 కైంకుట. దనరాజీర సాశిష్టముననే.

48

సీ.

తనరాజ సముదార తనరాజ సముదార
 భావసంపదలను బరిహసింప.
 దన మానసము సదా తన మాన సముదీర్ఘ
 గరుడకతనకథా సరణి మొదలు.
 దనధీర సము బిరం తనధీర సముపార్జి
 తారాజ్ఞే ఖరి నతీనయింప.

దన విలాసము విమా తనవిలా సముఖాబ్జ
 రమణీమణికి విలాసము యుతింప

సీ.

వరలు నరుతెంచ భా సరక కరవిమోర (ధరణి)
 ధరణి భరణ బహుకృతా ద్ధంక కరతి
 కాద కమత కిరేంద్ర విభావితీర్తి

మహితగుణగతి బసతిమ్మ మహిమ వక్తా 49

కం.

అలలయవేసుక విజయె
 త్తాలస్సుటకేరి మహితం దను కాండవ యా
 తల ప్రతాపదవశిఖి
 కెలా వ్యతి దుష్ట వ్యదం కేచకతతియై.

50

కె.

కలదొత కలదొత కలదొత నిలయుండు
 యువసార యువసార గంధయుతుడు
 వరసింహ వరసింహ వరసింహ నొచ్చుడు
 భారతి భారతి పొటపుండు
 వాహిని వాహిని వాహిని వ్యర మంత్రీ
 సుకుమాన సుకుమార నాభియుండు
 మణిరాజ మణిరాజ మణిరాజ తేజుండు
 కల్పన కల్పన కలతతేజు
 తమచు జగములు పోగడంగ నలకుచుండు
 సమదవిమత వసుంధరా రమణ సింధు
 మంధుడ జగతి ధరేంద్రులు మానవామ
 దండలులవారి వెలగనీటి కాండకా

51

కె.

వాహినిపల ప్రబలుడై ధీరహాళి
 ఇందురమారూఢ నిజ క్రిత వేదపాళి
 మదనగురుభక్తి రాజీవమతి మరాళి
 ప్రాణి నిలయేలు రాజుజూ పాలవక్తాళి.

52

కె.

మదములు దినజార మందయానము గాచి
 వృద్ధదేహముల వర్తిల్లు గరులు
 మాత్ర మాత్రకి నాడు మాటలాడుచునుండు
 బహునబ్బములు గాచి పర్యతములు
 వీక్షింజ పోయిన వినతేంత మాటైన
 ముసలయై వెగడిన వెుదలలువ
 యుడుగుతెత్తుచు దాట్రుపడు బట్టజైటను
 కాలముతే పగులు గన్న కమత
 మనుచు వాగల నిరసింజి యురుసుదెంచు
 రత్నగజ్జాపురంధ్ర జేరంగ దిగి
 గాఢపరిరంజనమున గారవిండు
 గాఢనిశ్చుండు వెలగనీటి కాంతు నృపుడు.

53.

కా.

అరణ్యయ్యి తినాథవక్తాళి వివక్షాంజగీధి మంథాత్రికిన్
 ధీరదాత్రు నకున్ జనించె గరుదాత్రిస్తామి విస్త్రీకృత
 జగరాశి ప్రకటకృతాగుడన వియచున్ వేంకటాద్రిస్తామి
 దారత్యకరకుంభిన్ వలంబు రక్షాదన్య కాలునాన్ది.

54

కె.

వేదాచారేంద్ర వివేక భామంబున
 నెలకొన్న విభుతీ నెలపువాడు.
 బాలారూపు గన్న పద్మరాగంబున
 గమపట్టు నరచేయ నట నువాడు
 లలతమృతంబులంకులమేలు జిగయాడి.

శ్రీకృష్ణార్చనం

దళకు వినితీనం కురస్థుల ముఖాదు
 విలుదకంటకరాశి కలలుచు బాంకుల
 యాకాశ్య పసిడి కదావిగాదు
 ధరణిదేవతలను బ్రహ్మదమున దనిపి
 సంతకానంద మొనగూర్చు బాటగాదు
 వేంకటస్వామి కతి కాదు విలుకుమా
 వేంకటస్వామి దిక్కున వెలయుచుండు.

55

శ్లో.

కలమియేమి యుటించు కమలంద్రుల గూడిన
 రమణికి నుదకపాతగామికాక
 యేవిశేషము నట్లు నిజకాములదరించు
 కాంతకుల బర్హభక్తగామికాక
 పుణ్యమేమి పలుచు భుజనపల్లవుల గాన
 కాంతకు ననిల భక్తగామికాక
 యే పలు బాదపు నీటి ను వంటినయిగ
 నకును ముస్తా చక్రణాలె కాక

శ్లో.

యనుచు వారల నిరసించి యుదనికాంత
 సిరులకంబులు కాదు భూవరకు మాత
 వేంకటాద్రి పల్న కమృతాంకుల గూడి
 యువవరత భాగ నభాగ్నము లనుభవించు.

56

మ.

మకలి హారణ పంక్తి వినితీన వరకంబుల లకంబులగా
 వికసితేంద్రుల బెరకాది బుట్టు ధరణి విభాగతలా చెన్ద్ర మా
 ఇక బుగ్గకల్మచెల స్వరించె విలుకుల మెచ్చన సుధాబంధు మా

శ్రీకృష్ణార్చనం వేంకటాద్రి శుండు వార్తలు

57

కం

వెలుగుటి వేంకటేంద్రున
 కలయు గుణాలంబు చెన్ద్ర మానామని కిన్
 గతెన్ కాంసు మహేంద్రుడు
 వలకాంకుండు వారికి బద్ధుడని నికలెన్

58

మ.

అధికాకాతమ వో ధురంధర మహా హంకార నిర్ణేదన
 ప్రథమాగ్రంధకు వేంకటేంద్ర సుతాదా కాలుక్షమాభ్యుత్తరా
 నిధి చంద్రు న్నగు కిర్తిగై కాని బుధానకంబు మెత్తిన ధరి
 పు ధరిత్రిన్ సతతంబు చూచి సుజనంబుల మ్రొకి కీర్తింపగన్

59

శ్లో.

అతిగాధ పరిశుభణానక్తు గదిసిన
 కారితీ కెదయూడు కమరభర
 గోరి చుంబించు వైకాన మోవి పైకట
 తిగుపలకాలకంబుండు దిగ్గజముల
 మనసు కంబుల్ల డాకాని పాదపద్మంబు
 లాత్తల జూతల నీడురక్ష విభుడు
 పలుక సందడి పలుక పలకంబు కొన నాడు
 సకల సర్వక్రుల కైలరాని

శ్లో.

సమరసంబుగాని యా మూఢతముల పాల
 బడగ నేమిటి కని ధరా పీఠ ధరాత
 వలసి వచ్చిన బహు కళావైభవముల

ప్రార్థి, నా ఆంశు కాలు భూపాల వ్రాసా.

60.

తను పడుచున్నట్లు తీలించి చూచుచు వాళ్ళ ప్రభావ లక్ష్మి తన
 నేరనివారాంకుశాలి అనదేక వదాన్య నిఖావతంసవరా
 ననుచు సుతంతురేమింకయు దుష్టాదిచ్చి నభూతి సంపదన్
 భవదుల కాలులన్ భుజుల దాననుచున్ నిశ్చలార్థులండు నన్.

పద్మ నాయకు తెల్ల పద్మ నాయకులైరి
తన్ననఁ పద్మ మందమున నెడోని
రాజశేఖరు తెల్ల రాజశేఖరులైరి

తతః కళలు మన్తమున దాల్చి
పురుషరత్నమురెల్లఁ బురుషరత్నముపైఁ
తతః ౦౩ నామో ని తదుకుచూప

ವ್ಯವಹಾರ ಕುಲಮೆಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರ ಕುಲ ಮಾರ್ಗ್ಯ

దక్షావలగగోళాస్తదంబు గాని
 యనుచు నేదనున్ నీర్మితు రతడు సిరుల
 వరల వెలగోటి కుల భానువంశ పావ
 నాత్మ డొకే య కామ చంద్రావతారు
 డనగడను కామ భూపాల జనవిభుండు.

దశదశద్వైతి నిర్మిత స్థానాన్తర్యాయేతి

ದಳಿತರ ಉಳಿವೆಗಾಗಿ

శతదా విఖండితా స్థుతకా రాజాది

ಭೂತಾಂತರ ಸ್ಯಾಂಚು ಟೆಚಾಂ

ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ

ದಶಿಷಕಪ್ರಜ್ಞಮದಾಚ್ಛೇತಿ

శతకాశి రంజాను సంద్ధాన కరమూర్తి

ಜಿಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷಾ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ

వికట స్వపత్నీక నికర సాయక విజ్ఞాతి

ದಾಸುಣಾಹವಶಃ ಸಂಪ್ರಕೃತ್ಯತಿ

ಮೊಹಿತ್ ವನಗಜಮುನಕು ದಾವಾಸ್ತಿಭಾತಿ

ಮಂಕಟಾಕ್ಷಿ ಸುರಾಸಾ ಜ್ಞಾನಾ ವಿಶ್ವನಿಹತಿ.

೨೦. ಅಂಶಂಕುಡ್ಗಾಡ್ಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯು ಸವೈಂಗಳಿ ಕುಲಾಚ್ಚಿ ಕಾಟ್ಟುಕಾ
 ಕರುಡು ಕಾಂಕುಚ್ಚಾರಮಣ ಸಂಪನ್ ಬಾಳು ಮಮಣಿ ಪ್ರ ಸತ್ಯಚಾ
 ಸುರವರದೈತ್ಯ ಸದ್ಗುಣ ವಚಾನ್ ಮುಖ ತೇಜಯ ತಸ್ಯ ದಿ ಕುಲಂಕೆ
 ಮೂರ್ತಿ ಪಾಡ್ಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯು ಸವೈಂಗಳಿ ಕುಲಾಚ್ಚಿ ಕಾಟ್ಟುಕಾ

హితమతి నాచాయమహ్నః

వతిరత్నము రాగమూలము బరియ్యము ముద్రన్

ಕರ್ತವ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು

నతులక్రీలక్ష్మి సంఘజాన్యఃఽథ పాతన

೧೨೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೆ ಸಹಕರಿಸುವುದಾಗಿ

యందును బందును బట్టు నట్లు కన్ప

శమదమాదులజ్ఞాదే నమః శంకరయోగి

చండికా వ్యయమును మొదలు నైలతనయ

సీత సత్యమున జాతి తెగలూ కులమూ

చాళ సంబాను ధ రాప్రకంఠి
 వేట్టు పుట్టువు దాడై వెలసి యుక్తి విభేది
 యు మరణ స్మముగాఁచె హరి వధూటి
 యురయు నిటు వంటి సహధర్మ చరులు గల్గి
 జొర యని రాంబులు నామ క హితైక
 ధర్మ తీలానుకూల దర్శన బ మెఱియు
 తమ్య గుణ సత్త్వ పాలంబ రాగ వాగ బ.

66.

కం. తిలాగ ముంబ వలన గుణ
 మార ముంబ గనియె రాబు మనుజుల దిక్షు
 రాకాడ కీర్తి రంగ
 స్మృత ముంబ గు మార రంగ మహి మతి చంద్రున్

67

వ. అం దక్ర ముండు.
 బాన్ తి ప్రకా షాళ్ళి గణిరి మచే నెఱిగిండు
 ముళయ గావేరి మ హాగ్ని షేల
 నానా ప్రకార నేనా బాలముల దెట్లు
 వస్త్రావరణ చక్ర చ సహిత తీల
 నరణా గాగాతి సరణి చే బ్రకటిండు
 భర విశేషణ స వితక్ర ముంబు
 దీక్షైష్టవ సమృద్ధిని జాల వెలయిండు
 నిత్య సూరి కంబ నియత వృత్తి
 బహుళ సృవకత్త మహిత సంపదల జూపు

68

నల హరి శ్చంద్ర ముఖ నీత వవని యలను
 రమ్య వరి మళ క స్మార రంగ డైన
 రా బుభూ విభు రంగ భూ నాయకుండు.

69

కం. హరి బుబుడను నతని సహా
 దకుడైన కు మార రంగ ధా త్రి శ్చరుడు
 ద్వర శీర్షింగని ముంబున్
 బర హరి పదభక్తి వై భవ ద్రు ముడ వలన్

70

కం. తిల ఘోర తద్యుతు లతిమం
 జాల మతు లగు సుతుల గాలవ నుభ జయ లక్ష్మి
 కళల వసింపును నిత్యము
 వెలంకును భువి రాంబు విభుడు విభవాన్య ముడై

71

శ్లోకం తములు.

కం. విహ విధ బ ము గుణ ల
 క్ష్మి విభవ ధురంధరునకు సితకర నుతత
 లావితరణ విలసన సం
 భావిత సుకవీంద్ర తతికి బటు తరద్యుతికిన్

72

కం. తరుణాంబల కరుణాంబిత
 తరుణాంబుజ దళ విభా లతర నేత్రునకున్
 శరణాగత భరణాయిత
 వరణాయిత బులధురీణ వరణా మునకున్

73.

కం. లలనా మతే నలనామక
కలనామిత విభవబాధక మహాధృతికిన్
చలతాహిత తిలార్థ స
ఫలతాశానికర విష్ణుభక్త వితతికిన్ 74

కం. పాంతుర వేదండ మహా
తాండవనిభక్తిర్భవభక్త్యోగికి నా
ఖండల మాణికుండల ఘృణి
మండల విలసత్కపోల మహానీయు నకున్ 75

కం. అధిక మరచణానవా
నిధిమానస వితతి కుముదినోయిత ఘృణికిన్
మధురకుచ తరుణ తరణికి
బుధమత సురామాణికి రాజుభూపాత్రుణికిన్ 76

వ. తిల్యదయ వరంపరాభవృద్ధిగా నాయెనర్థం బూనిన
భానుమతే పరిణయం బను మహాప్రబంధంబునకుం గణాక్రమం
చెట్టిదనిన. 77

కం. జనమేజయ నృపచంద్రుడు
దనజాక్షకథాప్రసంగ ప్రేభవతీలక
వినియున్నుచు ప్రేకంపా
యనముని కిట్లనియె నవినయా లావములన్ 78

మ. తినఘా! ద్వారవతే మహాపురము నం దంభాజ గర్భాది తే
ఖనింక కాంచుంబులు మెచ్చ నెట్లు యదు లాక స్వామి యభానుజా
ధునవేణిన్ సహదేవరాజుమాణికిన్ గల్పరాముం జేసెనా
యన నవక్కానివతంస మిట్లనియె భవ్యప్రమనారాజులన్. 79

కం. మదపుటేను నుతీల మావంతుల దనర్చి
తమ్మిప్రేక్షరి చెక్కుదళముల దని
కనకాద్రికరణి గాంచనకూటముల మించి
మహిజంబు మాడ్కి కామ్మల చేసెనా
కమలాకరముగతి కల్పదంబులు మీడి
దివిశీతి విఘ్నభాళ దేజరిల్ల
పలుకు కప్రపుజాయ జలవతావుల మించి

నను తాలకరి మాడ్కి ధునుల నలరి
గాలగ గాంసేయ జలజాత భృంగ భావ
జీవమణి సౌధపాళ కళివిలాస
లానమృగనాబు లాచనా లాచనప్ర
భాళియగు ద్వారకాపురవతాళ మెరియు. 80

కం. రాజవతంస పూజిత శిర స్ఫురణారమణియ భావమున్
భూజనసేవితాక్షి పరిపూర్ణ విలాసము గాంబు మాకు నం
భాజ భవండు రా సవతు పోల గనేర్చునె యుండు నిత్యమున్
రాజులు చుండు రప్పురవరంబున మీడి ధరామరాధిపుక. 81

20.

అఖిల లోక మోహనకళా ధారయ

లతుల తానేక దుర్గాధిపతులు

బహులక్ష్మ్య గజ ముఖ బల పోషణాదాసు

లవలధర్మ విశేష నిరయ భుజులు

శార్య రేఖా జిత శంఖరా రాతులు

వరవిలాస కుమార వర్ణయతులు

నగని లాళక వేద్య గాంధ్యైభవ లతి

సమదాధికాటి లక్ష్మణు నగుచు

నతి శయిల్లి కిర్తి సుధాజ్ఞ మగ్న

కనక కుంభాయమాన పంకజ భవాడ

రాజులను రాజు లప్పురి రాజమునను.

82

కం.

నవనిధుల మాత్రమున మా

కవని సుచేరుండు సరియె యని యెంత రహస్య

నవనిధు లాకరాకరికి సరి

వివరింపఁగఁ గలదియె^{గతి}యెచట వెలసిరి పై శున్ర.

83

శి.

పచ్చ నక్కరు కస్తూరి పట్టింకులును

సుత్తి మల్లెల పేరిడిగాఁ గూర్చి మణియు

సకలజాతులఁ బోషించు శక్తి గలది

వీరికుల ప్రేమ దేగడుగు రత్నమున.

84

21.

పద్మరాగ ప్రదీప్తంబులై నవి గాని

పద్మరాగ ప్రదీప్త ములు గావు

మంబుల హరికదంబంబులై నవి గాని

మంబుల హరికదంబములు గావు

రాజీవనలున చిత్రంబులై నవి గాని

రాజీవనలున చిత్రములు గావు

యున పుట్టి విశ్రమాగ కంబులై నవి గాని

యున పుట్టి విశ్రమాగ కములు గావు

కనుఁగొనఁగ నద్భుతంబులు నాక యిట్లు

విచుల కమలాకరంబుల వినుతీ గాని

కాంచనాచల నిభరత్నగాన విహిత

మహిత హేమంబులై న ధామంబు లచట.

85

చం.

తికలయీ లాంతరిక్యమును లుక్ష్మ పురంబును గాఁగ విూటి నా

మకరి పదాటి వైభవ సమంబుతమున వరచిత్ర పద్మ లా

రకమును రాజులం సరుచుకంబును నై నశశేవరంబునం

ప్రకటతటాక మండలము భాసిలు దద్దవ రాజు తలలన

86

మ

కల లానవయోధి కలు. కి లానాథ మాత్రులై

వరగన్త్రుర రామచంద్రులను గూర్చుంబంబు నానా యున

గరవాంబును రత్న ఖేటకము ను తంఱిపి. జై బట్టుచు

గరుడీలన విహరింతు రత్నరుని రుద్రా హు గన్వీశ్వరీన.

87

యనకుంజకర్మప్రకాశంబుగళియు
 రామజ్ఞానకృతరాజాగార
 నిజదేవేంద్రునినిర్మలప్రభువేదించియు
 జిత్రమహాబలశ్రీవహించె
 బంధురపద్మవైభవమునాటించియు
 రాజసత్కృతవృత్తిదేవరత్న
 సైంధవపునక్తనసరణిఁబూపట్టియు
 విజయాధికారాధిపతిలంఘించుచు
 నక్షత్రంబదియననాప్తునచటనాత్మ
 తననవాంఛుడముదితమధానిధాన
 క్షవళసోధాశ్రవేదివిలాసచరిత్ర
 భావళములగుగంధదంతావళములు

88

తిలకాననములలూమెలఁగునేర్పులుగల్గు
 సాకసాదులుతీలఁకలుటరుడె
 పరరాజకుంజకర్మతీజయాదులుగల్గు
 మారనామవిభావితీవలరుటరుడె
 జిత్రసేనాగళియ్యేవిలాసముగల్గు
 గంధర్వకులచేయిగణించుటరుడె
 సలతతద్రుమవిశేషప్రకారముగల్గు
 నత్సవ్యతవీలధివలరుటరుడె
 యుచటపుంజూమపుంజుఁజూదళిత
 మహితనిర్మలభణిభణామహిమయూఖ

రాజరాజవిజితధరావరాగ
 కలతమారుతైవజవనకంభూనామకలు

89

పరవాహినీనాథపరివేష్టితముగగన
 మారనతాగమబంతమయ్యేనేని
 మేరువాననజ్యోతిమెలఁగకరవిరథం
 బద్ధపారధిశివానిదయ్యేనేని
 గతిచూపగగనంబుగగదలంపకనా
 యరదమప్రతిపక్షమయ్యేనేని
 దర్శింపయోగ్యమేదనుజానినందన
 స్సందేహేంద్రమమందమయ్యేనేని
 సాటితమకౌనటంచునచ్చటమహార
 థములుదలంచుమణిమంతుస్తంభనికర
 గుంభితాశ్రుంకభక్తజ్ఞానోటికొటి
 ఘటితఘంటాఘంటాతాకకైతవమున

90

కుటిలకదాగారికుంభినీధవుని
 దేవ్యేకదక్షిణవేదసేనేని
 వాణిమిణిమెలవజ్రంపుమొననిట్టి
 బలులావుసతలకమెలఁదేనేని
 యమరసంగరదేవనతులదీప్తివహించ
 గురుహితీచాగినాడకుండేనేని
 వత్సేకములమిగాదవర్తింపునరహిరాను
 తారసింహిరసింహదలుబడేనేని

శ్రీ

వడిగలతనంబు నను సాటి వచ్చు మాకు
 నరుడుడని యెండు రహిత సంహార నమంబు
 నమర నమదిక విను తేకృత మలభవకు
 మానవత్రైక యపుర వికభటులు.

91

శా.

నాళికార్కుట శత్రుబంధరతి నానందించి నిత్యప్రియ
 లోలాత్మంబుని యున్నతద్వసుల మేల్కాట్టున ప్రభాతంబున
 తీల సోద శిఖాక్రకత్త కలనా తే పొలత మందాకినే
 (ప్రేమగా) హేలతానానా జహం సమిధునక్రంకార నాదాల్లుతు.

92

శ్రీ

తరుణ చందనలతా తను సోదభములంద
 పద్మసేజాతివై భవములంద
 సందేప్తు కుంజరాశన మధ్న మములంద
 నవమంబు కుచవిధానంబులంద
 మన్నుడబాణ విర్మలకూప వరతిలంద
 పున్నక కలనాని పూర్తి లంద
 దుర్బారకాన చనదున్ తి విశేషములంద
 పటుదూత కోరక పంక్తి లంద

శ్రీ

దవతి తరుణియులంద నిమ్రుత సాంద్ర
 చంద్రకాంతానానా వికాన తీల
 బాలసురసాల సాలర సాల సాల
 తా(సాల)పాంతాల ముగ్ధాన జాల మచట.

93

ఉ.

అన్యకలంబుల వరల వర్ణన మవర్ణన సోదభాల మ
 తన్నవృత చంద్రకాంత వరణావతిదీప్తి నిగూఢ నిర్మలం
 బన్య మనంబుచేజల విహారము సత్తు శిరంబులాట్టు నా
 కిన్యక కన్యల యన వివేర్ల పయోధర సాల బంజికత్.

94

శ్రీ

అంబంబుల! చంద్రబంబంబుల! కాక
 యుధరాననంబు తీయ తీవలకును
 చక్రంబుల! హేమ(కామ) చక్రంబుల! కాక
 కుచనితంబంబు తీకామ్మలకును
 బుండంబుల! యందు బుండంబుల! కాక
 భాద్రా నభంబు తీ భామలకును
 శంఖంబుల! నీల శంఖంబుల! కాక
 కళకంఠలంబు తీ కాంతలకును
 ననుచు వర్ణింపఁ దగిలమందు రప్పురమున
 యునబన స్వాంత సంతాపకరణ హరణ
 రమ్యమదనాశ్రి తీలాకరణ్ రణ్
 పణ్ లావణ్ త్రైవర్ణి పణ్ నయట.

95

శ్రీ

ఉ.

తీరనజాతి నీలముల తొక్కిలపైఁ బ్రతిబింబితంబు కౌ
 తారక సోదవకాక్తిక విలాసము లాప్తుఁడ బూని బాలకత్
 బాకువృన్మదం బలది చక్కని కత్తపు మృదు తెచ్చుడి
 బ్బారచియించి నారసుచు సూత్రిక నంబుఁ డలంతు రప్పురిన్

96

శ్రీ.

సాక్షాత్ సత్తుల కస్తూరి పట్టి యలలాచి
మింఱ నట్ల కుల ముండు కానక
దూత భుజంక విధూత తలల కానక
యెక వింత పలుకుల యెప్పు విగాళి
బహుకాతల కుచపుష్ప శుభ్రవృక్షముల శంఖ
రజముచోత నశంబు శమనామెనక
చేదంక కర్పూర చత్రశబ్ద చెడంగు
వర్ణింప నాక పంతువనమ మెంతయు
వలపులు బలుల్లుడగఁ జేయు నలకుఁ గొమ్మ
నములగాఁ గూడి మేటిల్లుడగఁ జేసిమెలసి
యూడు వకవిట పోత్ర సరుండ నంక
నచట విహరింపుచుండు గుణానిబండు.

97

చం. వలపులు గుల్క నట్టి హిమవారిని మజ్జనమాచరించి గా
జిలువలు చాచ్చు నీశ్వరబంబులు నిండగఁ జల్లుకొను న
యలరులదండ చుట్టి సకపాళులు దెంచడిగాన నెప్పుడున
మలలు సమోగకాదు పురమాన్యముల న్నిహరించు సెలయన

98

చం. సకప పటిరదానవలఁ జండనశైల విలాస మెప్పుఁగా
సురుచికానకనదునయల సొంపువ మేరువు చండ మెప్పుఁగా
నరిది హిమకాంబు పూగముల హైమ మహాధర తల విగాళిగా
బురమునఁ గేళిశైలముల పోత్ర సలాకు నమువృతాకృతిన.

ఉ.

చూడగఁ జూడగఁ మణియుఁ జూన్చు ముదై తనకాకు జూకువా
మేడలమీదల న్నే అయి మేలమిటెక్కెము లగ్ర వీక్షులం
గూడుచు దట్టమై యిరులగాంచు రదిదృతి నద్ద శంకగా
వాడలకెంత కన్నెఱుఁగు వానబోదు తలం ర నచ్చుంక.

100

శ్రీ.

ఉరచైతీకెంజాయ నలరాన నల్లని
కలువక్రొవ్విరుల చెంగల్పలంబు
నిడుండకన్దుల నిగన్ది నలరంజుల్ల చెం
నలువపుష్పలు నల్ల కల్పలంబు
మేనిబుంగకు చాయ మించు మల్లయులు కా
నాంబు కస్తూరి నన్నెరులటంబు
నలకి నవ్వులనాపు కస్తూరి నన్నెరు
త్తకసించు నట్టి మల్లయులటంబు
దడబ అని పల్లవులకు మోడమున నిల్చు
ధనముదెంటె తన్ను నాదనము దిసుయ
రనినమును పుష్ప లావక రోగి పోగ
వీక్షికా భానముల సంధన్ పోల లంబు.

101

వ.

మణియు నప్పట్టణాంబు తిరెంజాన్ పురంబునుంచునె రామ-
లక్ష్మణ లక్ష్మీతంజై, కాంచె నగలంబునుంచునె హస్తీ నిలింధ్ర పశస్త్ర
తై, బువ్వకావతే పురంబునుంచునె సకప శంఖాకామంజై,
గంధవతే పురంబునుంచునె నభంగురకురంగ వాహంజై, మా-
హిమ్మతే పురంబునుంచునె నేలధామా లంకృతంజై, కిష్కింధా-

పట్టణమునును జూత సుప్రేవహారివీవరశంజై, లంకాపురమును
జూత సుద్ధహారివీ విజేషణజై, యనకళా వికేర్ణంబయ్యును
రాజువంశ సదశంజై, టులయుచిత్రమ సముద్భట సింహసంహతి
దురదశా వంజ్ఞియ్యును పున్యాన సమున్మతంజై, మాధవ
కలాపంబయ్యును బహుళతరజూతి విద్యానీతమానంజై,
టునంతమణితేజోదన్త్రంబయ్యును గాధతరస్ఫుర్తికారణ-
జై, వరచక్రధారిరథ సమశికుంబయ్యును భూరికుల మహీ-
రాజుజై, వీసహాన తీలాధురంధరంబయ్యును సమాన
తీలాహరంజై, టుఖండ కోదండ విహీరాంబయ్యును నఖండ-
కోదండ విహీరాంజై, టుపరిమిత నిర్మల జనాత్రయంబు గావున
నపరిమిత నిర్మల జనాత్ర టుంజై, విపుల విలసిత కమలాకరా-
ంబు గావున విపుల విలసిత కమలాకరాంజై అత్రోరఖా సమం-
బతంబు గావున అత్రోరఖా సమంబతంజై, నిర్మితక్రీడా-
శాల హేమకూటంబు గావున నిర్మితక్రీడాశాల హేమ
కూటంజై టెయిప్పు నప్పట్టణమున కధీశ్వరుండు.

102

తన సుదర్శన తీల తన (ను) సుదర్శన తీల
 సుతనాత్మ లోక లోచనము గాగ
 దన పాంచజన్యము తన పాంచజన్యము
 కరణి నశాతి హీన్యము గాగ
 తన సత్సవనము తన సత్సవనము
 గంధు నిర్మిత పరాగము గాగ
 దన బలాచితవృత్తి తన బలాచితవృత్తి
 గతిని సదా చ్ఛి రమితము గాగ

2.

జయము ననునేతి ధరణి కాళియ కఠోర
 పుణి పుణా మణి నముచిల్లటచిలసిత
 చటుల కటక ధ్వని స్ఫుట వటనబోద
 బాలకుండ్ర వ గాఢాల బాలకుండు.

103

கு.

త్రిమహానీయమూర్తి సుహృదమాతృరమనః యుగమూర్తి బంధుర
 శ్రీమహిమగాచితార్హ మహిమ నివహంబుఁ బరిగ్రహించి బా
 హుమిత శాశ్వదీప్తి నరకాసురుగ్రస్తు వరించెఁ దన్నుచు
 ధామ నిరుద్ధ ముద్ధ వనితా మణులం బదిటాల్లువేపురన్.

104

28.

ఘనసార కడలికా ఘనసారమును మట్టు

వాసుతికావాలంటే బుండు.

బాకానక సమంబి తాకాకు చుల మీండు

రత్న కళా మందిరములయందు

ಚಂದನಾ ಚಲ ಮರು ಸ್ಕಂದನಾತ್ಮನು

ದನರು ಆಯಾಕ್ರಿಕೂದರಮುಲಂಧು

మదకొక విహారమునకు నడరానిది

ಬಹುತೇಕ ಸರ್ವವರಮುಲ್ಲದು

2.

శుకపిక నికాయ కమనీయ సుచు నికుంజ

ಕ-ನಿ-ಅ ಕರ್ಮಕ ವಿಷಯಿಗ್ರಹಮುಲಂಕುಂಡು

ఇదే కవర పేజీ చుట్టూ నా ఇదే జ్ఞాపకములు.

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಹರಿಂಚು ಒಡುಗನೆ ಕುಂಜರುಂಡು

103-

కం. కుశితోదేజుల్లుచు
కొరికిల బనతంత్రియసుచు నన్నత తీలన
ధారం దొక యదుకుంజరు.
దారూణి వహించు భూసుఁ డనగా ధరణిన్.

106.

సంధుకాని సుపర్వ సంధుకాని తక్కి
బంధురద్యం కళాబంధుకుండు
కొటిక మణికాతి కొటిల సన్నెళ
కానద ప్రజ్ఞా దినారదుండు.
కల్పభూరుహ కాలు కల్ప దాన యునుండు
సైంధవ హంబు మ హాసైంధవుండు
భూరి భూమిభర భూనిదైర్వ దివోరి
చంద్రాన నాత్మల చంద్ర బింబ
మఖిల భక్తజనానంద నానిత ప్ర-
సాద సాదర బలకృష్ణ పాదభక్తి
పాద సంపాదన వి నాగద లూద పాణ్ణి
భూసుఁ డనగా దేజుల్లు భూభూసుఁ డలరు.

107

వ అట్టి గుణ నిధానుండను భూసుండు సంతానకాక్షుండై
యనుతానందంబునఁ గాంతారత్నంబును గూడి విహరింపు
చుండె ననంతరంబు.

108

ఉ భాసునిధర్మ పత్రి యసు పద్మిని నర్జయి కాత్తి వేడఁ మం
కానిల సాంధ్ర నిశ్చసిత మాప్త తరంగవళుల్ గ్రమించు న
వ్లాస మృణాల బాహు రుచి మంజులతీలఁడనర్జు భృంగమా
లాసన వేత్తగావళి విలాసములుపుట గులక నెంతయున్

109

కం. మానిత సుమమార్తంబున
మానిని ననె నబ్జముఖిఁ గుమార మణినిన్
భాసుమతోమైన కతమున
భాసుమతే నామ మిడియె భాసుం డంతన్.

110

ఉ. రంగలతార కత్తముల రంజిట నజ్జెట ప్రాంతు జాళుపా
బంగరు రావిరక పటు ఘోలము మోడను బచ్చదేరుగా
మంగమురుం గు లంపలర ముండటి నాడుచు నుండు ముద్దుప
ట్టింగని తల్లదండ్రులు యుతింఁచిన వేడుక నుండు రెంతయున్

111

కం. తిని యునుఁడనుతై శంపా
ంతునముని విసుపింప విసుచు నబ్జన పతి టున్
మనమునఁ జెనఁ గాను హర్షం
మున మోడటి కథ పురాణముని నడుగుటయున్

112

మ. వరతేజనీభర సూర్య! సూర్య ఇమతావారన్ ప్రభావారిక
స్థిరతాసంపదహారన్! హారన్ విజయ శ్రీ భద్ర మత్రేభరా
డరి నాభూయిత శౌర్య! శౌర్య పరమే శాస్త్రాక్షరీ మంత్రరా

ಜಿಶವು ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿಧಾನದ ರೂಪವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು!

113

ಪ್ರಾಣ ಮಹತ್ವದ್ದು

ಶಿಕ್ಷಣ ಸಕಲವುಂಟು ಇವುಗಳೇ ಸಾಧಕ ಯಾ

రాష్ట్ర కులల బృందము

నాథన్ క కరుణాజ్యోతిష శ్రీ పాత్రకటాక్షా!

॥ పంచనామరము ॥

అథాహిహి అయ్యి తీ.బ్ర.దై.ర.న.చ.త.హ.హ. ప

మాతనల్లు జల్లు తక్కువ మారమనక ఇకకరి

అంతే ప్రయాణ పోలికలు కలవు

హైదరాబాద్ గాధి రాజు పద్మ బంధు మండలం

५. खद्यः-

ఇది శ్రీరామచంద్ర సామ్రాజ్యపారస పరిపాకలబ్ధ
కవితామాధురీధురీణ శ్రీవత్సగార్త్రపవిత్రరేఖూరి
చిరరంగనామాత్యపుత్ర సౌజన్యవిధేయ రంగరాజు
నామధేయప్రణీతంజైన భానుమతీపరిణయం
బను మహాప్రబంధంబునందుఁ బ్రథమాశ్వాసము
సంపూర్ణము.

116.

రెండవ యాశ్వాసము.

50.

శ్రీ రమ్య సదన కరుణా

దాదా పాఠశాల కార్యక్రమం

శ్రీరమణ మత సుధాధా

ಕಾಕಾಜಿ ತಂದೆ, ಜಾಲ ಕಾಯನೃಪಾಲ

వ.

అపదశింపుము. సకలజగత్తునకు శీయమానజయము. తగు
జనమేజయనకు ప్రేమపాంశునుం డిట్లునెఱు

చం.

అంతే వదలకపోతే సమయంబున నంబున పత్రనేత్ర కుం
 దులు చను నుల్లు బంతులు ను, బావలు తామృదువైల్లవంబు, పా
 క్రిత సురపొన్నపువ్వు, పరికర్త విహారనభ్యం శవంక్తి, మం
 డులకర పల్లవంబులును, నానా తల్లూ భానానా కిలాశ్చ టుల్. ౨

28.

ಕನಕಾಂಗಿ ಮೈ ಟಾವಿ ಕಬ್ಬಿಳಿ ರಮು ಹಿವಿ

ఘన సారమును సారఘనమునకు

మనుషుల జీవిత మందకు సముఖ్యం

మణిరాజు ముల రాజు ములుల చాటు

బాల-చూపుల తీరు బట్టిదే న నూన గారు

పాటమించుల మించు పాట నేల

ರಮಣಿ ಮಧ್ಯಮುಖ್ಯಾಸ್ತು ವಾಡುಲಚಕ್ರನಿಲಾಸು

వింటికి పాత నువ్వులను వేరొకటి పెట్టినది

8.

ಸುವಿದಕರೈವೆಂಪು ವಜ್ರೈಜಂಯುಕಳಿ ಸೂಪು

లతచక్రంబులను చక్రలతమనయుఁ
గతినునుతాబ తగునానచెటవుమేట
జాతిమోములను మోముజాతి నాతియు.

3

మ. గతులంపొరగ భార్య రాజ్య గతిమన, నాంశయకుంభాద్భవ
ప్రతిభన, సిద్ధిపుగజ్జిగుబ్బులమరున, వాల్మసు లాకర్ణరం
జిత తిలంబున, నర్జునదురులచేఁ బ్రెన్దా రుతనవృద్ధ, భా
రతముం బాతె వధూ వతంసము జగత్ప్రభుత్వమై మించునన్

4

కలహంసికిని విశ్వంబుల వృత్తి దగుఁగాక
ధీరత గతిని బంధింప వలెదె!
నగరాజు కతి సముద్ర తరతి తగుఁగాక
మొనసి బండెల నేట ముంచవలెదె!
సంబంధ కతులవాసన దీప్తి తగుఁగాక
కినిసి కుండనము చెకిలంపవలెదె!

పికజాలముల కకంపిత తల తగుఁగాక
మొదసి వేణిబుకలవికటవలెదె!
మోహనాకార గతుల తామెరుకనీనీ
ంకువిద వతగుబ్బుదానియి తా నారనీనీ
యింతి నునుమేని తాగి గలకొంచనీనీ
తెలువపటకుల తాగి బాదించనీనీ.

5

మదచక్రరాజ్య రమణీయ వదనమునకు
చంద్రబింబ విలాసంబు సహజ మయ్యెన్

కంబు కంధర గంధాధరంబులకును
చంద్రబింబ విలాసంబు సహజ మయ్యెన్.

6

సీ.

ఎలనాగమైతావి నెనసి వత్తిబటనా
తాతపోతము గంధ వాహ మయ్యెన్
తరుణి తింకని పలుక దానికై కానుటనా
గంధుకోయిల కలకంఠ మయ్యెన్.
చెటవచక్రనిమేను చెటమి వాటిబటనా
వస్త్రబంధాను సువర్ణ మయ్యెన్
ముకుతస్య వన చంద్రికల నేల్లూనుటనా
వనజాహితలుఁడు కళావంతుఁడయ్యెన్
ననలగరమణీయ భువనమోహనవిలాస
రైతునచాగిఁటికి సాటియెంకయి నుతింప
కింపురున్ బుద్ధ నాగ నితంప గరుడ
కన్యత్రైససు గంధర్వ కన్యత్రైస

7

నా. పుష్కగంబులనెట్లు బాలగమనంబుల నాచికావర ముఖన్
పుష్కగంబులనెట్లు నేలరుచులం బాల్పారు తామోభయం
బుష్కగంబులనెట్లు నవ్వికసి తాగి భాగ్యి వలెవైనచాగి
బుష్కగంబులనెట్లు బేమియరుకా పుష్కగంబులనెట్లు

8

సీ.

గజబాహుకలు సోగంధికా హరణము
శృంగారతలకంబు చెటవ నుదురు

వటు నిరంకుశదీప్తిః పరశోనేని
 రమణీయధరశోధరంబు తేజనఃజాలు
 నటమిగద య నములేకలరేనేని
 వికచప్రసూనకుండు కము తేజనఃజాలు
 గారన్య గుణమందుఁ గలరేనేని
 నటులు గాకున్యఁడై తలఁచరా తరమున
 వస్త్ర విలాసులు మతాన్య కావళుల మెరిసి
 గట్టుత్రై గంధ మదురఁ జూపట్టు మాత్ర
 సాటియె జూటి వల గుచ్చ చన్యఁ గవకు

16

చం. కలత నిరూఢరేఖ దిరుగుబడి గర్జిలు శంఖ కోటులన్
 గులగులత్రైచనం గదుము కాన్య తదాత్మ బరత్త వర్ణముల్
 దలఁచి గుణావళుల్ గలగి దండలఁబారుక యుండెనో యువన్
 సలత తాగజీరములఁ జందన గంధి గళంబు రాక్షతన్. 17

చం. పరలు మరణ కాగమన పాతెడి తిట్టుద నంబు సగువులన్
 గురుచదనంబు దాన్య ముతి కుంభ నిల్వ వలక్రేటు పద్మ దిన్
 మదిని వరేక్షుపంక్తి కడు మంత్రపు సంపదఁ జేతక్రిందు మీఁ
 దెలుక నాటి వత్తు నని హెచ్చు న నాటకుఁ జెట్టు కుందురే! 18

స. కన్యంత విశ్రాంత గతులు గర్భింపవే
 విమలాభ్య నప్రకాశము వహింప
 కమణీయతర తారకానక్తి నలరవే
 మృగలాభనారాధి మెరిపు చూప.

కడు లాహిత విలాస గంధ వాటింపవే
 హరినీలదు చుల నాంజ్ఞర మెనఁగ
 సారంగమున నముజ్జ్వలత వర్ణంపవే
 విలాసాంక తీలల మెచ్చు గులుక
 పొంకముగ ముంచిత్ర తాటక రత్న
 తరళరూప దంభ బామరద్వయవిలసిత
 వికచదీప్తి తులావళి విపుల విజయ
 లక్ష్మణములై నంబూయి తివీక్షణములు. 19

డ. శేంకులవల మనో హర మరేచుల నింపులు గుట్టచుండవే
 తోయితి గంధి నెమ్మొగములన్ సూ సరి గానని పొద్దు పట్టునం
 చాగెయెఁ గళా విహీనుఁడయి పూర్ణ నకాకుఁడు వచ్చి మాత్రికిం
 గాటులు నందముల్ బహుముఖంబుల నిందిత మయ్యెఁ జూడఁ గన్ 20

చం. తలఁపం జిత్రము గాడి పద్మదళ నీలాలాక రత్నరంబు కుం
 తలబంధ ప్రతిభావిదీప్త ములన్ దరిలాపఁ గావచ్చు నం
 దిలుజేతిం జ పలాళిదైభవముల్ నీలప్రకాశంబులన్
 గలతాగజీరజాలముల్ గదిరె రంగద్వలయవే గంబునన్ 21

కం. ఈ రీతి మెరియు భామ సు
 తారత్యము రాజుదాన తాగున్యమునన్
 నారీభవములన్ పల
 నారాధి వహింబ మింబ టులరుచునుండెన్ 22

శ్రీ.

అంత నాకనాడు నిజమందిరాంతరమున
నర్మమందును భూమి కన్నది సోద
శీమలులు భాగ్య నృపకుమారే లలామ
సత్వభావూది భామిన్ జనులు గలుగ

23

శ్రీ.

పలకేత చక్రంసువుల గూడి నిత్రంబు
తమ్మిరా కనున్ద్రేవ తళుకు మిసిమి
దాపతాచందంపు దాబులాడెడలెంబు
కలువరా పండువెన్నెల మెట్టుం గు
కడతలముట్టివకెంపు గవగూడిరానింబు
పాలమున్నేటి రాపట్టియెలుపు
బంగారు పలువక్రంబుసిమి గూడి తత్తు
రమణీయమేఖలారత్నరూపులు
సఫలతలాల్లల మకరంబు కుండల విశేష
చకచకలు గూడి నటియించు మకుట కొటి
రత్నకందళకాతులు రంజిలంగ
నంబుబాక్కుండు కాటవుండు నవసరమున.

24

శ్రీ.

అలఘుజుటికితలము సమంజతదివ్వు నదీ పట్టు కమం
డలము కరావలంజత ఘన స్ఫుటికాక్ష సరుము పండువె
న్నెలవెడచల్లు చారుతర నిర్మలదేహముచెల్వ విగతిగా
వలరుచు నాగదుండు జలబాక్కుని పొలికి వచ్చువేడుకన్.

25

శ్రీ.

తిరుదెంచిన నారదముని
చరణాభాగభాతములకు శశిబంబముఖే
మోరిమాట సుతముతమున నా
మోరి నతు లానరించి నత్తె నాటిదన్బుల

26.

శ్రీ.

ప్రసమయంబున మణిసిం
మీసన మొక్కటి బువూల్ మైవది యంబుగి
జూసన సూతికి నిడిరి ము
రాసుర మారు నలున సంజ్ఞ సంబుబపాణుల.

27

శ్రీ.

నారదుం డట్టి సింహాసనమువిగదా
బులదేకాక్కు నాబ్జుల గూర్చుండి ముదము
మదిని నుదయింప బహు సుధా మామూలికు.
శీరా భావల నిల్లు వల్లెపడ దాడెనె.

28

.. మహా ప్రభుర ..

రాధా నాథా రమాధారణ విలసిత హృద్రాజి లాభాభిలీలా
మేధా సాధా రణాధార్మిక బుధ నటన మిత్ర రాజ్య పాద
జ్ఞానాధా ధారణాధా గ్రుచక మోరి కుమార ప్రేమాద ప్రతాపా
శ్రీధామాధాన బాధాంత ప్రతితకర శ్రీ హరి. చక్రధారి.

29.

శ్రీ.

సరసిజ్యోత్స్నా సామరూప సిత రాజ తీర్థ స్థాంకనీ
దశ సుజ్ఞాననిధాన సూన్యతనికా తానెవ్వ కాధార
తరుచి సూక్ష్మ జితాస్య సోమబుధిశింద్రా సారథా త్రిమన

వారణానందిత సత్యసంబంధ. పద్మానీన సర్వేశ్వర!

30.

మ. కరి సంకల్పణ కాలవర్ష కరి సంఖ్యాతేంద్ర నీలస్ఫుటా
కురువంశవర్ణవజ్రేద కారణగుణా కుర్వావతానాకకే
సరిరామోజ్జ్వల గ్రేటభామర హణా చజ్జన్ కౌటిప్రభా
కర కౌతూహలచిత్త కంపహరణా కర్ణాఞ్జనప్రదా!

31

శీ. తినుచు నవత్కాని నందగ్గ పాత్ర భవుని
బహుళ హర్షంబు రంజల్లఁ బ్రణాతేనీసి
కుక్కిణీ సత్యభామా సర్వజములు
నడుమఁ ననువట్టు భామకన్యకను మూచి.

32

కం. ఈ కరుణి యెవ్వరనినన
నానామణుఁడనియె భామ నందన నాదా
యీ రామ నేనృపాలకు
మానున కేదగు నా! యనిన చాచియుఁ బతెకెన

33.

కం. నీ వెఱుగని దేవునివి!
దేవకులన్త్రంస మ్రొవఁదె తెప్పద వినుమో
దేవా భామయతికి సహ-
దేవుని విజుఁడై యువలంబు ఇవిబులమెచ్చెన.

34

వ. తిని దనుజ భంజన హృదయ కంజాతంబు రంజల్ల సంభా-

వనంబు లాచరించి విరించి నందనుండు వేదాగ్రనివ పిమ్మట
నవ్వుకకుండల భరణం డెల్లండ మండల తేజోవిజృంభ భామం-
డగు భామని రప్పించి కాంచన గర్భనిపట్టి చెప్పినచా ఘృను
తేటపడం బురికి కరుణా సముద్రుండగు బలభద్రుని యను-
మతంబునఁ బెండ్లికై ధర్మరాజాదులం బితపింప నుద్యోగిం-
చిన నాభద్ర గజగమనయు సుభద్రా పరిణయాది సమయం
బహుళగీతాదిటయు నామృత నారాజకందర్పునిమిగడ
నమందప్రదు కలదళుంపఁ దత్రాక పరిగ్రహంబు బలిపట్టిం-
పుచు మండే

35

ఉ. తీత వసంతకాలము సమంబిత సాలము కౌకిలాకవా
కలంకదిగంతరాళము నుకప్రియ తీలము మత్త భృంగవి
శ్రాంతలలాగత జాలము పరాగవికాలము పాగ భకామిని
కాంతమనా విభాళము ఇకత్రు బుడెగావన తేతిదాగి చూడన

36.

శీ. బలుగుబ్బ గుత్తుల ప్రై రజంబులు రాల
చితికిన గంధంబు చెలువు మిగిలి,
మేఱుఁగారు కాదమ తుమ్మెద కురుత చెదరాన
విరిసిన నవపత్ర విధము తెనకఁ
గవ్వుని యూవు తేదెమ్మెరత నిగుటగ
ననఁదేసె చెమట సోనల చెలంగ
వతరత్త కనకా వళుల పేనంగాని టుండ
పసిమి భారదాచ్యుల పంక్తి మెరియఁ
దళుకుఁ నెమ్మొవి పంబరేఖలు దలర్చు

శీ.

భూజలతాతంత్రముల పోషక మదన
కేళి పట్టును వనదేవతాలతానీ
గుభ్రమొలర్చ వసంతవల్లభుని గూర్చి.

37

చ. పరిసరవృక్షములముల బట్టి నమవృక్షములముల దేవలన
సతిలగు గుభ్రుకెంతో గురు సావలగ న్నాన సంచు సంతలమున
విరజుల సెట్ట వచ్చు నన విట్లు, తటంచు వసంతవాహినీ
వృక్షుల తలలించు కిలంద భుకు చందురు కాచి గుభ్రుల యనన 38

స.

చికిత్సకేళిల బాగులు చిగురుటాకుల తాళు
చెంగు విచారు వా చెలభు గాన
హరినీలముల పొంపు నల తుమ్మెదల గుంపు
పల్లవ లు గరుధూపంబు గాన
ముత్యాల తిగి గుల్మ మొల్ల మొగ్గల తళుర
రంగవల్లకల చెరుగు గాన
గరుడ పల్లవ లేరు కతికి ఇలలంబులు
వచ్చుని తారణ పంక్తి గాన
మలలు మారుత మేతంచు తలరులకును
గముల సందులు సోరణ గండ్లు గాన
తైత్తి, తోలగ మైయున్న సదన మనగ
మవ్వ మిగులాత్మ గుభ్రు తేమాచి తనరు.

39.

స. నిగనిగలునిదూలు నిండు చెంగువితాన
వెడనాటి ముడిగాన్మ విరులతాన
సెలవైన మెరుగు గాన తాత్తు సందులతాన
తాటచుండెడు గంధరజ ముతాన
నెలమి, చెకాచి చుట్టు నెనలు కా మ్మలతాన
నెట్టికొంపు పండ్ల వన్నియలతాన
గలకంతులకు బాగు చెలవైన వగ తాన
వలనా ప్పు తెలమించు వలవతాన
జూల విసుపింప రానించు సకల లాన
మోహనాకాశ గతులతాన మొదల వేడె
సెంచడ గు చూంతు కడు విజ్ఞాని ఇంచెయెక
బాలపల్లవ సహకార పతి చెలంగె.

40

మ. తిల గంధార్వి మరుద్భుజం గుడు లతాజ్ఞాన్త్రీ వతం సంయుక్తం
దలరుంజుదురు కాచి పయోదధు నానందంబులతో ముగ్ధి నం
జేలవాని న్విరి గుత్తి గుల్మల ప్రకాశించెన మహానీల తా
రల తాత్పంజ ములుం బతెన మెరిసి యాగాని మత్తజ్ఞాని గావళుల 41.

డ.

బాగుల దీప్తి పూబాదల పల్లవలతో పరిజ్ఞమించుచు
చేరెముతా తేనిలుల పల్లవ దీపితాకుడు గముల
సోరకు, డూటి సోరభము బాదల దాని పురందాన పలా
గారము, సోరి పట్టద నికాయ మువిజాతి తనర్చు నామనిన

42.

ఉ. మూగి విషంబి చందమున ప్రాగ్ ప్రాగ్ లతా నవముంబుదోలలం
 డూగి మరందధారలను దోలెని మున్నవార గంధ తీలచే
 వేలెని సుచంపకంబు ననివేలెని ప్రసూన సుఖుచ్చ వంక్రి లాన
 నేలెని సోన వరంబులకు సేంకి లకు అప్రభవేయపు నామనినె

43

చం. సుమముల దిగదవలె పరిశుద్ధ కళాధవళాత్త మంతరం
 గములనుదేల తేలెం యాతికాంతమధా మధురన్ల సన్నరం
 దము చదివ్రాంబ్రాం నవదర్శిణ గంధవహానుకూల సం
 శ్రమమున సోలసోల మదబంభరముకె విహుంబు నామనినె

44

తా.గీ. పుష్ప కాంతత్ర విలాసంబు పూనింకయున్న
 పృథులతర సంగతి నటించు భృంగియెం గమోకటి
 పుష్ప కాంతత్ర విలాసంబు పోవనాడు
 పృథులతర సంగతి నటించు భృంగి గీతి

45

గీ. కేళి సోనవేది నాళికవాటి మ.
 యాళి రమణి కాళికాదేవత
 చాళి మహాభాగ చూళి నవప్రసూ
 నాళి సుగంధంబు లానింకూని
 లానె ఆవత్తున్న యాళి చరద్భృంగ
 పాళి నిర్దాక్షిణ్య లాళి లాళి
 లాళి దనె నాళికేళి కసాల కం.

గీ. కేళి పోతబ్బాంబు సెకలకెరల
 మెలంకు నామని మణిదరేవలంకు నంద

కుంద మందాగ చందనా కలత లలత
 వలత లవతేని కుంజాస్య వదన మదన
 కదన మల్లావహంబైన గంధవహము.

46

కం. మొదలిన యుయ్యామని తతి
 గరకరి యుగు యులరువిలుతు కలకలుగలంకు
 త్రుకుణ్ణ మణి చింత గాంతలు
 మొదలిన ముటంబు భామ మతి గమ గామమున

47

గీ. మదన పోషిని మణిరేఖ మంబువాణి
 మొదలుగాగల నలులు సేవొక్కడ మలర.
 తెలని వనకేళిని నేయ కాంతి తమరు
 నమరు శృంగారములు గాని రతినయమున

48

ఉ. తిచ్చరపుష్పచాంతకెనయైన సజ్జీనికరంబు వేడల
 వచ్చిన నాదరించ పట్టవైభరిల్ల మురుమంజి ముత్తైపుం
 గచ్చులతాబు ఇత్తరము గులకల రాజిలు నాక్కూర్చాకృష్ణం
 బచ్చమెంబుంకు రాచిలుక వల్లరియెక్కె వివాద తీలలనె

49

గీ. రత్నవేత్ర పరంపరలు పూని కాండలు
 సరసి జూక్కులు బరాబరులు సయం
 సెంసేల సురలులు గీయెం కాండలు
 విమలాంకు లగరు ధూపము అడంక

యనకంకణములు యుల్లని మోగంకుఁ గాండలు

కడులులు వింజామరములు వీవ

గంబూరమించు గభదంబించి గాండలు

కలకెక్కియులు బాగా లాసంగ

వేతుకలలూడ సరసీక్తు లాడుకా నుచు

గాండలు అతటిని అరుచంక సాతల రాగ

నతులతాగా మవాటి వివరమునకు

తీలవేతంచె సారంగలూల నంకున.

50.

ఉ. తమదిరాక్కి 4 గన్నానియె నంతటఁజెంతఁ దలక్కుకేళకా
రామము పుష్పసంపదజ్జరామము పల్లవరాగవైభవా
ద్దామము చంచరిక సుబ్బదామము గల్పకకేళికోకిల
గ్రామము పాంథవిజ్రమ విరామము జైత్ర కళాలలామమున

51

గి. ఇట్లు కనుగొని చనిచని వెంటమినితని
మోమనికావతరణులు నాచరించి
కెంపురవతళుకపావాలు నేలకాల్చి
ధవళలూచనయొకతె కైదంతయెసలె.

52

కం. తిరామచెటవు విరాటల
నారామదనంబు చాచ్చె నతులత తీలవే
గారుమెఱుంగు విరాజిత
వారిధరము లాని కరుగువైఖరి మెఱుంగున

53

వ

తిప్పుడవరిమితవరిమళమిళితదళితముకుళ

వనవనరచితచిచలదనిమిదంబును నిగనిగని తాగకు

జిగి చిగురు సుకతీలవి నరుచుకెత్తుమి బరిదెల వన-

కడుల కడుల కరున గాసంగరే సంగు నగరుధూవంబు

రూపంబున నెగరు గరతటిమొత్తుంబు చిత్రంబున కను-

దానందంబు సుపొదింప నుధుర సుధా కసాయమాన ప్రసూన

రసధారాధోరేయ లతాంత సంతానంబులు మంబు నీకుంజ

పాటికాహుక సౌధవేదికల జలయంత్రంబులదైఖరి నేత్ర

చిత్రంబులై యుల్లసిల్ల పరిణతఫలరసంబులు గురియ

కల కలకంఠ కంఠరవగల్గ నూర్చి తారామ భారాధరంబు-

నందు నిగురు తటిల్లతల పొలపున నలరు విరుల తుల

బులు నిండి తనంతమరులుచు పరాగంబు అంపు సుపొదింప

నవలూకింపుచు గుసుమహారణకేళి విలాలలై తీలావతులు

విలామిరుగలూరు ధూరి మల్లకానెంబులు ముగి

వల్లనా వలంబులంబు మెల్ల మనగపాంజంబుల నిమి సరగ-

కుంజంబులంబు బాల్చి పోక మాపులం గూర్చి పోక మోపులం

మలక కంఠంబులంబు తాగి మారకులు మెల్ల

మలకంబులంబు నెక్కి దరుకలూలగాని ముందారంబు

దనిసి కుందారంబుర నెనసి వివరించు నేల.

54

విశ్వవిద్యాలయము
విశాఖపట్నము
ఆంధ్రప్రదేశ్
ఆంధ్రప్రదేశ్ విశ్వవిద్యాలయము
విశాఖపట్నము
ఆంధ్రప్రదేశ్

నిపుణతపువ్వులందు మృగనేత్రులకొప్పులతావింకానున
 యుగవరి పరిభ్రమ స్మధు కర్ణాన్యతే చక్రము అంపుమొరనా
 తప పరితాప మింతయును దాశానకుండ మహేంద్ర నీల ర-
 త్రపుటరిగెక వసేందర యు నంబుగ మెచ్చియెను సందేహా యునన్ 59

తరుణియొకరు వాస్తవమున దార్జ్యము చంచలభృంగ నాదభా
 సురమగు మెట్టుదమ్మి విరిచాడెతత్ర విలాసవైఖరిన్
 మరునిజయగాంక మాతకల మాటికిఁ జూట వసంతలక్ష్మి దా
 నరుడుగ పొగుడచేకరరవానిత యుంటె యెవరైనా యునన్ 60

వికచ సర్వజమధన్యమున వెల్లువ నట్లు మరంద బృందముం
 బ్రకట విసాదకేళి నాక పంకజ శంఖి విదిర్చి యట్లుద
 ప్రకరము కాగతి నల్ల నిదిపానముచేసి కదా మదీయ మతా
 చికురభరంబుఁ బాననని చిత్రముగా విహరించు ముగ్ధతన్ 61

చికితమొఱుగుటద్దమునఁ జెల్వము గుటరచు నుండు నాకరబా
 లక నునుచె కురగం బ్రతిభలఱచి సమంత తలమించి కేం
 యుకుడునుటెంప నింతపల నక్రవజాంక విశేషమోయనన్ 62

నిలబడినప్పుడెల్లమీదను ముగ్ధమున ముగ్ధులందు
 శ్రులఁగ వచ్చుతామృదలుఁ గీమలుపొలులఁ జేతనాట్లు చున్
 బాలయెల్లము ముగ్ధుడగు బాలమర చిత్ర విధులు విహరిగా
 నీలపుటెంతులకుకరణి మృణాళకరణిముక్త పైలంగ నన్ 63

నిపుణతపువ్వులందు మృగనేత్రులకొప్పులతావింకానున
 యుగవరి పరిభ్రమ స్మధు కర్ణాన్యతే చక్రము అంపుమొరనా
 తప పరితాప మింతయును దాశానకుండ మహేంద్ర నీల ర-
 త్రపుటరిగెక వసేందర యు నంబుగ మెచ్చియెను సందేహా యునన్ 59

తరుణియొకరు వాస్తవమున దార్జ్యము చంచలభృంగ నాదభా
 సురమగు మెట్టుదమ్మి విరిచాడెతత్ర విలాసవైఖరిన్
 మరునిజయగాంక మాతకల మాటికిఁ జూట వసంతలక్ష్మి దా
 నరుడుగ పొగుడచేకరరవానిత యుంటె యెవరైనా యునన్ 60

వికచ సర్వజమధన్యమున వెల్లువ నట్లు మరంద బృందముం
 బ్రకట విసాదకేళి నాక పంకజ శంఖి విదిర్చి యట్లుద
 ప్రకరము కాగతి నల్ల నిదిపానముచేసి కదా మదీయ మతా
 చికురభరంబుఁ బాననని చిత్రముగా విహరించు ముగ్ధతన్ 61

ఎలక్షణి పరువున జలజంబుపై వ్రాట
 వేటొక్క తమ్మి క్రొవ్విరిని జూచి
 విలసిల్లు పువ్వు గుత్తుల మీద నసించూడు
 తానరువన్నియ గుఱ్ఱుచి గురుచూచి
 పరిపక్వ మగు దాండ పంట్టి తేనియ లాను
 ముద్దురాజులక నేమొగముచూచి
 తేలున్ మామిడి లేత తేనెగాఁ జెన గాన్తు
 సలతత మందార కాల్మ జూచి

సీ.

యగత్క కచకుచ మధురాధరాగలతల
వేవము పతివక్త్రకరదంత తనువుతెవుడు
చిత్రమున సగాహ పాతంగ సిగ్గు వడియె
నగ్గలంబున నాకదికచాబ్బు గంధి.

62

చం.

జడనడుమన చెనంగ విలసద్దతి నాప్పెడు కన్యకానుదా.
ఇడికిట బట్టియెత్తె నాకచిత్రం క్రావ్విరియెగ్గ గుత్తికై
కడిమి జగజ్జంబుంబున ను గంతుని కింపుగ బుచ్చుచావమి
త్రేడురతోడ వియోగంబున నగ్గి ప్రివిలాస కళాధురణయె.

63.

సీ.

జలజాతమునియోగము తెలవిరంజిలచేయ
నవచంద్రికాహాస నవ్వుచూప
సారంగ లాల్లల లాల్ల చన చూడిక నిగుడిప
ఘనవయోధర గోను గొగ్గిరింప
కలకంఠ కంఠియంపుట న నాళతోసెంబ
మస్తాధ హుటాణి మాటలాడ
చల్లవ కరకర స్పర్శంబు గాచింప
జలజజ పాద పద్మంబు గూర్చు
మలంబు జామోద తాచియూర్పుట యుటెంప
గుసుమ సతలాగ్నీ ముఖ సిద్ధువేసెన నానంద
నలకు నడువట్టి మ్రాకుల నలకు టచుడ!
టావని చిటపుత్ర నిజధర్మ మదియె కాదె!

64

సీ.

వ.

ఇట్లు చిహ్నింపుచు నవ్వలంబు లవ్వని వోనెంబుల
జవ్వనికిం దెలుపుచు మదియె నిట్లనియె.

65

చం.

సుర సాలములఁ జూచు సుర సాలములఁ జూచు
సకల భలావాప్తి సంఘటింపు
బున్నాగముల నవ్వు పున్నాగముల క్రావ్వు
వచ్చి నెయోగ సంపద వహించి
కొనవంబుల నేరు కొనవంబుల నేరు
కలత సువరాభ్యుగతియె గాన
కలక కంఠ కంఠియంపుట న నాళతోసెంబ
మస్తాధ హుటాణి మాటలాడ
చల్లవ కరకర స్పర్శంబు గాచింప
జలజజ పాద పద్మంబు గూర్చు
మలంబు జామోద తాచియూర్పుట యుటెంప
గుసుమ సతలాగ్నీ ముఖ సిద్ధువేసెన నానంద
నలకు నడువట్టి మ్రాకుల నలకు టచుడ!
టావని చిటపుత్ర నిజధర్మ మదియె కాదె!

66.

వ.

నవకాన్య! మదియె చూచు మదియె చూచు
జివురుం జూంప ములాన నున్నది ఘన శ్రీమల్లకా గుచ్చమున
బడమల కల్పన కల్పన గణంబు లానంద
నల్ల జల్లక శ్రావ్య లల్లకానియె

67

తత్తదైత కర్మాకర విరుత సౌనకుండ
తత్తదైత కర్మాకర విరుత సౌనకుండ
తత్తదైత కర్మాకర విరుత సౌనకుండ
తత్తదైత కర్మాకర విరుత సౌనకుండ

చాదల గాజ్జి గిష్టావు చాదల ముచ్చు కొనంగ
చాదల గాజ్జి గిష్టావు చాదల ముచ్చు కొనంగ
చాదల గాజ్జి గిష్టావు చాదల ముచ్చు కొనంగ
చాదల గాజ్జి గిష్టావు చాదల ముచ్చు కొనంగ

స.

ద్విరద గతి రగత

ప్రాత కనుగొండె సారంగముల రంగముల
ప్రాత కనుగొండె సారంగముల రంగముల
ప్రాత కనుగొండె సారంగముల రంగముల
ప్రాత కనుగొండె సారంగముల రంగముల

రవణ రంజిల్ల పరాగముల రాగముల
రవణ రంజిల్ల పరాగముల రాగముల
రవణ రంజిల్ల పరాగముల రాగముల
రవణ రంజిల్ల పరాగముల రాగముల

నమమిరాజీన కాండగోసులను గోసులను
తరమి! తెంచుచు గదవళతమములను తమములను
సోది బాప్తి జాతి సుమములను సుమములను

69

క. 69 బాసుమతీ కన్యకుండెటప్రచు 70

ఉ. తరమనోంకు తీల కడు నింపలరాడఁగ సార సారభాగి
దారమరందబంధుర సుధా(మా)పహయ స్ఫుటకౌతసల్పు నా
సారసపత్రులన్ చవల సంశ్రమముందిలకించువైఖరివే
నీరజబాగాధమం డప్రభు నిచ్చె నజస్థత మధనమంబునన్.

71

గీ. కతతమధాన్యా సూత్రప్రకాశమునకుఁ
జించలత నాగది నరణాంబు నాచె ననఁగ
ప్రాణి కోటుల నేడ తేవట్టు లనఁగ
నపుడు తత్త్వదముల చెడక నది కనించె.

72

ఉ. త్రిసమంబునందుఁ నుమమాపచయంబులు మాని చంద్రికా
హీనల గోరికాల్మల మహాలసభావముఁ జెంది గంధవా
హీనమనిర్మిల్మిల్మి కలకావతి కల్పిత నర్తనక్రియా
భాసురపంకజప్రకరబంధుర సార సహవిహారముక

73

కం. కాలనాడఁ గోరి వేడుక
లలనారత్నంబు మంబులాతతకడతి
దళప్రబములఁ బుష్పంబులు

చెటవునఁ బాట్లములు నట్టి చెలఁగుచు నంతన్.

74

క. రావే! నారద చంద్ర మంతలమునీ! రావే! ప్రణాళికా!
రావే! మోహన నీలనీల కరబళి! రావే! కళాశస్త్రవే!
రావే! మన్మథచక్ర సన్నిభకటి! రావే! సువర్ణకృత్!
రావే! గోమలభాషిణి! యని సుధాకమోన్మక్రలం బిట్టుచున్

75

గీ. శ్రావ్య పరిణివేద గారితో వలదాడంబె
కలకి తెలుకకతే మేను గండకుండ
సుదతి తెలుకకతే పువ్వు సురటి బాటునఁ జేసె
వదనాంబుజాతంబు వాడకుండ

నగనీటఁ గుప్తశంకెను నజావతి యోర్పు
జ్జరిమోది జేటుక తెనయాకుండ
పన్నీటి జాలులన్డల వేసె నాకతేమ
పదయుగంబున కాక యెడవకుండ

గీ. రాజకీర మయూర పాణావలాది
రాజితం దైన పుష్పి తాగామములను
ప్రసవయుట గోసి యుర విరి బాసువిరాడి
జలవిహారంబునకు వచ్చు సమయమునను.

76

చ. ఇట్లు చనిచని యుగ్ర భాగంబున.

77

“లంకు న్రాహ్మి”

సారము సుధామధుర నీరము తటింకుతవ-
టీరమున సోరభ సమీరము మనాజ్ఞా

కారము మధుప్రతవిహారము కనత్రనక
 వారముల సద్విసవిసారము రథాంశా
 గారము మరందరస పూరము పరాగ సుకు
 మారము నిరుత్రుట గజేరమును గంగా
 సారము గమంగని రసాలములు వేడగల గయి-
 వారములు సేయుచు మధీరయుకురాన్వేతి.

78

వ. మఱియు బద్ధాకరమును బాతె బహుహరి కంకణ
 ధుటిత తేలా రామంతె, రమా రామంబును బాతె సురుచిర మువ
 పుష్ప సంతానంతె, సంతానంబును బాతె సంక్లా షత పంక
 విజ్రాళిత గోత్రంతె, గోత్రంబును బాతె మద్గంధ పుండరీ-
 కంతె, పుండరీకంబును బాతె పరితాపవారణాంతె, వారణా
 యును బాతె రాజిత శృంగార పరాగంతె, పరాగంబును
 బాతె జలబహిత తేలా సముజ్జ్వల ధర్మంతె, ధర్మంబును
 బాతె సంఘటిత శిశిముఖ చక్రంతె, చక్రంబును బాతె
 వర్ణిత జలాచరానందప్రభంతె, నందప్రభంబును బాతె
 విలసదీందీవర శ్యామలవర్ణ రెంగాగంతె, రెంగాగంబును బాతె
 నుపమిత పరమహంసరత్నంతె, రత్నంబును బాతె కలత
 మహాగన్ మాగాంతె రెండుప్పుడానిం దిలకించి కింబిన్నుధన్
 లంకురిత పులకాకురత మసువర్ణతె వర్ణంబును

79

స. తిరాజమస్త్ర జటాజూటమును బానలు
 మంబులాబ్ధ విరాజమాన మగుచు
 భుజగాభివతి మహా భాగ గజాన్వయంబులు

నయతత కుచలంబు బద్ధ మగుచు
 కారద పూర్ణిమా చంద్రబింబముల బానలు
 నిర్మల శంఖచాన్ నిత్రు మగుచు
 మహా నేయాతర నభాగి మండలంబును బానలు
 ఘనవిరాన మిథున ప్రకాశ మగుచు
 నగుచు సంస్తుతి సేయుచు నఖిలమోత్ర
 చిత్రకాచన హంస హంస వతంస
 సంసదంసల సంతాప సహిత మైన
 సరసి గట్టున నిల్చిరా చంద్రములులు.

80

ఉ. తిరుక ముద్దతైన జలజా స్వబ నిర్మల చంద్రకాంతర
 తల్పాంతమైన మేట్టపంపు నల్ల నడిగ్గుచు మోము లాసర
 స్త్రీయ మునందు నందముగ దానిని బంగకు తమ్మలంబు పో
 నోయి గవాలల గగ్గానుచు గాల్చిన నద్విరి ప్రోడభామిమిత

మ. తిలకందీప్యలవిగాద గప్రప్రకవత వాన్ పంబు తలం గట్టి
 స్థలం దెల్లని జల్లపాదడలు చింత లేవిరాది బాపట్టుగా
 జలజాతాదాత లాచనత కరసగా జాతంబులం గానోనా
 జ్వల ముక్తా మణి శృంగారముల తెల్వంబాప్తు గీతంపుచున్ 81

చం ఇచ్చెపుడున్న వల్లరులు హేల నటించుకల జత్ర వాన్ స
 నిల్చ కుచకుంభ పాళికల నికుడ దుప్పల గజపుచిత్తునన్
 రభస గతుక చెలంగ నతిరాజిత కళి సగావళంబులన్

గుళ్ళులు గుళ్ళులున్న దుమికి కిక్కిలరా వము అంపు గుల్లకన్ 93.
 ట. భామల హేమ నాళముల బట్టుచు నాగరా రుమిదల గుంకుమ
 ట. శ్రీమహిలాము లాకర మొగిల బిమ్మ న జూడె గ నొప్ప గుల్ల గం
 ట. ధామిత మంద మంద మల రూపల ధీర సవిరాజ వాత
 ట. లామ ధితా జ్ఞు యంత నవలా అతరణు కదంబుమో రు నన 94.
 ట. ధివర గ జూడ నొప స.గి యుత్పల పత్రము లాపుచున్న దీ
 ట. యునతర సైక తోలు పయి. గం టిరె. కిచ్చ కం కులా. యం
 ట. చనుప మ తల నిండు నాక యంబుజ పాణి క్త తీ నఖాంక రుల 95.
 ట. గను. నాని నర్మ గర్భములు నా నా క యంగ న పత్ర నవ్వుచున్న. 96

చం. కమల వనంబు లాన నాక కాలసె నిట్లుచు నిద్ర వాగ్ మలా
 విదుల మరాళము గని నదీ నది లాగులు జయము చేత్రా లా
 రమణి తెలు కర్మ ముట్టి న కళం బది పద్మ మటంబు నందల గా
 గమల ముఖుల కికా కిక నగన జల మందుచు పాత్ర వే నరకున్. 96

చం. కరినిభయ న లాకర మొగిల గ్రమ్మచుడము ను రువ్వు నాగుచున్
 గరముల సార సార సంకు గంబు ధరించిన కన్య కామణి
 శిరమున హేమ కుంభములచే జల మానితి పాణి పద్మ బం
 ధురజల లక్ష్మికి స్మరము లాన నభిష్క కమనీయ కై వడిన్. 97

కం. అంశు విరిగి నలలు బలె
 సంకన అంప స.గి యెల లాడితి తమిలా
 సంశీ కృత భృంగీ మృదు
 సంశీత కలవ్వ నులు సంప్రమ మె స.గి. 98

20

21

చంద్ర ననకు. జక్ర జయ నమండల యోగి
 యరుణ బంబా ధర నాశ్రయించె
 రంభాగు మత్రేజ కుంభ ప్రసికి వే.గి
 మౌళి మధ్య చెంగటి కరు గుడించె.
 అస బామల తిక సార ప మౌత్ర కు. జల బి
 యున దేని చెంత నక్షత్ర కమితిసె
 నహి కామ వల్లరి కా శుభాక్షణ లా.గి
 శిఖి నాథు మృదు నీ తే జేత. జనియె.
 జిత త సలత కలహంస చక్ర వా
 రాజి లానివ వరపద్మ రాగరత్న
 భూత కంకణ రుణ రుణ లాకర మెస.గ
 నకసి సంభావి వరకంబు నలుపు నపుడు. 99

జల వివరంబు చాటించి చంద్ర ముఖులు
 యుదు యుదాగ చక్ర టాక నిర్మమ నత్రె
 మంద రావల మధి లాజ్ఞ మధ్య మంబు
 పేడలు నచ్చర పూజ బాగండ్ల విధము మెలియ. 90.

చం. చెదన పత్ర భంగములు చందిన గంధ రబ్బ పరం పరలే
 కదలని కంకణా వళులు కన్నులు నుల్పల పత్ర రేఖ అం
 పాద వ.గ. గల్లి యుప్పుడు పంకెల రుహ గంధులు నిర్మమింప. గా
 మదన రణాం త లాంత యగు మానిని. బాతె. డలాక మయ్యెడన్. 91

మ. అతిచేనాబరద్యస్మానకటంత్రంకాకంపమానాగమత్రై
తతబావరపరిశుప్తపూర్ణకుచత్రైదాదాశసద్వేణుత్రై
ధృతరామావసమంశితాతీశంకత్రైదేదీప్యమానప్రభా
జితరత్నకరనిర్మితేందుకళత్రైచెల్వాంశికాసుందరుతే. 92

శి. పడతా లంకెన్ద్రదతుప్రపావతటవిడిచి
చంద్రకావ్యులశక్తినిప్రంద్రత్రై
పండుటాకులుతుల్లంగలుల్లవించు
కల్పజూజాతలతలపొగకంబుమొదలు. 93.

శి. కనకపట్టమంకాంకకరిశరస్థులగులర
కటాలపైహేమమేఖలముదాల్చి
మునరత్నశైలశృంగములరీతిచెలంగ
చాతండ్లమణిహారపంక్తినితపి
లతతనోరకకల్పలతలచందమునందు
కరములవజ్రకంకణములనిచి
తిమిరసంజ్యోతచనోరములతలచెలంగ
చటాలనేత్రములనంజనముదీర్చి

శి. పైనినకిరేఖునల్లనజ్రంబుకరణి
నలకుజతలనుమొగతేకులుఘటించి
తేనెమొలుగిడ్డమరుచాటతెరిగెనుదనర
దనువులజవాదిచులదిరాతలరుచాగిడ్లు. 94

చం. మనసిజసంప్రయుక్తవవమందసవిారమదాన్ధతంబుత్రై
వనజపరాగపుంజముటవచ్చినబూనితపించి కన్పియతే
కనునానినెచ్చెటతేతడవునావిహరించితిమమ్మాయంబుదా
దానిచనుదించరాకుసుమకామతనింజికిసత్వకంబుననే 95.

వ. అనినవినిజనమేజయంబుదైకంపాయనం ననునాని
మనంబలరనటవిగదబాసుమతివృత్తంతం చేచుంకన్
నెఱింగింపుమనిపటరటంబు. 96.

మ. విహితక్యేమవిహార! హారలతికావిక్లాతజూరిప్రభా
సహితానరస్థులభాస! భాగహితరక్తాధీర! భీరవన్స
ద్భవమూసేకృతదామ! దామసిధిబిద్భవప్రతాపావళ
మహిమాక్రాంతదిశాత! శాతనవశుంభద్భామబీర్వాదయా. 97

కం. హిందూరాంకు సురత్రా-
నందూదంకుదైభవాభివ్యోతరిపువృషసం
క్రందనవదనాభగీరుహ
సందాహవిలాససతన్సంధాభరణా. 98

ప్రభు. ధరాధరధనుర్ధరప్రథిమజిద్భూజావిక్రమా!
ధరాధరధనుర్ధరతనలఘుకిరీతఖాదికా!
ధరాధరవకష్టమాతతధృతిరమాభేధరా!
ధరాధరవిభేదిభూతరుణమావవిభ్రాజితా! 99

పాఠాంతరము:-

కం. " అనవిని జనమేజయుఁడ
యన్ నభుని వీక్తింబు హర్ష మలరగ నటమి
దను భానుజ విధమేమ
యెన్నా! కరుణాభరణ! తెల్పవే! నాకనుడునే.

మ. జనితబ్ధాతి విలాస నిర్మిత సుధాచంద్రార! చంద్రార! య
చన కారుణ్యయుత స్ఫురజ్జయ రమా సందాన! సందానయా
ర్జవ విభ్రాజిత ధర్మ సద్గుణ మణి సంతాన! సంతానదా
మ నిధిప్రద ధవదాన వైభవ కళా మాధుర్య! మాధుర్యధీ!

కం. శ్రీ భారత రఘువీర క-
భా భాగవతాది సంతత శ్రవణామనే-
భా భరణ! రత్న సాంద్ర వి
భా భాసి తచక్ర వాళ పరివృత సుధా!

వృత్తి. దీక్షకర
ధారకతధారక సమ దారయన దంభా!
దీక్షకరుణారస నక్షరబలమేలా!
భూకమలా చంద్ర పరభూప జయ సాగద్రా! "

గద్య:-

ఇతి శ్రీ రామచంద్ర సాగ్ర కృపారస పరిపాక లబ్ధ
కవితామాధురీధురీణ శ్రీ వత్స గన్త్ర పవిత్ర కెంటూరి
చివరంగ నామాత్య పుత్ర సౌజన్య విధేయ రంగరాజు
నామధేయ ప్రణేహుడైన భానుమతీ పరిణయం బను
మహా ప్రబంధంబు నందు ద్వి తేయకావ్య సము

సంపూర్ణము.

శ్రీ కృష్ణార్జునామస్తు
శ్రీ అటమేలు మంగా నమోత వేంకటేశ్వరాను నమః.
ప్రథమ సంపుటము సంపూర్ణము.

భానుమతీ పరిణయము

మూడవ అంశము

కం.

శ్రీరంగగురుకృపారస
పారీణ పవిత్ర పరమ భాగవతమహా
ద్వారక ఋషిమితమహా
రాజాజినీప్రకాశ రామమహాశా

కీ.

అవధింపుము ఇ సమేషయై తీంపు
మణికి నిట్లని పత్ర సవత్సాని చంద్రు
డంతటను భానుకన్య లతాంతకంకున్
నదికవిరహప్రియ భారలు నటన్ వసరమున.

చం.

అమరు నజాండ సౌధము నిశానగ చెరగ మున్నే వేత్త ద
త్తమంకు పుణ్ హోతుండు ద్విజబాల విరావ విశేష పుణ్ హా
కృముల ధరించు పూర్ణ సముదాయత పల్లవరమన్ హేమకుం
భము గతి సాంధన్ దీధితుల భాసగు డాప్తపరాత్రి సంకతినే 3.

కీ.

దత్త చెంగాది పావడ లయ్యె వాహినీ
సైకత స్థల మహాజయగములకు
కమలా గుంకుమపుష్పక సమయ్యె గుంభినీ
గురుతరాచల పయోధరములకును

ను సుకేంపు వేడుతె కనుపట్టు కాసార
కమలా ల స త్రంబు శశమునకును

చెంగల్వదండత్ర చెలువాండు వనదేవ
తాజ్యం గవేనీ విలాసమునకు

నమిత భాగమునదీ సువర్ణాంబు రుదము
కమలజాడ కటాహంబు కలంకు నిండ
పెల్లువలు గట్టు చందాన నుల్లసిల్లు
నదికతర సాంధన్ వేళా రుణా తపములు

మ. తనయల్లంతునియప్పుడంబునిది మోదం బాప్త దాన్త్రాంబు బాన్
ంబున పొంకంబున గ్రంకె బంకజహితం కింపారు పాంథావళి
ఘనభీతి ప్రథనాటికా పరిశల స త్రంబు ప్రతాపాన్ని సం
జనితజన్మలకలన్ బాసంగ మెదిసెనే సాంధన్ ప్రభాజాలముల 5

కీ.

మహిత దిక్కుటంకూత్ర మకణక మలబుల్బా
ధర దశిముఖ మురు ద్రుధ రజంబా
తపనమండల సముద్ధంగాను తప్తాబ్జ
గర్భాండ నిర్మల త్రవకర బమ్మె!
నట దిందుధర సముద్భట పరిభ్రమాణ ప్ర
దీప్త పాల తటాక్తి దీప్త ధరమ్మె!
పద్మబంధురథాబ్ధి పతనహా న్ త్పత
ద్భటబా ముఖాం న ద్గజస్త్రి తతింకెయి!

కీ.

యగా త్మ సంభృత వసు కదంబా పహరణ
తామరస బంధు ఇంబా నుధావనాన్ గ్ర

ధనుశ్చిత్తాభ్యుతకా మాతకా స్వకూష
మోక్షయనగ సాధనకాగంబు మొనసే నంత

6

2.

కమలాప్తవేసువెంట గనకాద్రిచలగును
బాంబు పూజాఁడి మైబాంబు యనగ
విమలసంధానతపకాగమున వాసరచంద్ర
నల గింబు కామంబు మంతల మనంగ
రేణుకాకకు రేణువ మును మున్న
సవరించు వారిని భాసన మనంగ
క్రమమొట్టున నుండి పంకజాప్తుఁడు వడ్డ
వెడలఁ బాగుచు నుండు విషధియనగ

3.

కలతనక్త్రకైలావాక్రంత విప్రుల
గగన జగతే తలంబులు గాని కుసుమ
భూతవన తాగిత విషాద్భ్రాంతి గమించు
మధుప జీమూత తతి నాగనమయ్య దనరే.

7

2.

తికాకవీధుల కంభాధరంబులు
ధనుశ్చాధరములకు గంధకరులు
పుష్ప వామికలకు పుష్పంధంకుంబులు
పతలాశంకములకు శైవలములు
మోమసాధముల కగరుధూపంబులు
మంసయానాకుల కంజనములు
కలతకుత్సములకు గస్తూరి పూతలు

2.

నిజుల దిక్పతులకు నీలవటము
లగుచు బహువిధముల గల బాక్త మిందె
వాహినీ నాథ యదు నాథ వనజ నాథ
కన్యకా నీలమణి నీలకంఠపింఛ
తరుణ తాపింఛరుని నాథ తమము తమము.

8.

3.

తిచ్చప్రప్రేమవిరాతి ధవళాశుఁడు యామవతి స్వలింగగా
వచ్చునటంచు మున్న నటవంకల దత్త మయాధికారి డా
నెచ్చరికన బహుప్రభల నింపుట గులకగఁ దీర్చినట్టి యా
నిచ్చినదిచ్చి పంబులన నింతే దవాసల రేఖ లద్రులనె.

9

4.

శంతాతంకములేక యుష్మ తరుణి సంఘాప్తతాం వర్ణితనీ వర్ణనతఁ
లాంకాకావములనె మనావారుల శానెయ్యంబాప్తుఁగా బల్ల మీ
నాంకాయోధనకేళి నల్పునపు తల్కొల ప్రమోదంబుగా
సంకేతస్థులలందు గూడు కొనుచునె జూరగా గనాజాలములే. 10

2.

తింధికారగభీర యమునా రురంబుపై
చెళుకుచేడి సవిగాల తళుకు లనగ
సంధ్యా నటజ్ఞుల చండ్రావతంసుని
గనగ వచ్చిన సిద్ధ గణ మనంగ
రవిబాణ వాణికుల్ల ఇచ్చి బర్హ మందేహ
మకుట కింత వజ్ర మణులనంగ
జంభారి యన్ స్పృహ దంభాళి వాణిదూత
చెదరిన తారాద్రి బద్రుప లనగ

శ్రీ.

తాకాసుచు బద్ధు జాండ బూండంబు నొడి
మొండుకొనియుండు నుద్దండపుండరిక
ఖండకోదండదండ ప్రచండబండ
పాంతురప్రభ దారకా మండలంబు

11

చం.

అలరె బనీరములే ప్రీతుల తాబ్బ ముఖీమణి దృక్ప కోరములే
కలరె సనీజములే మదనకంపిత పాగధ మనస్స సనీజములే
తాలరె సుఖీతి జక్రములు ధూర్త సుఖీజ్జ్వల ధారచక్రములే
వతనవిహారినాత్మకిరణాలులు దిక్కుటులం దలర్చునన.

12

శ్రీ.

ముననిశాసతి నభంబను చెంప కాపున
తాకాబ్బు చెంగల్వ రేకనంగ
జాండుల విదళంబుల పంచబాణులు పూను
తలరాకు గంధ్ర గాడ్డత యునంగ
తిమిరాసుకుని నెల్వ నమంకు శౌరి ధరించు
అకితకంపుల బామ్మిడి కేమనంగ (?)
బలభౌతి తలరై పట్టుకెంబట్టు లాన్
తన జక్ర గాలపటంబనంగ (?)

శ్రీ.

రేఖయై చూడ మెరియు నుధాకరుండు
పొగడ దను నర్థమాత్రమై మృగధరుండు
చెటవ మనుళితి దేతతీయై సితకరుండు
అంబయై యొప్పు నుదయాద్ర సంబు జాతి.

13.

చం.

వతనభవాండ కోటరమునం నమపట్టిన యంతర్జ మం
డలమున నంత నామమనుటనే బ్రకటాంకము నేలరేఖగా
కళులు కలాళ జిహ్వకలు నాగ మదాద్ధతి నేట్ర నట్టి ప్ర
జ్వలత మహావృణం బనంగ జంద్రుడు తూర్పున దాచె నెంతయున. 14

మ.

మునమాల్లాంగము పండుటాకు నుడువీకం బ్రాద్దు జాణం జి.
ర్చినచందంబున సంజ మించె ఇకములే బట్టాడగగ జేకటులే
దనరం బూచె ననంగ వార అరవాండవేడగ దాద్దాడబం
డిన పండాటాన జంద్రు ఊపలరె నిర్మి యాచుకాబ్బాంకులన.

15

శ్రీ.

దౌరమదాకుడై కువలయాహితయై కాన రాజువీరశృం
గారము దాడై నా నరుణ కాంతులరంజిలు వస్త్ర కృత్రికా
జూరుడు చక్రముల్ విడిచి చన్య దదాగత కీర్తిరేఖ నిం
టారెడు తలచాండుకిరణావళి నున్య తేకెక్కు నెంతయున.

16

శ్రీ.

వలయుత సుమదామ వలంకు మధనీయన
గులుకు ప్రార్థిత చెంప కాపునంగ
జిరిమించు చెచుంటి యుగయున నేలాగ వృ
హతి నీలమలయెని సీరియనంగ
పంచబాణుని తళుగ పటికంపుదానలాని
కటవ లకోరుల నడింకునంగ
జ్ఞాతనములే గనవచ్చు శివునియంకంబున
నమపట్టు గిరిరాము కనన్కునంగ

శ్రీ

వేల్పుకాణాని సుతునకు వేల్పునేంకు

సంతరించిన వజ్ర పంజరమునందు

దేజుకొల్లెడు తాళకా రాజు మనఁగ

జంద్ర బింబాతరాళ లాభనము దనరె.

17

చలమున బద్ధుడైరియును జిత్రవిద్యాదియనునై చెలంగుగా
నలనదళాంకుతాక్కుడు మనంబున నుంచక పోయెఁగానదా
వెలదెల బారకంబుఁ బ్రభువింపిన బాష్పము లాత్మనాంకునం
జిత్రైల మంచు తుంపరుట చత్తెను సత్ప్రభుఁ డుద్భవించెనె 18

శ్రీ

బాధబావలకి భాపటలంబు చే ద్రావి

పొడమన కలకాల్చి పొంగనంగ

దవనములానిల తాతాద్రికరుగంగ

నెదిలూ బాతెడు వెండి నీరనంగ

పొలాక్కు తాతవ ప్రమద వేగంబున

తెనకెడు మిన్నేటి యుదక మనఁగ

విలుదేంద్ర వనవాటి విహంగంబు చొదంతె

వెదచల్ల కర్పూర వితతి యునఁగ

శ్రీ

భూవభాంతర దిక్పరిపూర్ణమై

నిశ్చలకామంబు తెల్లనై నిష్పటల్ల

నింకి తంకావతంతమై నిట్ట వాడిచె

లంకుడెక్కల కన్యలవండు వసుచు.

19

వ.

అది మఱియు నితర తరళ చకోర లావనా మణియు

జక చకాడుమాన కుచ తకుచ కుంకుమ పంక సంకలత

తార తారముద్రాముద్రిత భక్తులక్ష్మణ లక్ష్మిత వక్ర స్థం విశే

వంబులు సకల జనానంద కర కిరణ కండళ సందాహ సందే

పిత శరదించు బుండ దిబుండ నాద్దండ పరవేదండ నామిదే నండ

స్థల విన్యస్త కస్తూరికానికర మకరికావత్ర చక్రిత బాహర్య

విలాసంబులు సమంబిత కాంచన చంపక నందాల తా విలాస

విద్యుతమాన భాభా సాధారణా వధూమణి రమణీయకలత

రదనాగ్ర పరిశ్రవన సముల్లసిత పల్లవాదరవైభవంబులు

లుంతు దిగతి సంతృప్త మాన్దాంతరంబునం బాంబు పోయి

నిజాపరాదంబుఁ బ్రాణ సముద్రేక్కడ నెఱింగెదన్ కదా

యాని దిగుటన నడుగుట దడంబడ మగుడి మందిరా

రామంబునకుం జెని మంబుకింజల్క రంజిత మంజరీ

పుంజంబులగు లతాకుంజంబుల కులకి నీడల నిలచి

నిలచి నాజ్ఞంగి పూడేనియ కాలవల చల విరింతెలుపు

గులుకు చలవ పూజ్యపూరంబులు తీరిగి తీరిగి నిరంతర

సంతోష దంతుర స్వంతంబును వసంతయుతురాజు వన

దేవతలు నాటవల నాటపుండ్రి నానావిధస్తంభ సంభావితం

బులగు కిందలరు పందిరుల చందంబున నందంబులగు

నుదగ్ర కాణాగ్రంబు లాండగాటం నలసి మెలసి వెలసిన

నవపల్లవిత సకల సాల సారం నాకెళ పాటల పటిర

కర్పూర కడళికా వనంబులు నడచి కడచి రేకులాక్షలా

కుడుంకంబుల చెంగటి చెంగట్ల కాలంకుల కెలంకుల

బాంకంబు లగు మృగాంక నేలాగుక విటంక పాళకలు గల
 కేళికా ధామంబుల ముంగటి మాధవీ మంటపంబుల ముటుం-
 గున నుండి మొదలి వివాద తీలా లావంబు లాలకించు
 తమ తమ ప్రేమతములం గనుం గాని యుంగ మధ్యంబులతోడి
 దాంక తెట్టకలకు పాడకట్టిరి పట్టు పట్టుం తని దిట్టతనంబున
 గట్టివా నెచ్చెటల నెచ్చరింపుచుఁ గికా కిక న్నగు మగువల
 నిగనిగ మొటుంగుల పటవరున మిసమిసల పస నింపసం గుచు
 నలకారు నెలకాల వేస్తెల బంతుల్ గన్గింపు లదరిపడి కెస్తెరలు
 విూటుచుఁ దేనింపు నేనలాన సూనాస్త్ర విజయంబులు
 పాడు పేడుక లాలకించి తిని తినితి త కుసుమ కళంబుల
 నసమ కరికూడఁచఁ దమక మావతేక సరగున నరుగు
 దెంచు విభులం బూచి సిగ్గున దిగ్గున తేవం జను నని నగ్గు-
 గమనలం గిగిగిటఁ జాదిదికెంచెదవి చివురుల చవుట గాని
 తళతళ మెఱయు సిజ్జెంపు గజ్జి గుబ్బుల పసిండి లాదుర మొగ్గుల
 నిగ్గులకన్య నగ్గులంబులైన కృంశాకంబులాంతునుచు బంశారు
 శాదికేకల చెంశాది కవికెల ముల్లు సల్లంప సిజ్జి తిపడి కనక
 కంకణ శావంబులు ఘుల్లు ఘుల్లు మన నల్ల నల్లన మల్లాడునపుడు
 జెలుఁగుం బైతాని చలువ కవికల పొటప్రదెటపు ధాళధళంబుల
 విజృంభింప సంపాదితానుక పాతి కలంబునం బూచుచు కంపా-
 లలాగుల చికిత కతికె తెల చిత్రం చూపుట ముహూర్త బాటనం
 గీటకానుచుఁ గమలమునో ముఖకమల గంధ బంధుకుబు
 తైన మధుర మధురసంబుల గ్రోత మదాన్మత్త వికారులున

నకారణ తో న్నంబుల నేయుచున్న పతుల నతుల క్రూర కటాక్ష
 దీక్షణాంబుల నీక్షించి తమ సవిూపంబున నున్న సపత్నీ జనంబుల
 మనంబునకు యునం బగు ముదం బానర్పు విధంచె కదా యని
 నిజ్జుల్గఁ బెచ్చు పెరుగు మత్తరంబునం బరాజ్ఞు ఖులగు
 చంద్రముఖుల సాంద్ర వచన నిచటంబుటన శుండేక్కు బుండ
 కోదంత దండ ప్రకాండంబు చూచి పంచశర పరంపర లంబర
 వరియటగా నాతసి యూర్జి పోర్చుచుండిరుగు శంబరాంతకు
 నత్సంత పరిశ్రాంతి సమయ జలయంత్రకారకుండు గగన
 మండలంబున సమకట్టిన భవళాగు మండలం బనియెడు
 భగభగిత తేల ధూమ్రంపు తిత్తే నుండి నిండుకాన్య పన్నీటి
 ధూమ్రంపు బాగుం బోర విూటుచు విభుల పుటనతలంబుల
 నుండి యెటుంగు తచ్చుచు నింగికి చెలంగు జల విహంగంబుల
 పేటఁ గంటి కంటి మనుచు నంటఁ బడిచి నంటు గాడు కామశ్శం
 జిన్నవంబు మరలం దరలతర తరం గ తరగ తరమల ముకుళా
 క్రంబులపై పాత పాత జాతం బడిన జకరవ బవళాణ కరాగ
 వియోగానంబుల కాక మాత కలందెకతెక నుడికి గొప్పతేల-
 గటవ పేండి కొప్పరల నుండి పొగ గారు పేండి వేస్తెలబ గ్రుక్కిల్లు
 గాన గ్రకురసం గానముకురలు ముంగనం బురు కర నిశఁ
 బెకుర తెఱంగుల నుత్త మాగ గాబుట విదిర్చు కాదుచుఁ
 గదతెడు మదచకోర పక్షి కాబంబుల వైషక్యంబుల గల్గుటం
 దత్పరి లావ నివారణార్థంబునం జల్లు నవ సుధారస బిందు
 బృందంబులం చిత మించు వలమించు తుంపరల నెంపలర

నివృత్తిలు చూ మౌరిణ మౌరిదంతంబులు వింత భూసుచు
 సేంతయుం బాగ నడండ్ల జెనంబు తెల్లని యుల్లదళవద్దంబు
 నను కలంపుచు నుండు బద్ధులు బాగంబు నిండు బంతుల
 నెట్లు కాని పట్టు పగటి పగిడి గనుపట్టి మిట మిటం గాయు-
 నప్పుడు

20

2. ముహూర్తం పరిపూర్ణ మానసంబున మించు
 రాజహంస ప్రాణి తేజరిలక
 నెట్టి చూపు పరమాహినికి బాల నెదురెక్కు
 జల బుద్ధి నమ కరధ్వజంబు లలక
 ముదురు బాకృప్రకంప్రమొక ముట్టు లిది నాపు
 బాల తేజీల ప్రవల నటించ
 ఘనదంత కౌరకా న్రముల రాజులు చున్న
 పట్టు గండ సారం గమటలు చెలక
 గండు బెడతెను మెరిసి యంతట కతార
 నిర్భర వింతెనగ జనమాన నిహానగాజు
 లప్రతాపంబు దశదిశలను దలర్చ
 దర్శకుం డను రామ బద్ధండ్ల నడిసి.

21

చం. చవిటసు తేనె జూట్టిన చక్కెర మాదిరి ముండ్ల వేసే ఘం ?
 గదల గునా తల్లి కలకాలకితా కళ పూని బాలప
 ల్లవముల నుజ్జు చూచినడు లాయము ల్గవల నేర్చితెచ్చె న
 యన్వసరమందు మున్నుడున కామని సాహిని కిళ బాగమున.

22

మీను సిదంబు కాత్ర, రహిమించిన కెక్కలతోనెక్కి మే
 త్రన ప్రసాన సాకుకము లన్నియు నెయ్యుచు, నల్ప మొక్క నే-
 బా నటు ఇచ్చి కుండవపు, బాబుల నేదగిలెకు బాకుచే
 చూసిని, చేరి చేరి కడు ముక్తి లగ్న బుని యార్చె సేంతయున.

23

2. వడి నేక వేయుచు వరసిలకంఠంబు
 నీలాహిని మాళ నీలదండ
 బాగు కూడల వేసి పొగరు, నంబులపిండు
 పల్లవాదర నల్ల మెల్ల నదిమె
 వదన మెల్లగ, జేసి మదవన్నాళంబు
 ఇస బామలవల్లరి మెంప తలచె.
 ముసరి జంకింపుచు మొకరి తొమ్మదలారు
 పూగ బాగిడి పోలుపు నేర్పున తారించె
 నిఖల దిక్కుల నెత్తినై నెత్తి దలర్చు
 గమ్మ చెంగల్ప విరి దుమానమ్మ మెరియ
 చేరె ములుతారుచును మిఠు మాగుతంబు
 మెరుదేనిని దూడంబు మెరిసి నపుడు.

24

చం. మలంబుముడిగి పూగబాదల మాటున మెల్ల నవచ్చి తొట్లచె
 నలయుచివేక దేవనిఖ నాల్పుచు నీరస గండ్ల కర్ణములే
 చాలకన దూడే పుప్పొడుల బాగుచు, ఇట్లుచు, జండనాకలా
 నిలక గుత సర్కుండు తరుణి మణి ధైర్య దనంబు దాంకితన.

25

చం. అశులకు దాసుటా! తలకులాకృతి ధీకకమత్త కాకిలా
వశులకు దాసుటా! విపులవైర మణాళుల సేయుని త్వణా
వశులకు దాసుటా! మదనవర్జిత వేదనచేత. మాల్గి నే
వైలకు దాసుటా! బాలయితే వైష్ణవి దేవి యటంచు సంతయున. 26.

చం. అందమునైన నావ్వుమెఱుఁ గారెతు నీవైపు నుల్లు బాళువా
బందెల యింపు నీవు పరిచెట్టుఁ గ నూర్చుట సందడింపఁగా
సెందలరాకు బాంసు కల కలసియూడ మహా వియోగ పా
ర్థిం దెరియిగాదు రీతి సుదతీమణి మెల్లనే వచ్చి నిల్చుచున. 27

చం. పగడపు బాదె కంబములపై తొలినీలపు బాణి డూలములే
తెరివెడచల్లకెంపురవ చేకర డపుంబని వింత వింతలై
నిగనిగయుంచుమించు నాక నిర్మల హేతు శృంగార రంబుననే
భుగభుగ తావి నులక విరిపువృద్ధులపొన్నున వ్రాత వేదనన. 28

చం. బనిత వియోగ వేదనకుఁ బాలక నీలకబావ తంస పా
న్నునఁ బాకలం గ నంటు కాని పువ్వుల కాన్తి మెఱుంగు మేనిపై
గనుఁ గానఁ దే బరిల్లు రతి కాతుఁడుకెం బిగురాకు మోపు బ-
ల్లానలవియేర్చి యెంఱుఁ దెల తూపుల రూపున నేపుచూపుచున. 29.

ఉ. తిరతిరాజులనుమున నల్లలనాడు మెలంత మేనిపై
బాల్గిన కప్పు పిన్నెరుల సందడియెపు మహానిలా హాతిం
గాతరు మెఱుంగు కి తెడల గ్రకున వ్రాతన మోహాదృష్టిచే
వారిధరంబు మిన్న డిగి వచ్చి పిసం బంబుఁ బెట్టినా యునన. 30.

కం. తేజ మహిళ యవిరళ
భావం భావజాల వాల భావ జనిత నా
నాదిత సురుర సవకాం
కృవల్లరి నల్ల బిల్లుగా నల్లకొనన. 31

కా. తిరానెండ్రునిఁ గూడి పల్లదిత తీలాశామ కల్పక కా
సార స్వర్ణకవాల పాళక మణి సోదాగ్ర భాగంబులన
గాతన నివహరింపఁ నల్లనఁ గదా కాంతామణిత్రేణితా
నారంజిల్లు తపంబు నా సుకృతమున నా కోరె తేదరుటత. 32

ఉ. ఎన్నఁడు వచ్చు నా! పతిరతిక కళాతిర హ స్వకేళి పా
దెన్నఁడు పుచ్చు నా! మెఱసి యేనుప బాదము వేమ త్రేసెయఁగా
నేన్నఁడు వచ్చు నా! మెగుల పొచ్చిన మన్నుధ వేదనా భరం
బెన్నఁడు విచ్చు నా! టానుచు నింతి నిరం తర చుండఁ గుందుచున. 33.

పసిడియంచలెలంది పల్ల తీలా శతుల
ప చరించు మదమణియుఁ బూని
తేజలక ముద్ద కాతని గూడి ముచ్చటత
చెలికేరి యూడు తానిలక బూని
కలకి తుమ్మెద కామ్మఁ గెగ నిట బిరియించి
మెలఁగెడు గండు తుమ్మెదను బూని
కలకవంచానరించు కలకవాగవ మోహి
చుంచు పాతావతంబుఁ బూని

సీ.

సకనకతేజో సకనభావలు వాసంబు
 యెదను నదియింబు చిగురు కంబదవి యాను
 వరుని బాంకుకంకున్ బావమున నలరు
 గంధవేదంధ నమన మోహంధ యగుచు.

34

కా.

ఈరీతి స్పృహకన్యకా తీలక మయ్యెకాంత మాసంబున
 స్వేదాబంధున చున్న భావల కి ఖాదిరూత సంతాప బు
 తాల్లాత్మ పహింప నచ్చట దదాప్రాళి జనుక చెంతన
 బ్జాలారత్నము నానకునిని వినిట్లొక్క చిత్రబ్జులై

35

ఉ.

నెత్తుక సంబాహుదలకు నెన్నడదిద్దుచు ముద్దుచిలకకున్
 గమ్మని పలుకేర్పుచు కి ఖావళ పోకి నాట దెబ్బచున్
 గొమ్మయెక్కితే సేపయిన గూరిమి చెంగట బాంకుకుండున్
 తమ్మక చెల్లి యెది చెత యంచు సజ్జెనముక గలంగుచున్.

36

ఉ.

అంతలు సేదల చెల్లక రాజనిబాననలారా తన్ననః
 కాంతుని నాత్మ నిబ్బకాని కంతుశరాసన నిన్ను చిత్తయై
 యింతి వింతెగ పడనల నెక్కడ నేగతీల గుండుచున్నదా
 కాంత విహరదేశములు గన్నారే యనుచున్ రటంబునన్.

37

ఉదటంపు రదియింపు నదంపు జిగింపు
 మొదయింపు నెదికెంపు మొదటదట
 నెలకాన్య మనుక్రాన్యనల చెన్యలకుచున్
 తేలకాన్య మరహన్య తేగయింపు

మమవాటి నెలదేలి గమి బాటి అనమేటి
 నకనీటి వలయేటి యున తటములు
 చెలువారు మని బారు కళ దీరుచును మేరు
 గిరి తీరునును విరాటా కేశధరము

సీ.

చేరి కనుగూచు నంతటదార తార
 నోరభవతీర లతిగా కుటరయర
 నాక కట్టార కాసార తోక బూమి
 నంద మగు నట్టి మోమ కూటా తరమున.

38

చం.

నడతన నీవి యెగానయి జాతిన ముత్తైపు చేరుచుక్క వే
 ల్పడిన మొత్తుగు పోక్కిల యలంతియి వేడెగ బాగు గొప్పకొ
 మ్ముడి వసివాడుచున్న నెత ముద్దుమొగంబును గుబ్బదొయిపై
 కెడతన పైటకొగు నలయింతిని చూచి కడంగి యంగనత.

39

ఉ.వి.

నీది బిరియముడిచి నెట్టిపైట సవజుచి
 సరులు చక్కలబడిపి కురులు దువ్వి
 నేడు తెల్లవాన నీ వల్లభుడు వచ్చు
 నింత చింతయేల! యిగురు బాగిడి

40

ఉ.

నీవు తల్లిదళి! తలవ నెంతటి సాహస వృత్తి దానవే
 యాదిరహి నలంబు ఇయింపగ దుర్బు మెట్లు తాళితే!
 యాదిరదేనాక గమి తేతెదట్టపు కప్పుకొచ్చి బ
 త్తివులనీ సెలత గాన తలచ్చి నయారపు మోక చూపుటన్

41

చం. బలులతఁ జూతులం నెలువఁ జూతన శంబరక్షతన్ జేదికిం
 బలువసుకర్కఁ జూతు సురమాంబున జల్లుల మేటికొను బం
 ట్లుకలకంఠములే మదకుకావళి పచ్చనితొలు బాటుకా
 లట వనవాటిల్గిన జలజాననయగతి గొన వచ్చెడి.

42

జ్ఞ. రాజు మరాళయాన వదిరానడిపించుచు బాంబువేపుడి
 రాజు మరాళ బాంబువేపున శంభువేతక నేతునెచ్చెడి
 రాజు మరాళయోగమున రాజుల నీతి నాడె యాకుకే
 రాజు మరాళ యేకర విరామములం గమకింపఁ బూనుటలే

43

సీ. విరహ పరితాప భరమునఁ బరిహసించు
 పూర్ణ చంద్రుని దయము చూడు పువ్వుల బాగెడి
 పూర్ణ చంద్రుని దయంబును బాదలే జేతయ
 కలతరాజు మృగాక యోగమునఁ గాని.

44

కం. త్రివి తన వచనరచనలన్రే
 వనరుతు ల్గించవల గంధవాణా గమనలే
 నమగిని పలుకుచు ముత్యమును
 ఘనతర మతి బాతుకే వికాసము మొత్తయినే.

45

సీ. శశిశబ్ద వివరము! శశిశబ్ద గాదిది
 లసి తాళ శశిశబ్దాల నాసలు గాని
 శుకవాణి! వినవచ్చు! శుకవాణి గాదిది
 మదకేర పల్లవ మాటు గాని

లతకూక! వినవచ్చు! లతకూక గాదిది
 తరుణ లతా తన్విత సువృ గాని
 సరసాళావనవచ్చు! సరసాళ గాదిది
 భ్రమరవీక్షణ రుక్మిణి పటిమ గాని
 యనుచు జేట లాతుదుకు బాలకాంతరా
 విలసి తాళం ~~కు~~ దువకు జలకపటలకును
 కమ్మ విరితే వకును గండుతుమ్మెదలకు
 బెదరిపతునట్టి వరదందువదనఁ జూచి

46

ఇద్విధంబున బహువిధాలాపంబులు పచరించుతమాత్ర
 వామనేత్ర విరహ సంతాపంబు శాంతంబగునో యని చిత్రంపురు. 47

జుగజుగ లల పోమాంబువుల కేళాకూళ
 నడుమ రాణింబు కుండనపుమేడ
 కనకనిశ్చిత గంధకరి కళంబులు నిక్క
 నాప్తు జూజుల్ల రాగితలగిని
 పచ్చతాపలక రాబరవదన ములఁ బడి ?
 యుదుయును స్వనములు దుముకుచున్న
 పచ్చి బ్రహ్మపాత పసిడి సోరన గండ్ల
 గంధపు గట్టుకా గాట్టు లాలయఁ

జల్లనను చెంగలువ పూవు చప్పరమునఁ
 దమ్మిపుట్టిడి దిన్నెత్త తలకుఁ బాన్పు
 పదివి వరచిత్రకౌముదా లుకనుచున్న

కన్యకామణి నుంచి రాకమలములు.

సీ.

కమల కల్పార నేవరక సంధసార
సార యువసార మధురసాసార సరస
కుసుమ కి సలయ బసకాడ వి సరములను
తెలివ పరితాపముకకాడ చిత్తు బుగి.

సీ.

నిట్టచెల్వ యురంటి పట్ట బుగిచె నాక
సంధవారణ రాజు కరనిల్వరు
చి నురాకు బాణము చెలగి కైకాడె నాక
మదన కి లావామ ముదాణి.
ననదె నియమన నాన ముగ్ధ ముడియెక్క
బాట పుష్పంధము నేలవేణి.
చెంకల్వ పుష్పంధు చెలగి రాజుచె నాక
సరస సంధానిల శ్వునితవదన

సీ.

మంచి నాన్వంకి పొదలెత్తె మంచు దిగిచె
మారుట నానియెక్క యుధర చింబాధ రాష్ట్ర
కన్యకామణి గుటక నేత్తు మ్మి తాగడు
లరసి యుటియించె నాకరాజు మంసయగ.

సీ.

సరసవస్తువు తేలిక సంతసించి
చెంకి కిరణపవారముల నేటా బుగి
బుప్రభ విరహాధిదేవతయై చెలగు
చిలుక నాబాణి సామి శక్తింబిలమి.

48

49.

50.

51

మ. సుమనోధర్మధురీణ మాధవకథా శుద్ధాంతకం గాథన్యం
లమనాన్వ ధ్విజరాజు నేవిత శుకలా పాదికాన్తం యు
త్రమదాన్వీణ్య సదాగతి ప్రచురతా తనోత స్థిరానంద హం
సమతస్థాపక తే నమో యని సంగీతానందనత మ్రొక్కుచున్. 52

మ.

తిలరులవింట నేవు కుసుమాస్త్రములేటాగ నాశ్వుకెంతయున్
వలత మనసుకై గరుడవాహనుడించె, నాశ్వ నేశ్వరుం
డలిన జోడు చెప్పి కాని యుగములన్ ధరియించి రింక నే
యలకకు బాలయెచ్చునె! దలుమతో గావ్యరమాకుమారకా! 53.

ఉ.

శీతమయూఖ! పాంథజన బత్త వధారన్వితదైవ నేవు న
దెచ్చి! తలపంగ నిప్పుడిది యుత్పలగంధి చాళిరవోత్రి యు
తేలికంబు చూచి తరుణిం గరుణింప నదబున్! పట్టి నే
బాతి సతీలలాచులాని సాగె మనోచుల వోచ నేత్రకిన్. 54

కం.

తిర్పుతాగులురాగి బసకుం
డమ్మతంబున తాడబుట్టు వటు గానయున్
వచ్చు తకకుండవు ననుచును
రమణుల దహియింప జేతురా మరణానకా! 55

కం.

పంచపాణిములున్
మంచును మదిల్వ నచ్చినటువంటి సతీం
బింబలత నాగడ జేయుట

మంచిదియో! యిట్లు నీకు మలంకు సదిగా

56.

చం. ఎలదిని కామనామజప మొప్పుడు! యెయ్యచు! దిబ్బన్ తేనియె
చిలుక పులాగప మోకము చూడొంపుచు ముఖన్ వనేవివరములే
సబపుడు నిట్లు బ్రతు ముని చచ్చబడై కొనియింటి యక్కటా!
యొక కులవేణి నేతురా! శుకాన్వయవాల్చి చ గోర బాధవో

57

2.

కొంత నేవేకవార్యతన వర్తింపుచు
వికటింప నేల! యెగా శుకవతంస!
గజయనాన నేవు నేకక్రివమున నుండి
చెడలింప నేల! యెగా పికవరేణ్య!
సతి నేవు నేకవిచారంబువారై
విరపింప నేల! యెగా వరమరాళ!
కాకండుముఖ నేవు నేకరూపము గాల్చి
విషమింప నేల! యెగా విషమకరుణ!

3.

యనుచు ముఖాగ్రీ బాతుకృ మతీనయిల్ల
శ్రోత మత్తేళయనబ లుకూళ నతుల
శంబరధరాధిపతి మిళితంబుగాగ
శంబరాగ్రాతే చేరాని సంస్తుతించె.

58

2.

తిరుగుల నెత్తుము! తడిత నేమోమున
కెనగావు సతీ! గావు మనినరీతి!
జనుదాండు! శుశుమ శుశ్చములు గూర్చి నాటి
గాతాంతరానా! యని కాచు కళసి.

చేదాంబు! శిశుకులు బంబిరి పొదముల! గాల్చు

కృప నేల మని యాప్తునించుకడిని
తన్నీట మెదిలి కప్రంబు పూసిరి తీల
జితహేమలత బాణు సెంకు పసిది

3.

పరిమళము చల్లు చెంకల్ప పాశు పిగడ
బిచ్చింపంగల యెని రత్న ద్విముఖుని
మది! గలంచుచు నుండు నమ్మదను! తేను
నంపవచ్చి క్రిందు పడితు! గా కనువిధమున.

59

వ.

ఇట్లు మడియు! బ్రయ సఖి పరివారంబు లపారతాన-
వోర నేవోర కల్హర కర్పరాది శీతలాగపచారంబులు
సంఘటింప సంతకూతకు నగ్నంధసింధురగమనకు సంతాప
చరంబు పెరిగిన వెలగుపడి మదనమోహిని మదనచంద్ర-
మంచానిల శుక పికాదులం బ్రార్థించు టుడిగి యనుతరంబు. 60.

2.

మలయానిలము నెల్ల మర్జింప లేదామె
భంకుదనాగాస్త్ర ప్రేభవముచేత
నుత్పలంబుల నెల్ల నుడికింప లేదామె!
బ్రకట సనాతన్ ప్ర గోరవముచేత!
గమల వనంబెల్ల! గమలంప లేదామె
నలయుచుండ్రు కౌశలముచేత
మదహంసముల నెల్ల విడలింప లేదామె
ఘన వాసుగాస్త్ర లాఘవముచేత

61

మారున కిటున్ది యేల తదయన్ నకట!
 నిటల చటతక్షణ కణిక ఇటబటాక్ష-
 ట్రి పరిస్థుట నిఖానిఖాటాప నతుల,
 బంపబాణుని నశ్వ మడంబునాడు

61

కం.

చెలవలన పలము బారసిన
 ఇలకటనె నిరెనిం పడక జెల్లడె! యిక నీ
 పట నాకుట పంపన గొ
 కిలపంక్తికి కలకిమిగడ నృపరంజయనె.

62

సీ.

సంధవాహమనెల్ల నలుళింపగా తేని
 నేయాహి నాటక చేల్పు దనడె!
 జ్ఞమరపంక్తులవేంట బరిహరింకంయన్
 మరల సంపదకేకు మడవదనడె!
 కటవ తెప్పటికి నాళిలకుండె జొరుని
 బానుని నరసాన బట్ట దనడె!

శ్లో

నీక నాళిని మ్రొగి జేర్చింబుగోతక
 చెనటె రాహువు నాబ్బ పేయ దనడె.
 యువిద యేతెల బాత నాట్టు గోర్వ నలదు
 పేలది యేతెలి దేంట్లకు వెలవకుండు
 సకిటా యేనతి నుత్పలాళికి పహించు
 దరుణి యేచండమున జుండు ధాటి కలకు.

63.

సీ.

తినుచు వికచప్రసాన బాణాగురములు
 విరహ భరమున బాకలు నవ్వెలదిమైని
 ఇత్త జల్లున వర్షించు ఇత్త భవుని
 విగాడ నాపించి యానెల మెరువేణి.

64

ఉ.

తిక్కట! పంచబాణ! భూవి సంశయ మూలనవాడ వింతెగా
 కకడనైన వీరవరు! తొటలవైడన బల్ల బూపునీ!
 శ్రుకున నీదుదిట్లు మఱి ఖండములై చనకా నరంబులనె
 బకున విచ్చి పోవక నృపాగహితాత్మక! యేన చూచెదనె.

65

శ్లో

నిరదుర్గములనుండి వసంధ పరుల దృష్టికి నోచ.
 రంబునానిది ఇత్ర రథము నాంచు
 వనదుర్గములనుండి వసంధ బాణుల నోక.
 కటా టముండె జను తురంకముల గాచు
 ధాణా. (వనదుర్గములనుండి వరులదృష్టి నోచ

పాణా.

రముట నానిప్రతినిత్ర రథము నాంచు
 జలదుర్గములనుండి నత సహస్రంబుల
 లత మించు బాణ బాణముల గాచు
 స్థలదుర్గములనుండి నిలవెల్ల నశ్వులై
 తనకాని దింతి ముత్తముల గాచు
 నలుల నేచంక వచ్చెడె! యుకట! యిటులు
 నిటలనేత్రుని నెల్వ కెచ్చటికి నాతో
 వచ్చరట నేన చల్ల దేదాది విభుని
 పంపునెగాని పరతెంబ పంచబాణా!

66

సీ.

కం. విక్రమము లేని నీకును
 విక్రమము జనించె నిదియె వికవర్ణ మహా
 దక్రమ తాపము గల కం.
 బుద్ధివల పాపవలము పూచిలకాదా. 67

సీ. నిశితాబకంబులు నీకైదు గలవంచు
 నబలవిగాదట నింత యుటగ దనునె!
 పది నాడు చిలుకట బుల తాఁపు గలదంచు
 భీతవృత్తి నాపింపఁ దనునె!
 నభయందు బడినా నందపు లేకు గలదంచు
 జంపలాకాద! గర్వింప దనునె!
 కలన చేసుకుంటాము గల తేలి గలదంచు
 భీతువు నదంతవల చెనగ దనునె!
 యంబకంబులు మూతు ముంకుంబులు వాలు
 వడి దిరుగుతేకు తెల్ల బానెడు మాటుంబు
 గాని పుడి పేకు లేవుగా బుంతవరకు
 నెలవకటికి నాడితి కిరవామా! 68

కం. అని బహువిధముల మకరా.
 కుని నిరసింపుచు వధూతి కోప మిసుక్కు
 యునభీకర కరములచే
 యునవినిం గదుము దుహినకరు గను నానుచున్. 69

చం. తిలకుఁగటారివారికి సహాయముగా నటు నేవుఁగూడితే
 కటవలరాజు రాజు నని గర్జము నేమిటాన నుండినన
 జేబపుగ మిత్రభేదములు చేసి పగలే గల యుద్ధ తాకులం
 నెలపు కళాకరా నీ యి కిలల బాలల నెచ నేటికిన్. 70

సీ. మొదల మహాబలంబుల దేజరిల్లుట
 కుండలాక్యతి వినిద్రుండ వగుట
 విషముతోఁ గూడ నావిక్లావ మొందుట
 బహుపాద విస్ఫూర్తి బాదుకానుట
 కడ లేని కలకంబు కడిమివైఁ గోరుట
 యాబాల్స కొటిల్స మందుకానుట
 రాజుత విక్రమ శ్రవణాచితం గోట
 తరుణ మరుద్ధాస తనువు గానుట
 నేవుపేను పాపతేజవై నితని తరలు
 క్రూరభాషలు నీకు సాధారణంబు
 భయదవిషధారి తలక్రిందు పరువలబాల
 డడడు నీ తల నీలకు రావతం స! 71

చం. తిసమలుధాతీవైరము నిజాత్మ దిరంబుగ నిట్లు మింట నుం
 కెనఁకు నిశాచరత్వమున హాన మాలామల కామ దంష్ట్రికా
 శ్రువము లాక బాంధవుడు గాచె భవ తన హావపుత్రినే
 వసుధ నయెగా! యయెగా యుటిత వత్సా కి దాడన మబ్బు ముండవే! 72

2.

త్రివి సంతానాని నావిక్ష్ణుచింతలు
 తమి జక్రములకెల్ల దావ మితుట
 నల చకోరకముల కింపగురుచుట పూనుట
 నిశియందు రాగంబు విశద మగుట
 కొమరు మిఱుల బుధు సామరు సామిని గన్ప
 మరుదాప్తు వృద్ధి బుల్గారు గనుట
 టాక్రిల్ గవన ఘోల బక్ర మూర్తి వియతాట
 కరమొప్ప మేధ సంగతిని గనుట
 యునలుతెదె యకాదు వచ్చె నేవరసి చూడ
 నతడే టాకలంక భావ భావాన్ని తుండు
 తారసింబంగ నేతెంబు జూరి గాని
 తేని ప గవెంబ డిట్లు పోతెంబు కిరణ

73.

చం.

మది నవనేత సామ్యము నమంచి తవాక్యము జంభ మర్థన
 ప్రదరనిభంబు గాని ద్విజరాజున కంబు బుధుల నుతేపగా
 మొదలను నమ్మి యుండి తేమి ముగ్ధ వధూమణి నేమిచా నంతె
 మృదయము చక్ర కోటి పరిమృన్మి శిలా కముగా సుధాకరా 74

కం.

త్రివి వనజాం బులకుచు
 మనసిలునకు భువన విజయ మహిత దురంజయై
 గాన కానిన గంధదామం
 యెననిన సతి కోప యెదవ నిట్లుని పతకెన్.

75

చం.

కలువలతోని కన్య గుణ గణ్యుడ పొదువు మేలుమేల వెం
 మలంబు మహిధరేంద్ర పవమాన వియోగ నితంబు నీచ నా
 వళుల జంబుప మండగతి వచ్చుట గాదని పంత సింతె
 చలములు విగాటి భూరి రభ సంబు కురంగ తురంగ దాహమున్. 76.

చం.

పడగలచేతఁ ద్రి క్షిరసి భాసిలు నయ్య హిరామనీపత్ర
 నడచి ప్రతాప పావక కణలులు రాతెడు తమ్మబంబునం
 బడి కడతేరఁ గల్గినను పోరువు మింతెంబు కాక యుకంటె
 వడి నలదాడ నాచుఁ జకవాణులనేతురె! యిట్లు మారుతా 77.

2.

యున లక్ష్మి కింపుగా గ మేలంకుచు నానా వా!
 నిస్సంకులను నావ నేర్చినా వా!
 భాగి నీపై విక్రమింపుచు దేబ్బి నావా!
 మహిత రజాగ వృత్తి మూని నావా!
 పరిమృత మధుఁడవై భాసిల్లుచు నానా వా!
 విభజన సంయుంబు విడిచి నావా!
 వర సుదర్శనుఁడవై వల నాపు చు నానా వా!
 చంచలాత్మల విసర్జించి నావా!
 ధీమ నివృన్మి విరహిణి భూరి తావ
 దారుణ దహనలం బైవఁ ద్రాచి నావా!
 టుల మరుతుల సార్థ భామార్థ్యముంబు
 మందమానుత! యెల నే కదదామము!

78

2.

౧. గంధమహిధరపతి దిక్కుగ నేత నంబు
 మలలు దగదంబు! మనుష్య మలలుపవన!
 రెండునుదువే! గంధమహి సత్య మిట్టిదాని
 నెంతవలలు జరిగెనె నీరవాణి!

79

వ. అనికేళికా సౌధజాలాతరళ సంకరచ్చంద్ర చంద్రికా డంబ-
 రంబునం బరవకత్తులు నాది యుచ్చైరువాది యూ మంద
 గమన మనావాళ రాసునకు విస్తవింపవలయునని మదన-
 మోహినీ భానునకుఁ దద్వృత్తంతో బంధయు నెఱింగించి
 మఱియు నిట్లునియె.

80.

కం. చెన్నలరక నింతింతని
 వస్త్రగపతికెన్నగాని బహువిరవ సము
 త్పన్నం బను పొడిమచే
 వేస్త్రలకీర్ణమృతానందకేలది చెలంగెనే.

81

౨. అతను నడ్డము సమం బనఁ గఁ జెల్లడు కాని
 యిందు బంబము సామన్య మెన్నఁ దగును
 పోకలూరియింబుకు పోల్చుఁ జెల్లడు గాని
 లతశంఖముజూడు తలఁపఁ దగును
 చికిత సంపద సాటి నెల్లఁ జెల్లడు గాని
 నువ్వులుపువ్వు తరలు నుడువఁ దగును
 గానలుదీపలత్రతి గూర్చుఁ జెల్లడు గాని
 తన్ని తూడుట పోలి తరువఁ దగును

౧. నాగవిలసిల్లు నప్పుడె నతనముఖి
 గతత సురుచిర ముఖించు కలసేమ
 భక్త నాసా పుటంబులు బాచుపుటను
 బహుళ విరహస్త్రి సంలాప పొడిచుమున.

82

కం. నిందారు మోహరసమున
 బుంధుకు కదల నాత్రి కనకం జూరయన
 పెండియంబు యున్న దిప్పుడు
 పెండియు నేవతానా! పరవివేకనిధానా!

83.

౧. అనిన చిని మందహాస ముఖాబ్జ ములర
 మౌక్తికపచేతఁ దనలు వానలు ఘటింబు
 ననుచు భానుండు పతికి యున్నబలకడకుఁ
 మదనమోహిని మన్నించి మనుడఁ బనిచె.

84

కం. వేడుకఁ జని యా సఖియ-
 చేడియ పరితాప ముడిపి బ్రతమలర నా
 ప్రేమావతి! నీ కలిక
 పోతెడకును జింత వలచ దింకను నాతన.

85

౨. శ్రుమాతామరధము ముంగల జియూకులుగా
 తాకాల్పు వస్త్రంపు తి తవిజెయనలగ
 కటిక చీకటి మూకుఁ గలుగుటగానెత్తు

దైత్యులతోను పోరాడ మనఁగ

రుచులు చల్లుచు ననగాని శిరమునఁ బాల్చు

వీడిన యుక్త కిరీట మనఁగ

జక్రవాకములపై శంఖము కుండెయ్య

నవమేన పుష్ప బాణుల బనఁగ

దమ్మి యాదేవ తేఁటి మొత్తములు చాగఁగ

నిగనిగని గాఢ తాగల వన్నియులు ప్రకట

మింట వేస్తుల తీవ క్రొవ్వులు జూరఁగ

వేలఁగె నుదయాదు విరాగట వేను బుకట

86.

సీ

మ. జలజాతాతితెలఁగెఁ బక్షిమది కాశైలా వకతఁబుననే
దళమై గల్గితెఁ దామ్రముఁడతె పొల్కకాం గుధానిలం
బులు పోతెఁచెఁ గులాయము కేవల సంతాని వాహుమశంబునం
తెలఁగెఁ బక్షులు జాడఁబాడఁ దాడఁగెఁ జెంగల్పలుం గల్పలునే. 87

సీ

పొడుపు గుల్మము నుండి పొడవుగా నిగిడిన

లలత సుందరీనలత బాసంగ

భాసక పద్మినీ పరిణయోత్సవవేళ

నడిపించు కురుము బాణముల నాగ

మందెకుదై తెలయ సందెకుదేకుముత

దూడె పొడెడు వాడి తూపుల నాగ

పాఠం:- (మందెకుదై తెలయ సందెకుదేకుముత పొడెడి పొడి మా పాప యునఁగ)

బలశైలి కొలుపు లోపల పోతధను తెల్లు

తళుకు బంగారు చెత్తము లనఁగ

సీ

దోవతానము జ్వలతదంతములు

తూండమున తలఁచుల్లు పండ్లూళి శేఖ

లనఁగఁ దనరాతి క్రమము లో నరుణశీతల

బాబులూ నువ్వు లాకా శభాగమునను.

88

మ.

శంకరానికి చంద్రుఁడను జాబుల పొల్లుమువైచి పూర్వది
క్షంకజగంధి మోరుణికివైచి వసంతము చూపునేత్తు న
కులంకుమ గంధనాగ రసగుంజిత చర్మవిశేష జ్యోతిసా
బంకజ బాణధవుండలరుఁ బ్రాక్షికకూట శిఖాతటంబునన్. 89.

కం.

తీనిన విని జనవేజయుఁడ

య్యనఁయుని వీడ్చించి తార్క మలరఁగ నటమీ

దను బాసుజ విధమేమ

తెచ్చెను గరుణా వనది! తెలుపవే నాననుతున్.

90.

మ.

జనిత భావే విలాస నిర్మిత సుధా మందలరఁగఁ మందలరఁగఁ
చనకారుణ్య యుత స్ఫురజ్జ్వయ రమాసంధాన! సంధావయా
జనవిభ్రాజిత ధర్మ సద్గుణ మణి సంతాన! సంతానధా
మనిధి ప్రోద్ధవ దానవైభవ కళామాధుర్య! మాధుర్యధీ! 91

91

కం. శ్రీ భారత రఘువీర క-
 థా భాగవతాది పంచతత్వవరా మన
 థా భారత రత్న సాగ్రవి
 భా భాగవత చక్రవర్త పరివృద్ధి (సాగ్ర!) మభా! 92

దనమయూరము.
 దీర కరణీక గుణాదీర సవిశేషా.
 ధార కతధార సముదాకయనదంభా.
 భీర కరుణారస గభీరబలహంస
 భూరమణ చంద్ర పరభూపజయ సాగ్రా 93.

గద్య:-

ఇది శ్రీ రామచంద్ర సాగ్ర కృపారస పరిపాకలబ్ధ
 కవిరామాధురీ ధురీణ శ్రీ వత్స సత్త పవిత్ర కంటూరి
 అనరంగ నామాత్య పుత్ర సోమనాథ దేయ రంగరాజు
 నామదేయ ప్రణీతం యైన భానుమతీ పరిణయం బను
 (శృంగార) మువర్ ప్రబంధంబునందు దృఢింకూర్జనము.

భానుమతీ పరిణయము
 నాటకవంశా శాస్త్ర సము.

కం. శ్రీ కాంతచరణ సేవక!
 భూకాంత స్తుతాది గంతాభూజిత జయల
 క్షీకరుణ రత్న హామణా!
 రాకేందు ముఖీర తేంద్ర! రాంబు నరేంద్రా!

వ. తిలదళింపుము నరేంద్ర చంద్రనకు మునీంద్ర చంద్రం
 తిట్ల నియె.

కం. తింతట భాగీ బకుమానీ
 కాంతుడు ముఖ మజ్జనాదికము దీర్పుచు ను
 స్వాంతండ్రి భానుమతీ
 కాంతా కల్పానా కరణ కౌతుకమతియె.

వ. దనవంతుండగు ధర్మ సూతికి యశోదాపుత్ర కన్యంబు శో
 భన జాగరూక నదలేని పంపుచును నేపాళ క్షమానాథ పా.
 ధ్యనరాధీశ్వర సింధుదేశ పతి కల్లాబేంద్ర గాంధారపా
 లనదొరేయంబు గంధరేశులను బిల్వం బంపి ధీమంతులన్. 4

ద. తింతట బూర్ణ హర్ష సముద్ర వినిర్మల మానసాబ్జుడై
 కంతగురుండ నేకవిధ కౌకల శోభిత తీలవీణాది సా.

మంతపురస్రకంబున సమంతరీతుల సంఖ జోకుల
త్యంతపురప్రసాదనవిధానమునర్పగల బూని రల్లడన.

2.

కాచనమయకేతు కనకాచరముత్రైవ
వివిధమాశముల మేరుప్రభు పన్ని
బహుగంధ పరిపక్వ ఫల రాశితముత్రైవ
లతతరంజాస్త్రంజముల ఘటించి
గరుడాపలచ్ఛటాఖిచితరాపముత్రైవ
మకరగారణ పరం పరలమర్చి
చమరమృగేకాల సంఖ్యే క్రితముత్రైవ
నవరత్న పటవిధానములు దీర్చి
విప్రుల హరినీల నీల మంటపమునందు
తీల వత్సాకరం గవల్లకలు గూర్చి
తళుకు బటికంపు మేలుకు గాడలు వీచిత్ర
పట్ట మంకుములు చొసితా పోకలనులు.

3.

చం. సలతత గంధసార తరుజాలముగా నేనయించి చక్కలగా
నితపింకునంటి చూడుకులు మనోమంకువిధులగా నలప్రతికిన్
వలపులు గురుజ భూరి పొ మహా కదంబము చల్లరెల్లెడు
జలువ ద అక్షు చెంగలువ చప్పురముల ఘటింయించి రంతయున్. 7

2.

బహు పద్మరాగ కుంభప్రభాతంబర
కొస్త్రుజ పటదృశ్య గారవములు

కనకజాలతర సద్గంధ బంధురధూత
జనిత మిథ్యా నీల జలధరములు
ఘనకేతు ఘంటికా కర్తన ప్రతిగజ
ఇలాంతి వీక్యపక్వైరావతములు
నమిత మర్థల జాల నిమిదిమిధ్వని నదీ
భద్రదున్నగాడ్డట హాహా ములు
ధవళకకళంబు సమ ధగధ్ధ గిత వజ్ర
ఫలక నిర్మిత నిర్మల పైలంగణములు
నగుచు హాజల్లు సోధ తదాధికములు
విడుదులకు నేతుపజాల విభవమలర

3.

చం. సలతత కాచనధ్వజ వికాలపట ప్రతిభా భరంబుగా
నలకు నికుంజ తండముల నప్పురరాజము చూడ నాపున్ ని
ర్మల నవరత్న వైభవ సమగ్ర విమానవిశేష సంపదలే
చెలువలరంగ నున్న యుల జిహ్వా పురంబుల గలంబు నవ్వుచున్. 9

వ.

తదనంతరంబు. 10

ఉ.

కమ్మలు గాంచుల జూయి యెయి నగ న్మతిమంతులు నందనందనులే
నేమ్మను నట్టి చందముగ నెల్లనలై కాని సంతసిల్లుచు
దమ్మలు గుంటి కెరిపడిని డొమ్మని మిత్ర హితైక బంధుజా
లమ్మలఁ జేరఁ జెల్లుకాని లాతత తీలం తేని విప్రు చున్. 11

20.

శ్రీ మన్ను హా గుణ స్తోత్ర మారా రాముడై

తేజః శ్రేష్ఠం తర్క రాజు నకును

దన ముదించి నిర్మల ధరుడై ధండు బుగ-

దించి చేతుల గల విన్న పంబు

సహదేవునకు భాను బా కన్యకా మణి

తెలుపంబుగాఁ బెండ్లి నేయవలయు

దై నాథి పూర్ణిమా వా సరంబున రాత్రి

యన లక్ష్మ మైదవ గడిచు వివాద

నటు నకుక సర్వ సన్నాహ మమర రమ్మ

పెండ్లి కొడుకును నకులని చే మనసు

గుంటి బాంబాలల బరమాప్త సంతతులను

పెంట నిడుకొని నేవతివేగమునను.

12

చం.

అని నుభలేఖ మాటికిఁ బ్రాచుం బులరాము నుండ నందఱున్
దిన వివదంబుగాఁ బడివి వేడుకవీరాఁడ నేప్పు నీ సురెం
దనుని ధనుర్నరం బెలవ ధర్మ ఖం దిర్యుల గూర్చి యుండి న
వ్వెనుకఁ దదాశ తద్విజుల వేడుకతో సహదేవుఁ గామును.

13

మ.

ధరణీ చక్ర కటిర నిర్భర యశి ధా తి సుహృద్భావ మ
ల్లరి హేమాంబుజ నిర్మలాకముఖి తలాబుద్ధి బుద్ధావళి
దరహానాలక చంద్రఖండ నవగంధ య్రాజి తాలాప యా
తరణాన్తే తెలకంబు నేకుఁ దను నాధాత్రి మహేంద్రాశ్రమే!

14

20.

వెలది కట్టమ్మ క్రొవ్విరుల కెందమ్మల

పంక్తి మధనమునఁ గూర్చుం గ మఱి

లానలాన్తే చూపుట వాదల గ శ్రీ ల్వల పాణి

పంక్తి మధనమునఁ గూర్చుం గ మఱి

లలనవేనత తేటులను గండు తేటులు

పంక్తి మధనమునఁ గూర్చుం గ మఱి

చెల బాహు జన వల్లకల బసాంకురముల

పంక్తి మధనమునఁ గూర్చుం గ మఱి

గీ.

నది తలంబయె వడ్డు వల్రాంతరముల

హంస పాదంబులన గూర్చి యుజ్జ భవుడు

తఱుచుగా మఱి తప్పుట కలఁచిచూడ

తేజు జ్ఞాన్మునకైనను తకయ్యున్!

15

మ.

కలకంఠే మకలాక! యెన్నఁ దరమే! కన్య శిల రత్న ముం
బాటచునే బంధురవాస నాథర ముఖంబుం బంధ్ర బంబున్
దెలుపు స్మిర్మల హేమపుష్ప కుచులనే దీప్త శ్రిత య్రాణమున
నిలపుం గుంతల కంధరాన్తే మహిమ తే నీలాభ తిలాగతే.

16

20.

పడనలు తడఁబడఁ దాడరు భా గుల నెల్ల

సుకుమాము జల్లుల సాటసు గానె

సుద్ధంధ గడి నిల్చి సుత్తులంబుల నెల్ల

యత నుద్వజ్రీల నందుకానియె

బాణ సంపద చూపు యాణిరముల నెల్ల

దిరుదు కాహళుల వి స్ఫురణ నెంద

గంధర్వ తరటంబులై గలయు నుత్తులనెట్లు
 యునవాద్య కుంభ లావనము గానెఁ
 దిదిరి దళమెత్తు పోకచాడెల తాసింబు
 విజయముంకళ సంజాంక విశృంభి గానె
 నబలవేనతి సతిజంఘు లతేద చూడి
 కతికి చనుదానియి యెలనాగ కంధరమును

17

కం. భూచర భౌచర చక్రము
 లాచేడియు జయున యున కుచాద్రులఁ జాగడున్
 భూచర భౌచర చక్రము
 లాచేడియు జయున యున కుచాద్రులఁ జాగడున్

18

⊙ ప్రేషద్యమునకుఁ బ్రతిపదార్థము మూలప్రతి లాఁ
 బ్రత్యేకింపఁ బడిన పుటలొఁ గ్రిందిరీతి వ్రాసఁబడి-
 యున్నది.

టిక:- భూః భూమియుండు, చరః సంఛరించేటి, చక్ర-
 ములు = బండి గాడ్లున్న, భౌః ఆకాశమునందు, చరః సంఛ-
 రించేటి, చక్రములు = చక్రవాక పక్షులున్న, ఆచేడియుఁఆ
 స్త్రీయొక్క, జయున = పిరుదుల నున్న, యున = గొప్పత్రేన-
 టువంటి, కుచాద్రులు = కొండలవంటి చక్కలను, పొగడున్ =
 స్మృతము చేసును, భూచరః భూమియుండు సంఛరించేటి
 మానవులయొక్క, చక్రములు = సమూహములున్న, భౌచరః
 ఆకాశమునందు సంఛరించేటి దేవతలయొక్క, చక్రములు =

సమూహములు, ఆచేడియు జయున యున కుచాద్రులఁ
 జాగడున్ = ఆస్త్రీయొక్క పిరుదుల చక్కల పొగడును.

అనఁగా పిరుదులకు బండి గాడ్లు కున్న కుచములకు
 చక్రవాకములకున్న ఉపమానావేషమేయ ధర్మము గనుక
 తమకంటె అతి నంపు మైనందున బండి గాడ్లు పిరుదుల-
 నున్న జిక్కవ పక్షులు చక్కల నున్న పొగడి ననుట.
 మానవులు భూసంహరులైనందున జయున విశాలమున్న
 దేవతలు ఆకాశ సంహారులైనందున చనుకొండల యకాన్య-
 త్యమున్న తెలిసి పొగడి రనుట.

సీ.

భునకలాపాకృతి గనుపట్టు కళబంధ

మంధకారము నొచ్చు టరుదు గాదు
 కమలబాంధవృత్తి నమరిన కనుదానియి
 యుటరుఁ గల్పల నెట్లు టరుదు గాదు
 సలతలే రామ భాషణమైన కంఠంబు
 పరశ్మతలంబుఁ గలంబు టరుదు గాదు
 పటువజ్ర కఠినమై పరగెడు కుచపాణి
 గీరితాబుఁ నిర్జింబు టరుదు గాదు
 చక్రరావంబు దాల్చిన జయున తటము
 లంబురేవు నిప్రదీప్త వరా టరుదు గాదు
 పల్లవచ్ఛాయ గల యింటి పదంబుగంబు
 పరమహంస కతులే గాంచు టరుదు గాదు

19

సీ.

20.

అలకు నేలగురు సామల నంద సాని యుండి
 పర తెత్త నరఃటి కంబముల చాలు
 భుజగజాల వశీ పూడిరెప్ప నిల్చె
 నీటిలో జూర జాతి నేరలుములు
 జామోవల దాడరెను వలములి తెలి సంకు
 నప్రత్వ మొందె గందర్పు ధనువు
 ద్విజరాజుజావంబు దెత్తు గల్పలతేడు
 నరములు విడిచి నజ్జలధరములు

21.

1. తరుణి పదపద్మ ములకు గందర్పుకు తాడల
2. కలఁతి నూగారునకు మంజుహస్తములకు
4. మోము దమ్మికి గచభరణునకు నాడి
3. కంఠతలకు జామల వికాసములకు

20

మ

అని యాజ్ఞానుమతి సతీమణి మనోజ్ఞాకారకణ్ఠాంకముల
 దినుతుత సేటు బ్రహ్మదమాన సముతా వింశు న్నివంచిననా
 దనుమోహించి తలంపుచుండు నటుమోదం జరిగి కోదండ ని
 స్వసముత గల్జల కంబరాతి నరవర్ణముల విజృంభించుననే 21

22.

సుదతి సోదర్యులు చూడ నానందించి
 యేమియు జూడంగ నేవగించు
 నతివతిటన్ నివటల లాతంప గార్హిం
 యేమియు నాతంప నేవగించు
 నజ్ఞాన్య ముఖగంధ మానంగ జూచించి
 యేమియు నానంగ నేవగించు

22.

వారిమధ్య తనులత నంట నుద్యాగిం
 యేమియు నంటంగ నేవగించు
 రాజుజింబాస్య మధురాధరప్రవాళ
 కుసమరసపూరములు చవి స్త్రీల దలచి
 యేమియును జవి స్త్రీలంగ నేవగించు
 విరహ భరమున బారలు నుర్జీవిజుండు.

22

23.

గుత్తులు చూచు జూచి సతి గుబ్బుల నెంచు తునాజుచిలరా-
 మాత్రిని జూచు జూచి జలజానన పలుకల నెంచు దేటి బ
 ల్లాత్తము జూచు జూచి మృగ లోచన వేన నెంచు గానియా
 మాత్రిన మారవేదనల నన్వయ నెన్మ నెటుంగ డేమియుననే 23.

24.

తదనంతరంబు కంబరవైరి నరవిదళిత మృదంగా-
 విందుండే మందానిలాదుల సుద్దేశింబి.

24

25.

నవనీలపుణివేణి నాయాత్మ నున్నది
 కదిసి వేవలగ రాకు గందవాహా!
 చంద్రస్య నామాన సమున రంజిలు చుండు
 జగతింప నెనటకు జెలరుచుంబు!
 సొంకవామోద నా సావంతంబు దరలదు
 వికటమాడగల బాగు కుకవతంస!
 మోమపుట్టాంసి నా యెడ బాంబుకున్నది
 జంకింప వలదు పుష్పంధయుంబు!

2.

యనుచు నృతకాత్రి మణి కందరాంతరముల

రత్న పౌధాగ్రముల శృంగారములను

గమలకాసార పులనభాగముల దినము

లుక్రమించును మనుజునాధాత్మముండు.

25

ఉ.

భూరమణాగ్రగణ్ధః శతేష్వర్ణ మనః ప్రమదంబుతోడ శృం

గారవతేవతంసమును నైకానుకూల్యే లవే దలంపఁజ్ఞా

హరము కమ్మదావి నలకాని గొల్లుని పాట నింపు నీ

హరము రమ్మమైన మణిహరము కేళివనీ విహరమున.

26

ఉ.

తిరుచెడంగు చూడ నలకారు సుధాకరుకేళి శ్రీలంకా

గోరు గుహాద్రి సేమ నిడగోరు మహారమణుండు వేడఁజ్ఞా

మారు శరాసఖాత్రి బలమాత్రు దపింపఁగ నాగర్భతేక యం

భగోరుహ గంధి చెంగటికి భగోరున దచ్చనయట్టు బండఁగన.

27

2.

తిరువేణి వదన చంద్రావృతంబునఁ గాని

కడఁచునో మోహంధకార భరము

చపలాక్రి తాదియూరువు దెప్పెరలఁ గాక

తీరునో పరితాప నిరవంబు

బాలవక్త్రజ కుంభంబు లబ్ధునఁ గాక

యలవియో యాదఁ జింతామూలాకి

తరుణి వాతెరి సుధాధార లానినఁ గాక

విరియనో విరహాగ్ని విలసనంబు.

లనుచు సేకాంత కనక సౌధాంతరమున

నుసురు సురటుంచు నతిసముల్లసిత నిశిత

కుసుమ శర శరణిని నిజా కుంతకంత

మాన మాన సుత్రై యుండి మహివిభుండు.

28

కం

బుటు లావర విరహనల

చటు లార్చులఁ గడఁగి మేను శశధర బంబం

బుటు లాగున నిగనిగయను

పటు లావణ్యమున ధరణి పతి సుతమాణికిన.

29

వ.

తదనంతరంబు.

30

2.

కనకయుంటా యుగా యుగా మహారవ బంధు

రముతైన మద సింధురముల తోడఁ

బుటుతర ప్రబల రఘుపా గంధవహ బాంధ

వముతైన జయస్థైర్యవముల తోడ

శాత కుంభా ద్రు కేళి విభూషితా

గముతైన మణి శతాగమముల తోడ

యుద్ధ సన్యాహ మదాద్ధ తప్తేభవా

ద్ధటు లగు వర విరభటుల తోడ

యన యనాగన గర్జాప్రకాశ పటహ

శంఖ భేరి మృదంగ ఘోషముల తోడఁ

గలకభవ సంభవ శ్రావ కర్ణ ఘోష

ధార్మరాజ్యుల వచ్చి రుద్ధంధ గతిని.

31

నీ. వచ్చినటువంటి గీర్వాణ వాహినీ కు-
 మారముఖ్యుల సంతోష వానసులుగ
 దత్తదుర్గాధిపతి మంత్రులచింత
 సంప్రమ సామర్థ్య శాశ్వత సంఘటింప 32

మ. వేడలెం బెండ్లికి బాంధవాగ్రుబుడు శివంబుల్ల వాల్మీకి
 జ్ఞప్తల బుద్ధింబురుమాంబు రంజితగ జేష్ఠురైన దుర్భాధనా
 దులభం బద్ధ భవాంధ కోటరము సందులచర గంజీర కా
 మాళ భేరి పటహాది భూమి శుభ తార్య ద్భవ నమక యుల్లలన. 33.

వ. ఇట్లు వేడల మందప్రయాణంబుల ద్వారకా నగర సమీపంబునకుం
 జరిగె 34

మ. మకరాకాక్యతలైనవారు గనిరా మందాద్రి సందాన గా
 డ కింకరా దాకిత కుంభ కుంభ దిభరా డంజీర పూతార వా
 యు కనద్ధూత కుళీ కుళీరకులరా తుల్లల కల్లల లా
 ల కణాకల్ప శుభాతిభా గరుణాలా సారధి నేరధి 35

పై పద్మమునకు తీర మూల ప్రతియంద ప్రత్యేకింపం బడిన
 పుటంబుందుఁ బ్రింది శితి వ్రాంబులుడి యున్నది.

మ. మకరాకాక్యతలైనవారు తిసరా మన్మథాకారులైనటువంటి
 ఆధర్మ శాసాదుల ప్రసిద్ధమైన మందరపర్వతం బెరుక్క సంఘటనమువల్ల
 నైనటువంటి దృఢమైన కాయల సేతమ పొందబడినటువంటి - ఇక్కడ
 ఆశోకన మనగా పరిమార్చి ఇందు కుగా మరణము ముగియంద్ర నల్ల పొయ్యి-

నము ౧ ఆశ్వాసము ౧౪ పద్మమునందు బిల్వ పతాక ధంధా శోకనము
 పాడె॥ కుంభాస్థల ములచెతను ప్రకాశింపుచున్న శ్రీభాటః తిసరా
 శ్రేష్ఠమైన నేరు యేనుగులబెరుక్క తితికయమైన భూతారము తిసరా
 తుండమువల్ల పుట్టే డిచ్చాస్వమునకు తిసుకరణము దాని సంబంధ
 మైన బాటువుచెతను మిక్కిత యెగర కాట్టబడిన కుళీ కుళీర
 కులకాటి తిసరా సామ్రాజ్య స్రీపురుష కుళీరములు తిసరా పంక్త
 కాటాట గలగ నటువంటి మహా తగ్గరంగ సంఘములబెరుక్కణం-
 కల్ప శుభాతిభాక తిసరా జలబంధువులనే తిలంకార శాసన పొందు
 చున్నటువంటి తిరుణ తలాసారధి తిసరా తిసరుడే విలాసముక్త
 సారధిగాగల సూర్యుడు గలగ నటువంటి నేరధి = సముద్రమును
 కనిరి - చూడరి.

మ. యుదువంశాల్లి సుధాకరుం డపుడు శోమన్తప్రమహాక్షంబులన
 మదిరంజిల్లగఁ దత్త్ర మంబు వినిపింపం బెంపురెట్టింపఁగా
 నెదురేతెంబ మహారథాశ్వ భట మత్తే శ్చేంద్ర విసాఖర్తితా
 గదలం జోగుల వేడల దాడుకాని పోగార బాపుచుం బెంగటవ 36.

మ. తితిముదమొప్ప ధర్మ తనబూదులు చూచిరి కేకి కోకిల ను
 ప్రతతి పతంస మాంస మదబంభరతింభ రథాంగ నాడ మం
 డిత బహు గంధ బంధుర పటిర తటిర మమూణ గాపికా
 ధృత మహా దివికా నికర తేజమురై వతకాద్రి రామమున 37

నీ. ఘన సార ఘన సార కడతి పరాగంబు
 లసమాన లసమాన కుసుమలతలు

మదనాన మదనాన మంజుకుంజుంబులు

సారంగ సారంగ సంక్రమములు

శశికాంత శశికాంత విశదసానుచయంబు

కంచన కాంచన క్రమకతరులు

శృంగార శృంగార చిత్రంబు ధరహాళి

హరితాళ హరితాళ హరితరుచులు

బహువిధారాళ ధారాళ తుహినరపురులు

వినుత కలఘోత కలఘోత కనకతతులు

కలత మణికూట మణికూట కందరములు

గుంజితానంద మలర నన్ను నుచు నరసే

38

మ. దిగిరాచెంత నృపాలశేఖరు లమందే జూత హర్షాబ్ధిఁ ద
జ్జ్వలతీర్థ తరలక స్ఫుటన్యట దుఃఖంబు మంచలాళి ధన
ద్దగిలాభగారు హారాత్ర ఫలకాద్యద్వారక క్షారకా
నగభాపాత లలాతకాంత వన సంహారాతరాళంబునన

39

కం. తింతకుమున్య సుదంతా

కాంతని సౌవర్ణపత్రికలవైభవములే

కుంతలవంక్రికి ననకల

లాలులావళి విలాసనముల నాపాదించన

40

కవిరాజు విరాజిత వ్యక్తము

సురుచిత వత్సక్రిక వరలలావళి కాంతకంఠ విలాసములా

గురుమాణి కేతక కంకణ భూషిత కామల బాహువిశేషములా

తురగమునం దుమికింపుచు వచ్చె వధూ నలునాత్మవ తలలతా
వరహురుమంజి నృపాల సుతం డిరువంక మహా హయములే గొలువన

41

శా. పన్నెటంబుదనిచ్చి కస్తూరి మణుల బాసెన నెవ్వె నెవ్వె

జెన్నారంగ నలంది బంధుర తర శ్రీవాస నా తలకున

వెన్నాడుం చెనుదేర్చునంగ దరున వేడ్త వళుల గ్రహ్మణా

సన్యాహంబున నేనుదెంచె మగధర్మ నాధుఁ డతన్యహే

42

శి.

మదురు వేస్తెలకాయ ముత్యల పొకట్లు

మెరుగు చెకులతాడ మేల వూడ

ప్రణాని యతి చట్టపై నిగ్గు బట్టిలు

జువ్వాది బాసన నివ్వటిల్ల

మేలైన మురుమంజి మిన్నుల కుజ్జాయి

చాక చక్రంబులు సందడింప

గతివిగాడ జల్లు చెంగావిట్టె జెకిన

పచ్చలపిడివంకి మెచ్చు నులర

శి.

రాజు వదనలు వింజామరములు వేవ

నూజంతు ముక్తతపత్రంబు లాతిప్రవిరాతి

శంఖ జ్వలెవృదంగ ఘోషములు చెలక

వచ్చె గల్లాట ధారుణీ వల్ల భూండు

43

వ.

మాణియుం గుంతల ఘూర్జర కాశ్మీర కాభగోజు నాధార

సింధు యుగంధ శాఖి వసంధశాఖి ధురుధరు లందఱును తరుణి

తరణి బొంబకేతన కాటి సందుటిత మణి నాన్దాయ ధగధ్ధనాదు

మాన గగనదిగ్బలయులై గంధ సింధుర సైంధవ స్సందన భట-
సందాహంబుల వింధన్ గిరి మందర కందరంబులం బ్రతేకబ్బంబు-
తనఁ బుంజానుప్రంబు శుభి ఛేరే మృదంగ యోగములు
ఘోర్జిల్ల సప్త పాదానిధానంబులు వెల్లువిరిసిన చందంబున
నరుగుదెంచు నప్పుడు పొగు నక్షాప్తదృక్పాని యనుమతించున
మంత్రులు విడియింప నిఖిల రాజులొకంబును తత్త దర్శనిశ్చల
అర్చ మార్జ్య ప్రదోశంబుల విడిసి రత్నవనశంబున.

44

2.

తతశంఖ ఛేరే మృదంగ యోగంబులు
వేణు వేణానాద విలసనములు
బాణమాణి లాస్య కలలాహలంబులు
వందిబృంద స్తోత్ర వైభవములు
మధుర తంబూధరా మంబు గానంబులు
యన విప్ర శుభవాక్య గిరవములు
గత సమాగత వధూ కటకర్షణ శుభ శ
బరు వేత్ర హస్త సాహారవములు
నఖిల దిగ్దేశ సమధికార్యుల నృపతి
అత్ర గజ మంతు రథ వీరభట వరేణ్య
కలకలము లాకృమిని నుండి కడలుకొనఁగ
భాగరు కలగంగఁ గాడఁగె నప్పురవరంబు.

45

కం.

తింతట సంతానంబున
సంతోపుర సరసి జాన్మ లవలగింపన్

వింతటగా జానుమాతే
కాతం నై సేయఁ దలఁచి గావమెసఁగన్

46.

కం.

నవరత్న కీలతంబై
నవకం బుగు నవకల్పన నాళికముఖుల
నవమణి పీఠముపై నిడి
నవలాఁ గుశ్మంఠ నిడిరి నగుమెకములతోన్.

47

పటమెఱుఁ గుల్ తళుక్కనఁగఁ జాటలు పాడుచు తాంబూల క్రొ
స్థల వలె నున్న వేన్నదుట వేరజి శంధులు శాశ నాద్యతం
బులు యుటియించి మోదమునఁ బూర్ణశశాంకముఖిలలామకున్
నలుగుట వెట్టి రాక్షసుగ నాళి సముజ్జ్వల కుంకుమంబునన్.

48

కం.

క్రావ్యరుంజనుదానియై నుగకుఁగా నీరత కాసంతయున్
జువ్వడంగ నలంది యూర్పువలపుల్ బాలంగదంచుపఁగాఁ
బువ్వుల విూటుచుఁ బెస్సెరుల్ నఖియులం బూర్ణశశాంక దువ్వుచున్
జువ్వాదిం దలయంటి నాక్క సరస్ జాతాన్య చంద్రాస్యకున్.

49

కం.

గంధభంజన యొక్కతె
గంధామలకంబు వెట్టిఁ గాంతకు మృదపు
ప్రృంధంబు నవకంధరసమ
బంధురరూపి కల్లు కుదులు భాపిల్లం నన్

50.

కా. కన్నెల కాదలు పైడి చిందియలు వేగందెచ్చి యానంపనా.
 డెన్నారంకల బసిండి గిండ్ల నాక హంసేయన చెల్ల గూర్చునా.
 బున్నా సుజ్జిల నాణి పేల్చడి రుచుల పొగగూడా నికురుచున
 బస్సెటం జలకంబు లాస్తే నాక శంపా నాత్రి వామాజ్ఞీకన.

51

సె. సంజ వెదచల్లు చెంగవి సాబవులను
 మత్త గజి గామినులు తడియెత్తి రపుడు
 చాల బూపట్టి నా పూజ చంద్రవదన
 జూబుచేసిన జూబువా సరసే శత్ర

52

ఉ. పూని సజ్జెనుల కుసుమపూజి పావడ నీలుకొల్పు యిం
 పైన మిటారి బల్బులుడు నందు గదింకిన జిల్లచల్ల కా
 లానేటి మించు చెంగలువలం గల పుష్పిడి శప్పుకొన్న జా
 బూనద సైకతంబు పయి పున్నమ పేన్మెల కాముకై వడిన.

53

ఉ. కాతయెక్కర్లు మేల్పురతి గాడ్పులచే దడియార్చె పేంట్లుకల
 దంతపుదువ్వెన నత్తనుపు దాదాగన దువ్వుచు సందు సందులన
 దంతర వత్తాక్రిక ప్రకరదామ పరంపర నీలు సొల్పుచున
 బుంతులు మీతి నల్లదెన బాణికుకెల్లడ పద్మ గంధికిన.

54

చం. బుకల కాల్క క్రాండలుకు సిజ్జెపు వట్టువ గుబ్బదానియై
 మలంబు బద్ద చేసి నాక మానవతే మణి నేర్పునం దదు
 జ్జిల్ల గజమంబు తాగ దమకు వైరము చెల్ల గటంబు నెంబియా

మలయ గిరింధ్ర శృంగములు మకుటగాను కలంపెనా యనన.

55

సె. ఒక సగా వర నాణియెవర లైం గలువలు
 నీలంబె యువ వేణి కీలుబడను
 ఒక కంబుకంఠి వత్తాక్రిక వరవల్లకుల
 కుదురు సొల్పు వధూతి కుచములందు
 నాక మృగాయత నేత్ర యెరపు నా కస్తూరి
 బాట్టు దీర్చెను పువ్వు బాగేడి నుదుట
 నాకరత్న సాను పయోధర మణి భూష
 లల్లంబె వెలుడి యుంగకముల

సె. నాక ముగ్ధానా మర రుచి జగ ప్రకటితాగి
 మకరికాపత్రములు వ్రాసె మహితకొన
 లమున శరదందు బుండ తీలాధురీణ
 ధవళ తాంబూల వృదు గుండ పులకములను

56

మ: మదిరాజ్య! కనుగాంఠివే! రహిత సామన్లై విరాజిల్లు నీ
 వడనా బాణి జయ సాటి వచ్చునని విశ్వంబెల్ల ఆకాంక్షున
 డిడిగి రాంబుని బాపురేతి మురిసి వీడ్చావతంసంబుక
 ట్టెదుటం బట్టి మేల్గుం గుబ్బ మొక రాత్రి కాన్య మొదంబున

57

ఉ. తింటలు భానుబంబ మవరాత్రికి జొరిన సాధనరాగ సం
 క్రాంత వసుంధరా తలము రంజి బుచుండె గనుం గానంగ న
 భన్మంతర మేరుకల్లిక సుధాజ్ఞ మరందర సంబు నిర్మల
 స్వాంత దళంబులం గలగి యుంబితరత్వ సగాజిమో యనన.

58

మ. చలమొప్పున మరు పొడు కామ జగముల సాధింప దండెత్తి మ
 త్రిల బ్రహ్మాండపు సెంపు దళుల బురుసా దేహ జయెత్తింప నం
 దలంకస్తాచల పూర్వకైల శఖర ప్రంభాగ్ర భారంబులం
 గల మాణిక్యపు బిజ్జలగింపున దసం జండాప్రకంభాకృతుల్ 59

వ. ఆంధ్రవనశంకునః బ్రహ్మజనప్రంబు విష్ణుమూర్త్యమానాశ్చ వా.
 దేర్ల కల్లగిల జాల యుమయుమాణావ పాట పాటగి ప పాటన
 ప్రకట హట పట హ శంఖ ఖేర మృదం గాది వాద్య యోగంబులు
 చెలంగఁ దడయు నుభవైభవాల్లక నాశ్శం బరుగుదెంచు
 కాంచన గర్భాండ భాండ ప్రకాండంబుల నుండు నఖండ మాత్రాండ
 మండల చంద్ర బింబంబుల కైవడి సంబంబునందు ధగధ్ధ గాయు.
 మాన కనక ముక్తాక పత్రంబులు దేబరల్ల సకల జన నిరర్హ
 కలశపాదగి నిధానంబుల విరాడ నివృత్తిల్ల పుష్పదెరల
 వడుపునం బుడమి త్తేతులకుఁ బడంతు అడు వింజామరంబులు
 రంజిల్ల మంజు మంజీర నాదంబు లగు పాదంబుల నమోఘం
 బులుకఁ బి బృంభింప నవంధన్ వింధన్ గిరి శంధ మాదన మోమ
 కాసు హేమవ స్త్రివృధ పోరియాత్రక మాల్నవంతంబుల వంతం
 బులు గొను భద్ర దంతావళంబులపై నిలువ నెత్తిన బాత కావ
 విద్యుత్ మాన నూతన కేతన చంచల త్వుట ప్పటాంబలంబులు
 దనదికా హరిణ నయనలం తురిణయోత్సవంబులం గనుం
 గొన రయంబున రమ్మ రమ్మని పిలుచు విధంబునఁ దెలుప
 దత్తమయ సమాయాత శతమఖప్రముఖలేఖ సంఘాత
 శాతకుంభ ప్రంభ గుంభిత నూత్య రత్య విమాన పంక్తుల

నదిన్ద్రేపింబు చండమున నమంద సందన సందగి హ ధన్వనంబులు
 చెలంగ బహువిధ శృంగార తరంగి తాగియగు పుర లక్ష్మి
 రాజమాశంబు లనియెడు తన హస్తం భగింబులచేత నిప్పు
 నారతులనంగ వెతనెడ దేదేప్యమాన మాణిక్య దేవ కళ కలకు
 రంబులు దేబరల్ల బట్టణ పోలంకణంబున గాయ మాన శలంగ
 ణంబులు మారుత మయ మా లకాకారంబులుగా లన్నిత తారా
 బాణంబులు బహువిధధ్వనులతో గగనంబునకు నిగిడి ముగుడు
 తజ్జిని బృందారకులు గుడియు మందార పుష్ప వృష్టి చంద్రంబున
 గనుపట్టి బ్రత్రసేనాది శంధర్వ గానంబులును మాణి భద్రాది
 యుక్త సముత్తాల తాలమానంబులును రంభాది చంద్ర బింబా
 ననా లాస్యంబులును నాకొమెరి నభిరామంబై ప్రవర్తిల్ల
 సనక సనందన సనతూమాణి బ్రహ్మర్షి పరివృతుండును
 భారత విభూసిత మజాళ వాహుమండునునై చతుర్ముఖుండును
 ప్రమథగణ పరివృతుండును పోశ్యత విరాజిత గోకాశ వాహుమం
 డునునై బండేందు శేఖరుండును దిక్షులక సమేతుండును బుల్బ
 మజా వధూ లలామ క్షిణిత క్షవళాశ్చర్య హంబుండునునై యాఖం
 డలుండును తదను మతాను సారంబున నతువ యుదు వృష్టి
 భగి జగదక బాంధవ సహితుండును శేవత సహారాథ మహీ.
 రథుండునునై బల భద్రుండు పోశ్య భాగంబున నేగుదొడ నర్జున
 ప్రదున్ము గద సోపాదులుభయ పోశ్యుంబుల నేగుదొడ యోధక
 సహస్ర కన్యకామణులు గొలువ రుక్మిణీ రమణి మణి ప్రము
 ఖాష్ట మహిషీ విభూషిత రత్య కంధక సందనుండై దేవకీ నంద

నుండు ధర్మనందనాదుల నెదుర్కొని యురుండు తానెది పుణ్య-
పురంద్రరత్నంబు అరుగడల లక్ష్మీకన్యాబాంబుల పొడ సహ-
దేవు నైరావతానాథునిగా జేసి తాగడానికా నంత నంత
పురస్రజనంబుల నేరాజనంబు లానంగ నానందంబున నిలు 60
మందిరంబు ప్రవేశించి.

2.

పండువెన్నెలకాయు పటికంపుటరుగుపై-

బువడంపు బాగదె కంచములు దనక

దట్టంపు జీవదంతంబు దంతెల విగాద

బలతంపు సెంపురావలకు లమర

పాఠాంతరము: (దట్టంపు జీవదంతెల విగాద బలతంపు.

సెంపురావలకల క్రేపు లమర)

మగజాల నాగడవెంబడి పచ్చజానట్టు

బువిరిటాకుల వింత బాగుమోది

జాతి నీలముల కదనీత పాకలపై

బుంగారు కొనిగల పసిమిదేర

3.

చకచకలచల్లు నును బురుసామెలుంగు

కుచ్చులకుల జెంత ముత్యాలకుచ్చు తెనసి

మెరియ సమకట్టి జల్లుల మేలుకట్టు

జతల రంజిల్లు తగు పండ్లి చవికెగాన

61

పాఠాంతరము:- రంజుమించిన బురుసామెలుంగు పట్టు.

ఉ. అనరసిరుహవృక్షంబు సుధాంశు వతంస చతుర్భుజాదులన్
భూసుత రాజబంధు జనపుంగవ సంఘము ఆత్మదర్శక
త్యాసన పంక్తి నుంచి మది హర్ష మిగుర్చునఁ దాను దత్తభా
భూసుర భవ్యహేమ మణి బంధుర వీరమునందు నుండఁగన్. 62

2.

ధౌమ్యం దపు డబ్బనాభుని దండ కరికి

శుభ ముహూర్తంబు గదిసి విశుద్ధచరిత

యనుచు విస్మయ మొనరించి యుమ్మహాను

భావు ననుమతి నాయెజ్జి పడక నంత.

63

ఉ.

మానిత జౌరికా పటహ మర్థల దుందుభి శంఖ వేణు వీ

ణానినదంబు దిక్కుల యునంబుగఁ బక్క టిలంగఁ బుణ్యకా

తానివహంబు గూడి ప్రమదంబునఁ బాటలు పొడ మంగళ

సేద్యనయిచేసి నాన్యపతి చంద్రుడు గంధంబు బాగదకంబులన్. 64

చం.

చలువలు గట్టి ముత్రముల చక్కని మేలు కుళాయి పూసి మై

గలవ మలంది సన్నమునఁ గస్తురి నామము దీర్చి హారముల

గళమునఁ నేలుకొల్పు మణికంకణముల దరియించి పొంకమై

చెలఁగె నరేంద్రనందనుడు ఆత్మజ సన్నిభ శోభనాకృతిన. 65

చం.

యన ఆర రత్నదీపకలకా శత మానదు నామరంబులై

తనరి నివాళి పల్లెరము తామర సాక్షు లానంగ వేడక తా

ననుపమరూప నిర్మిత సుధా కరుణతో సహదేవుడంతటనే
వనరుమా నాభు నానతిని వచ్చెను పెండ్లియరుంసు వివాదికిన్.

66

సీ.

కమ్మపంజుల డాట కలకి నిద్దపుఁ జెకుట

తళుకుటద్దములపైఁ దాడవింప

రత్నంపుఁ జేరుట రవణింపు వతిసుబ్బ

పొడితెల్ల కుంకుమ పసిమి గుటక

జిగి మల్లె మొగ్గలు చికిత పులకెంపురా

సందిదండలదండఁ జొరకళంప

ముత్యాల మొలనూట ముదురు చందురు కాచి

జిలుగు కాలువ వివాదఁ జెటవ్వు వివాది

సీ.

వచ్చురాళ్ చిత్తు గంటల పొద సరము

లడుగు కెందలరాకుల నడుమ మెరియ

వనిత నాన్యన నడిపించుకానుచు వచ్చి

వెలఁది నిలిపిరి కల్పన వేదివివాద.

67

చం.

కలత నితంబ సూత్ర మణి యంటట మోతాయఁ గవేగఁ బావపుచా

బలతపు ముత్తి యుంపు తలఁబ్రాట వృగార్జులు నొందుకుద్ధతిన్

దళుకు పసిండి పల్లెములఁ దన్నె రెయిసంగఁగ సంత్ర మంబులఁ

గుటకుచుఁ గాంచు వచ్చురాకఁ గాదయి చందన గంధు లయెన్నెదన్.

68

సీ.

కాహళ యేరి శంఖ మృదంగ మర్దల

పుంజితరవములు బాగు కలఁగ

జలబుగ్గ వసిష్ట సద్విజ్ఞాన త్తములు వి

స్ఫుట మంగళాష్టకంబులు పఠింప

కారదారుంధతీ సమపురాన్ధ్ర ముఖుల

శుభమైన నానంబు సొరిదిఁ బాడఁ

గమనీయ వంది మా గడఁబాక బృందంబు

జలజాత్య కైవాడములు గణింప

సీ.

చంద్ర శిఖా భరణి యాదవేంద్ర ముఖులు

కదిసి సంతాప భరణి యాదవేంద్ర ముఖులు

సతీ శిరంబునఁ దలఁబ్రాట పతియు నింపె

పతి శిరంబునఁ దలఁబ్రాట సతీయు నింపె

69

చం.

అతఁడత మానసోత్సవ మహా విభవం బలరాజఁ బల్కరుం

బతి యిటు ముత్తి యుంపఁ దలఁబ్రాట వివాదిలు చూడె సంతయున్

వితత నితంబ కోల్లసిత్ వేల్లత సాద్ర నవేన కోకగా

అత విభవంబు గల్ల విలసిల్లెడు కుండలతాయు తాకృతీన్

70

సీ.

పరగు వేడుక నాధుని శిరముపైని

వకాత్రి కష్టాట విలసిల్లు మందకోస

వంక్రి దానియటఁ బట్టి శంపాలతాగి

చల్లె మెల్లన ప్రితా సఖి జనము కనఁగ

71

చం.

జలజాత్యుడు దెబ్బ తొయ్యెడు మహా కైతంద్రజాగుంధతీ

జలజాత్య మణియున్న యకావత కరస్పర్శము సేయించి యు

జ్ఞప్తం వాక్యదయ తలచే నా సరే కాని సేవమి ప్రత్యండు మం
గళ సూత్రం బమరంగలకట్టె దరుణి కంఠంబున స్వే కుకన 72

చం. తదవసరంబున నేతిని దొమ్మడు రుక్మల పేడల బలగా
ముదమున నందనందనుని ముద్దుమొంది సత సమేతుడై
మృదులపలాశ పల్లవ కవితా సితలాని విరాజమానం
మృదల పలాశ తల బలమానున పేదైన న గుఱుతామృతం 73

సీ. తమిళ గంధుల మౌన ధూమాంకురములు
నడుమలూపట్టి మొత్తిన నా నలన గంధి
నేల నేలంబునానం త రాజ మునన
మొలక ను పొదామిదే శబ్ద చెలువు వినితి. 74

ఉ. దోపిత కాంతి పూక సముదేర్చ మనగ మర తల పద్మరా
నీపలపంక్తి లో నాగదేమునున్నది కావ్య నాగ నా క తా
దోపలతొజనం బనుచు నుత్పల లోచన లాడ జంధ్ర
భావద పత్తి వంశమును సరికల్ గదియించె విభుండు నవ్వుచున. 75

సీ. ధారా గుఱుత పూక మ విస్ఫూర్తి
తెలుగువానికి ప్రద్యోగాము వచ్చి
దేదీప్య మానతలగ దళ విజ్రమ
క్రవ వసిత్రాకంధ తులనం బూని
కదుల సంభవ భవా బుండ లాది సువర్ణ
దంపతులకు ప్రవోదమున మ్రొకి

దర్శిత పోత కాంతాకట్ట తానాన

కాంతి సంబంధ సరణి గాని

సీ. నేలమేఘాంకు నకు రుక్మిణి గజోద్ర-
బూనకును చక్రి యుక్తి సామ్రాంక మెరసి
తత్త దాశరథి బాని యుక్తి దత్త శాశు-
నాన్యత కులంది దంపతు లకు గుటయును. 76

ఉ. మానవ సాధ చంద్రుడును మానవ తే మణి తెలుకొ జూతువా
పొనుపు పై వసించి ముఖపద్మము లోకరిలంగలేసి క
న్ననల నవ్వు నివ్వటిల నీ మలపొని యుగంబు సాని న
నానకము గాన విప్ర మిధున మృదు కిచ్చి గంధ పేటికల్ 77

ఉ. తింతలు భాట లాట కరవోట మరాట వరాట కూర్చి
కాంతలు సంద తింపుచు నబుండధృతో జడిపొని రుల్లస
ద్వంతి ధుటా పతీర మణి కామ సువర్ణ మయ్యాచరంబుల
త్యూత ముదంబుతాడ చిలుధావళి నివ్వెడిగండి మాడలన. 78

ఉ. ఉర్వికి వింత రెనివి ఘనాదయముల చెలువైన వేనిగం
ధర్మలు దాల్చి కాతు కమిత ప్రతిభా తి చలుంబులంబు న
పొల్లర్చ మరే బి కృష్ణాడు మహర్షిత వకాకిక కత్త వరముల
సర్వ గుణాద్వైత సృష్ట చంద్రునికి జడిపించె వెతుకన. 79

2.

మెఱుగు, దేవలరతి మెఱుగు మేనులవారి,

దలరుల నారయ పాదముల వారి

నేమల సోగల నేరు నెఱుకురుల గలవారి,

గలహంసముల నెట్లు గతులవారి

వసిడి బిందెలవంటి బటువు గుబ్బలవారి

జీతముచుడుచుడు జానీదగు

కలువల నేరు కన్నవలవారి

విడియచుడురు బాగలు నుడురుల గలవారి

తరగల నిశసించు తరులవారి,

2.

జంత్రికల మించు మందహాసములవారి

నిండువదనల వెయ్యింటి నేరుపతిని

తన మఱిందికి నుడిగొప్ప బసుల కానదె

నంద నందను, డతుల తానందు, డగుచు.

80

2.

రుక్మిణి యెసంగె బాగువతాళ కుంకుమ

సత్యభామ యెసంగె సంకుమదము

భద్ర యెసంగె మేల్పున్నెటి చెంబును

మిత్రవింద యెసంగె మృగమధులు

లత తగంధద్రుమంబులు లక్ష్మణ యెసంగె

తట్టుపునుగు నుదంతయెసంగె

కాలాగరు స్త్రీను కమేసంగె గాళుది

పచ్చకప్పురము జానబవతియెసంగె

2.

మణియు నేవతి మొదలైన మృగవతులు

నతి మనోహర వస్తు సంతతు లాసంగె

శతుతా వేద కలత బుద్ధులు ములను

భావజా కృతి యీతా సహదేవునకును,

81

2.

కలత కర్పూర తామరాల గతమతాగడ,

బసిడి వ్రాసిన చెంగాది పచ్చడంబు

జాళువా పల్లెరములగన సంఘటింప

యల్లనకు మామ చదివించె మార్చ మొదటి.

82.

2.

సకలరత్నాకిత శంఖా సమూహంబు

కాంచనాబర పతికాశతంబు

ధనధానగుత మామ తాగపాత్ర కులంబు

ధనువజ్ర బుచిత భృంగార చయము

రమణీయ సప్తవార విభూషణ గణాంబు

చందన భూజాత సముదయంబు

మగానిష్ఠ పటరమ్మ మంబు పేరొవళ్ళ

నవరత్న మయ వేసనప్రసంబు

2.

మణియు సమచిత బహువస్తు మండలంబు

మోహనాకార కన్య సమత్రరంబు

కన్యాయకు వేడన నరణాంబుగా నాసంగె

భానుడు ప్రతాప నిర్జిత భానుః తప్తడు,

83.

కం.

అంబున హిత నిభ నాభి
దంబరచిత కుంకుమచ్ఛట ధౌతరశా
జాంబూనద జంబాలక
ఇంబము పంకజ బంధుబంబము కంటే!

84

వ.

అటవనసరంబున సముచితకృత్యంబుల దీర్చి యందు లోక-
చంద్రుండు చంద్రకాంతావలవేదికపై సుఖానందముండె
ఖండేందుధర బలజాసన పురందర శతానందాది బృందాశక బృం-
దంబుల ననుందవచన సుధాధారల నానందంబు నానంది నిజ-
నివాసంబునకు ననిని పేదపడకల సజల జలధర గంభీర నాదంబుల
అల్పి ఖేష్మక్రూరా ధర్మజ దుర్గాధన త్రయంబులకు నిచ్చిన చేని.
చేనాంబరంబులును వరమరకత పురందరమణి కందళ కురువింద
ఖుచిత సముచితాభరణంబులు నిచ్చి గ్రుచ్చి కవంశింబుకాని
వేటాడలిన వాగులు నవారిత ప్రకాశంబుల మెరియ బలదేవుని
కానంబున నకుడేపుని భానుమతిని దగ్ధిదాని పోయి నర్చ-
సన్నానంబుల నడిపించి మెరిసి మందమంద ప్రభాణంబుల
నింద్రప్రస్థ పురంబు చేరెం బనునప్పుడు

85

ఉ.

కట్టిరి గారుడగోపల శుక ప్రకర స్ఫుట తోరణావళులే
పెట్టిరి సాంధ్రచంద్రుల పవన వరాక్రిక రంగ వల్లకలే
చుట్టిరి పైడికంబముల నాభిత కాంచన తిక్త కాటికలే
పట్టణ రాజు మార్గముల చొరలనులే నరనాథు పంపుననే.

86

ఉ.

అసమంయంబునం ధవళహస్తీ కులేంద్రము విశాద నేకీ యు
ద్ధానిత రాజవీధిః ప్రమదంబున వచ్చు నరేంద్ర చంద్రికా
మోసలు చూడఁ గాఠి సముదంచిత కాంచన కంఠ రాజు త
లాసదనాశ్ర సీమల దళంబున బారుబడిరి పేడుకనే.

87

చం.

కనిరి నరేంద్రచంద్రుఁ గనుకల్వల చెల్వము బల్లసిల్లఁ బ
ల్లని శశికాంతమాన సతలంబు గళగిరి శసోతర బద్ధిత
దనరఁ గ సిగ్గు పేరిట బదం పడు చేకటు లాఘవఁ బూరఁగా
యినతరవాని తాంబూనిధి నాథ తరంగ కులంబు పోగఁగనే.

88

నీ.

పరిమళము చల్లు చెంగల్వ విరులదండ
కేలుబడఁ దాల్చి నెడతేక కేలఁ బూని
వేగఁ బడతెంచె నాక గంధ నాగయన
కాసును వరింపవచ్చున రమణ మేనెగ

89

ఉ.

తారల మోయియున్న మణిధామము విశాద నటింబు చిత్రవి
స్తోర వర ధ్వజాంబర వితానము లోల నుండి యొక్క పం-
కేరుమ గంధి కాముఁ దిలకించెఁ బయోధరమధన బీధిఁ గ్రా
కాశు మెఱుంగు రంభి అనకైవడిఁ బూపతి కింపు సయంబున.

90

నీ.

ముత్రియంబులు దానియట ముంబుకామము
మోరములు గూర్చి నెడతేక యురు సుదంచె
దరుణి యొక్కతే రాసు కందర్పుఁ బూని
వలచి తలఁబ్రాట నింపంగ వచ్చు కరణి.

91

వ

శ్రీత్రైలోకం గున మౌత్సల్యంబులు దత్తరంబున మత్రి
 కనుంజాను మత్తవేదంధ కమనల తెలవాలుంజూపులు గ్రహు
 నెక్కిన వేయి కన్నలు చెన్నలర నుల్లసిల్లు తెల్లయెనుంకుపై నెక్కి
 మహామహేంద్రుంధన నృపతిచంద్రుండు నిస్తంద్రకాంతి జెలుపు
 మిదిత వారకామినిజన నర్తనంబులు జెలంగ నగరు ప్రవేశించు-
 టంబు ధర్మనందనుం దానంద కందళత మృదయానవిందుండై బేష్మ
 ద్రుణా దుర్భ్యధనాదులఁ దగినదిధంబునం గతిపురంబున కనిచి
 సుఖాన్యతాండై యుండి ననంతరంబు.

92

సీ

ఘనాని వలచు చెంగలువకేదానంబు
 వలకాన నాకవంతు వగఁ జెలంగ
 రవలటాకుల లగ్ని రత్న పోగబాళకా
 నికరంబు లికిలవీణియలు మేలియ
 నది యాలకించి మోహనరత్న పంజరా
 తర నాళికలు పల్క తాళగతులు
 రవళకిఁ బూరిచ్చి బవరి త్రాక్కెడు ముద్దు
 నెమల అనాదల తాళకములఁ నెరల
 పల్లటేల్లాని కవనాళి పోగుచంబు
 లానంబులు పలక రాయంబు వసుల
 పసిడి ఇలుకామృత వరుసఁ గ్రాంబుసిమితేట
 మిసిమిగుత్తుడు ముత్యాలమేడలగన.

93

సీ

సీ

అవరంజి బంజారు టరగాల నెదూరి నీ

ల్లాను పచ్చరవికెల గునుతుదలఁ
 బాగాదామరల లగ్ననఁ బాసఁగంజాగిన
 గుబురాలి రవకెంపు గొలుసుదవరు
 బాకెడమైన నలక చెక్కెడంబుల వింత
 వగల కాదుంబ లగ్నవగను దిగువ
 ముదురువెన్నెల కాను ముత్యలమొగదలు
 వరుసఁగట్టి న నలువంక లమరఁ
 తీని పని పట్టు పరుపును లెకిల చంద్ర
 కాచితలగడ కుంకమపూవు బటాపు
 లమరి రంజిలు మోహనంబై తనర్చు
 పొన్నుమీదను నృపవకాళి పచ్చళంబె

94

సీ

నికనిగలే వెడచల్లు సొగసు చెంగావిచ్చె

జాళువామొలనూలు నీలుకాతపి
 గుల్లుచన్నవదొగడఁ గుంకుమరసమంజి
 రాణింప ముత్యాల రవికె తాగిని
 తళుకుఁ జెక్కెడపు దండల చెంత నవరంజి
 నిగ్గుతేనెడు మల్లె మొగ్గలంబి
 నీలాల సరము వన్నియకెలుపుడనిండ్
 పరువంపు విరజానై సరులు పవని
 బుడ్డు లాకకాన్చి తెల్లుచు బుజ్జుగించి
 నలనగంధులు తమలగన నవ్వు కానుచు.

సీ

తరుణి: బాధవి యతి ప్రయత్నమున దెల్లి
నాయకునిదండ నితిపి రానంద మొదవ.

95

ఉ. కుంభనిభస్త్రనింబసిడి కోక పేరిం గటు పూని మార్గసం
రంభముమీది: తేంగటికి రా బడ: దియ: మళ్ల నానవ
ప్రంభము మాటు గైకొనుచు సారెకు బవ్వని యింపు గులక న
జ్జ్యంబిత తల నాడి చను బిత్తులు బంత్రపు బామ్మ కైవడిన.

96

ఉ. తిత్తుడి: నేలవట్టి విఘ్నంబున పోమ్మన కింత దాన్య: గా,
బిత్తు మిగుర్చ: గ్రాంబెమట బిత్తుడి నంట మెఱుంగు గుబ్బు చ
నుత్తులపైతెని రవికె గూర్చు తిత్తుంగ: గ: గాదు చూడగా
మత్తు మర్యాదాన నిబమానన మట్లు నఱుంగు కైవడిన.

97

మ. సరసిజాన్య విఘ్నంబు పైట సతలంబం బూచ్చె: సెంరేతదన
వరవక్త్రురూప మర్కములే తమిని నావంబూని యున్నట్టి యా
కరడిపాగులవంక్రులం బతె బయిం గన్నట్టి రాణింపుచున
సిరు తను న్నవకంకణాకిత మణి త్రిణాల విరాజిల్ల: గన.

98

సీ. కళలు రంజిల: తొసి యెలమి: ప్రీతి: చుహా:
గువలయేకు: డటన్య గుఱుత మెఱియ
మాననంబున కింపు గాను వర్తించుహా
రాజు హంస మటన్య రమణ మెన: గు
తళుకు: గ్రాన్యెల వంక మొలపింబి యలరు: హా
తొలు నిధి యటన్య తరు తనరు

మితవృత్తి తను గంధ లత నంటిపెన: గుహా R.2598

పుట్టు బాని యటన్య పొక మలర
రత్న దివంబు లరువంక రానిలు
పరిదు ఇము చల్ల చెంగల్ప పొమ్మ విఱద
నీలదేనిని నాడి యాన్యపతి చంద్ర:
డడ్డు తానందవాళ్లి నగ్గిలాడు నపుడు.

99

సీ.

సీ.

కరికుంభ నవవకాక్తి కములు రాలకయన్మె!
రాజసింహు నణంకురములు సోక
నుత్పల పత్రంబు లాఱిపు మీది: గయన్మె!
రాజచంద్రుని కరాగ్రములు పూన
మనుసెంపు బలునాకుర తెనసి రంజిలకున్మె!
రాజకరము సుధారసము లాన
నంబిత స్వేదనదయంబు గులక కయన్మె!
రహి: నాడి రాజమాన్యంబు: దెనయ:

సీ.

దాంబూజానన చనుగుబ్బ దానియిందు
ధవళాగ్న చన ఘనకటి స్థలమునందు:
బల్ల వాధర యధర ఇంబంబునందు
మోహనాకాశ ముద్దు నెమ్మో మునందు.

100

సీ.

ప్రీతింబు సుజతాతి కెంపురా బదిరిటా
కుల నాపు మంచులగ్న: గాత తడవు

రమియించు నిగనిగ కమియ ముత్తయి

కాన్యవెన్నెల జైలు గాంత తడవ

భాగినించు నిరము కప్పురము నిండున చంద్ర

కాంతపు దిన్నెల గాంత తడవ

వర్తించు బూదేసెవలక చెంగట బండి

నురివింద పొదరిండ్ల గాంత తడవ

కేల సలపుచు మద కేర కేర కేర

లాళి లాతల బాల శశాల శాల

నాగ పునిగ నాగం నాగకేళ

కుసుమితానామ వాటిల్ల గాంత తడవ

101

నుదురుక్రాన్తెలవైసి జేదరు కస్తూరిశబ్ద

లలరణి జటిలన మలయజములు

పెడ మరలుక ఆకూ వడిన మరంబులు

వంతుగా జూడు చేమంతి సరులు

కటుల మాశ్వుడిన చెంగావి పోవడలు నా

తాండ చేచ్చిన యట్టు గండపాళి

తమ్మి మొగ్గల చాంబుల గను ముద్దు గమ్మలు

జూడవి పట్టిన కరణ భాగిరుహములు

వేడుకలు విజ్ఞాన సుక తాంతవేళయందు

నాతిపుగా బుద్ధు పామ్మన నాత్రి నిల్లు

నిద్ర చెందిరి మలయాద్రి నిలయ పవన

గతుల నూర్పులు విలసిల్లు సతీయ బతీయ

102

కం.

తంతట మేల్కొని కాంతయ

గాంతండు విహితాన పభాగ గంతుము మేలియన

గాంతరు సతతము లక్ష్య

కాంతా కలాన్త చతుల నొక గంతుము మేలియన

103

కం.

తని వైశంపాయన ముని

యన తరముగ భాసుకన్య కలాన్త గాంబున

వినపింపగ వినె యుట్టుచు

జనమే జయండు తలరుచుండె సంతానమున

104

కా.

తికారాధ తర ప్రతాప శృపరాధాస్థాపనానాభ పూ

ర్వానాధిశ్వర భాగి గమాధవ తదీయానాధనా కల్ప స

ద్దాగి నుంజుద్దన కేరి కుంభ విలస తాగి దుడరామ ప్రతి

జ్ఞానాత ప్రతిభా భురందర జయండు దత్త పానె బంధురా

105

కం.

తిగణిత నమదమ భాగ్యం

జగదాకాశ ప్రబంధ సర్వంకన్య ప

స్వగపరి వృత్తి యా కన్య

ధనధన దోటి ప్నమాన దనది గన్య లయా

106

ప్రస్థాన

మాన సంభాషణ మంబు సంభాషణ

దాన చింతామణి! ధర్మ శిలాశ్రుణి!

దీన సంరక్షణ! దివ్య సంప్రక్షణ!

నానవిద్యనిధి! కంజాత ప్రభానిధి! (?)

106

ಸಹ್ಯ:-

ಇತಿ ಶ್ರೀಕಾಯಾಚಂತ್ರ ಸೂತ್ರ ಕೃಪಾಸ ಪರಿಪಾಕಲಬ್ಧ

R. 2598

B. 790